

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר

2020

תוכן עניינים

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה	
6	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
33	סקירת הסיכונים
57	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
60	הצהרת המנכ"ל
61	הצהרת החשבונאי הראשי
62	תמצית דוחות כספיים
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים	
143	ממשל תאגידי
145	פרטים נוספים
151	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	1
17	תמצית דוח רווח והפסד	2
18	הרכב וניתוח הרווח המימוני, נטו	3
18	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	4
18	פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי	5
19	פרטים לגבי ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים	6
19	התפלגות ההכנסות מעמלות	7
20	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	8
21	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	9
21	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	10
22	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות	11
22	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	12
23	הרכב תיק ניירות הערך	13
23	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	14
23	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	15
24	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	16
24	תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק	17
24	הון והלימות ההון	18
27	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	19
28	רווח (הפסד) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	20
28	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	21
28	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית	22
30	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים	23
33	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	24
41	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	25
43	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	26
48	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית	27
49	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית	28
53	תיאור חשיפת הון הפנוי	29
53	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	30
53	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	31
54	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסים נגזרים	32
54	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	33

דוח הדירקטוריון וההנהלה
סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה

6	תיאור פעילות הבנק
7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
8	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 19 בנובמבר 2020, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מסד בע"מ לתקופה ינואר-ספטמבר 2020. הדוחות ערוכים על פי המתכונות שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוטאים בסכומים מדווחים.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

הבנק שייך לקבוצת הבנק הבינלאומי, קבוצה בנקאית בעלת חוסן ואיתנות פיננסית. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי הוראה ובני משפחותיהם. הפעילות הבנקאית של הבנק מתרכזת בעיקר בתיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות ביטוי בהכנסות ריבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הבנק, וכן בשירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות. הבנק פועל באמצעות 15 סניפים ו-8 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. משרד רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) משמש כרואה החשבון המבקר של החברה, החל משנת 2000.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			לשנה שהסתיימה ביום
יחסים פיננסיים עיקריים			30 בספטמבר 2020
30 בספטמבר 2019			31 בדצמבר 2019
מדדי ביצוע			
תשואה להון ⁽¹⁾	11.8%	11.3%	10.5%
תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾	1.0%	0.9%	0.8%
יחס הון עצמי רובד 1	13.43%	13.50%	13.98%
יחס המינוף	7.65%	7.68%	7.27%
יחס כיסוי הנזילות	204%	213%	192%
יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾	4.0%	4.0%	3.5%
יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים	3.0%	3.0%	2.6%
יחס עמלות לנכסים ממוצעים	1.0%	1.0%	0.9%
יחס יעילות	59.7%	60.1%	54.4%
מדדי איכות אשראי			
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור	1.16%	1.17%	1.39%
שיעור חובות פגומים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור	0.77%	1.04%	1.14%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום	174.18%	140.05%	145.68%
שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾	0.05%	0.10%	0.17%
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾	0.18%	0.23%	0.50%
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)		2020	2019
רווח נקי	58.6	59.2	
הכנסות ריבית, נטו	181.9	183.0	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	18.3	6.4	
הכנסות שאינן מריבית	62.1	64.1	
מזה: עמלות	61.4	61.9	
הוצאות תפעוליות ואחרות	132.7	147.5	
מזה: משכורות והוצאות נלוות	68.1	73.8	
רווח נקי למניה (בסיסי ומדולל) (בש"ח)	0.39	0.39	
נתונים עיקרים מהמאזן (במיליוני ש"ח)			
סך כל הנכסים	ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2019
	9,988.6	8,577.0	8,693.9
מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים	3,710.8	2,563.0	2,675.7
ניירות ערך	525.0	305.6	258.8
אשראי לציבור, נטו	5,008.3	5,005.3	5,056.4
אשראי לממשלה	620.6	625.5	624.3
סך כל ההתחייבויות	9,205.7	7,864.0	7,967.7
מזה: פקדונות הציבור	8,297.4	6,873.6	6,961.9
מזה: פקדונות מבנקים	255.0	332.1	349.2
הון	782.9	713.0	726.2

(1) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים כשהעיקריים שבהם הינם: סיכונים אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכונים שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הריבית; סיכונים נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי. כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים. מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בסיכונים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשיפה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכונים סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות וסיכון בנקאות הוגנת. החל מרבעון זה התווסף סיכון מאקרו כלכלי, הכולל את השפעת התפשטות נגיף הקורונה. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המתפתחים – ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

מגיפת הקורונה שהחלה להתפשט בעולם בתחילת 2020, ממשיכה להשפיע על הכלכלה העולמית עם התפשטות של גל שני, שמאלץ מדינות בכל העולם לחזור ולהנהיג הגבלות שונות. על פי תחזיות של גופים בינלאומיים, המביאות בחשבון תרחיש אופטימי ותרחיש פסימי, הצפי הינו למיתון בכלכלה העולמית בשנת 2020 והתאוששות בשנת 2021. עם זאת, קיים חשש כי השפעת הנגיף תהיה ארוכה יותר. הכלכלה העולמית כבר התחילה להראות סימני התאוששות, אך בכלכלות הגדולות בעולם הצמיחה נבלמה ברבעון השלישי ואילך, למעט כלכלת סין שמפגינה המשך התאוששות בצד רמת תחלואה נמוכה. העולם חווה גל גדול של פיטורי עובדים, שממשיך להוסיף לנתוני האבטלה הגבוהים שכבר קיימים. הבנקים המרכזיים בעולם העניקו סכומים גדולים לסיוע וממשלות רבות הפעילו תכניות פסקליות בסכומים משמעותיים לצורך מתן תמריצים כלכליים, אך חוסר הוודאות ממשיך להיות משמעותי.

בעקבות קצב ההדבקה ורמת התחלואה בישראל, הוכרז לקראת סוף הרבעון השלישי של שנת 2020 על סגר שני, שהופעל עד לאמצע אוקטובר. לאחריו החל מהלך פתיחה הדרגתית של הסגר. הסגר גרם להחמרה במצב המשק, ולפי תחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל שפורסמה לקראת סוף אוקטובר גובשו שני תרחישים מרכזיים – תרחיש המאופיין בשליטה על התפתחות התחלואה (התכווצות של 5% בתוצר ב-2020 וצמיחה של כ-6.5% ב-2021), לצד תרחיש המאופיין בשליטה נמוכה על התפתחות התחלואה (התכווצות של 6.5% בתוצר ב-2020 וצמיחה של 1% ב-2021). לדעת בנק ישראל יש להביא בחשבון שהממשלה לא תוכל להגדיל ללא גבול את הגירעון והחוב מבלי שתהיה לכך השפעה על המחיר שבו הממשלה מגייסת חוב. על מנת לוודא שזרימת האשראי לכל המגזרים נמשכת, בנק ישראל התערב בשוק האג"ח הממשלתי, ביצע רכישות של אג"ח קונצרני ופעל להספקת הלוואות למערכת הבנקאית, לצורך הרחבת היצע האשראי הבנקאי, ובכלל זה גם הלוואות בריבית שלילית של מינוס 0.1%. הממשלה ממשיכה לנקוט בצעדים כלכליים לסיוע לשוק העבודה כמפורט בהמשך.

הבנק ממשיך להקפיד על יישום הנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל. במסגרת השמירה על ההמשכיות העסקית, נקט הבנק בשורה של צעדים, בין היתר, באמצעות פיצול יחידות, שימוש בעבודה מרחוק ויצירת "קפסולות" או עבודה בצוותים, תוך הקפדה על ניהול הסיכונים וקיום בקורות. ברבעון השני של השנה, בוצע תהליך הפקת לקחים לגבי

השפעת גל התחלואה הראשון של הנגיף, בהובלת המחלקה לניהול סיכונים ובהשתתפות כל האגפים והיחידות בבנק. תהליך הפקת הלקחים כלל התייחסות להמשכיות העסקית בצל הנגיף וכן הועלו נושאים לשיפור היערכות הבנק אשר יושמו במהלך הרבעון השלישי של השנה, לקראת גלי תחלואה נוספים, אם וככל שיהיו.

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמשבר, השלכותיו והשפעותיו הפיננסיות על הבנק ובכלל זה ההשפעות על סיכוני אשראי, נזילות, תיק הנוסטרו וכו'.

הבנק ממשיך לשמור על יתרות נזילות גבוהות יותר במט"ח ובשקלים, מאשר במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים. יחס כיסוי הנזילות לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 עמד על 192%. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו בכ- 8,297 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ- 6,962 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 19.2%, המוסבר בעיקר ממעבר של לקוחות הבנק משוק ההון לפקדונות, עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

ברבעון השלישי של השנה, נמשך השימוש הגבוה של הלקוחות הפועלים בפעילות הישירה ובשיעור השימוש בערוצי הדיגיטל. בעקבות המשבר, הבנק איפשר שירותים נוספים בערוצים הישירים לצד ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל, תוך ביצוע התאמה של הניטור והבקורות וממשיך לפעול להרחבת השירותים הניתנים בערוצים אלו.

בעוד שבברבעון הראשון ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי בריבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות חוב יצרו השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק, ברבעון השני והשלישי חלה התאוששות בשווקים ובשווי נכסים אלו. נכון ל- 30 בספטמבר 2020 יתרת קרן ההון של תיק איגרות החוב הזמין למכירה עומדת על 1.2 מיליוני ש"ח. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 חלה עליה ביתרת קרן ההון של 1.3 מיליוני ש"ח ומומש סך של 0.6 מיליוני ש"ח.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרס 2020 את דרישות ההון מהבנקים, במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. (ביום 16 בספטמבר הוארכה תקופת הוראת השעה עד ליום 31 במרס 2021). בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים ליום 30 בספטמבר 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.00%- ו-11.50%, בהתאמה (במקום 9.00%- ו-12.50% לפני הוראת השעה).

בהודעה שפרסמה המפקחת על הבנקים בחודש מרס 2020, בקשר עם הוראת השעה, התבקשו הדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. על רקע הודעת המפקחת וכדי לאפשר יישום תכלית ההוראה, קיים דירקטוריון הבנק ביום 26 במרס 2020 דיון בדבר חלוקת דיבידנד בגין שנת 2019, במסגרתו הוחלט לא לחלק דיבידנד בעת הזאת.

יחס הון רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 13.98% בהשוואה ל- 13.70% ברבעון קודם ול-13.50% ביום 31 בדצמבר 2019. יחס המינוף עמד על 7.27% בהשוואה ל- 7.38% ברבעון קודם ול-7.68% ביום 31 בדצמבר 2019.

במהלך חודש מאי 2020, גיבש בנק ישראל מתווה אחיד לדחיית תשלומי הלוואות ("המתווה"), אשר אומץ על ידי המערכת הבנקאית, וחל על שלושה מגזרי פעילות - משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי (כהגדרתם במתווה). במסגרת המתווה, נקבעו לכל אחד מהמגזרים, תנאי סף הנדרשים על מנת שהלוואה תיכלל במתווה, היקף שיקול הדעת של הבנק ביחס לדחיית התשלומים וכן הכללים למתכונת דחיית התשלומים בכל מגזר, שעיקרם תקופות דחיית התשלומים, המועדים להגשת בקשות דחייה, איסור גביית עמלות בגין מהלך הדחייה, גובה הריבית בה יחויבו התשלומים הנדחים, אופן פריסת הלוואה ועוד.

מאז הפעלת המתווה בנק ישראל מאריך אותו בהתאם למצב המשבר. ביום 29 לספטמבר ניתנה הארכה נוספת של התקופה להגשת בקשה לדחייה עד ליום 31 בדצמבר 2020. משך תקופת הדחייה האפשרי בכל הודעה על דחייה הוארך ביחס לחלק מהלווים. המתווה המורחב חל הן על לקוחות שכבר דחו תשלומי הלוואה במהלך משבר הקורונה ונדרשים לסיוע נוסף והן על לקוחות שטרם ביצעו דחייה כאמור.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל, תוך שמירה על עיקרון ההוגנות כלפי הלקוחות וממשיך לנטר את מצב הלווים ולפעול על פי המתווה. הבנק ממשיך לקבל בקשות לדחיית תשלומי הלוואות מלקוחות הבנק.

נכון ליום 30 בספטמבר 2020 יתרת האשראי בגינו נדחו תשלומי הלוואות הינו בסך 42.0 מיליוני ש"ח והיקף החובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה ב- 30 בספטמבר 2020 הינו כ-93.6 מיליוני ש"ח.

בנוסף, בוצעו שורה של צעדים על מנת לסייע ללקוחות, בהסתמך על שורה של הקלות שפרסם בנק ישראל. עם פרוץ המשבר, הבנק בחן את סיכון המודלים של האשראי העסקי והפרטי, לרבות ההפרשות להפסדי אשראי, ונקטו פעולות להפחתת הסיכון. ככלל, הבנק מנהל את סיכון המודלים, ובפרט המודלים של סיכון אשראי, באופן שמקטין את רמת הסיכון.

על רקע התפשטות הנגיף, השפעותיו על הסביבה המאקרו כלכלית ואי הוודאות הרבה שהגיעה בעקבותיו, צופה הבנק, כי ההוצאות בגין הפסדי האשראי יגדלו. לאור מצב אי הוודאות החליט הבנק להגדיל את ההפרשה הקבוצתית במהלך שנת 2020, באמצעות עדכון ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, כדי לשקף את הגידול האפשרי בהפרשה הפרטנית שיתכן ויבוא לידי ביטוי ברבעונים הבאים. סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-18.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מזה סך של 14.5 מיליוני ש"ח בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי, בהשוואה להוצאה קבוצתית להפסדי אשראי בסך של 6.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הבנק ממשיך בעדכון תשתית תרחישי קיצון המבטאת גם את השפעות המשבר, זאת בהמשך לתרחישים שנבנו על ידי הבנק, ולדרישת בנק ישראל, ברבעון השני של השנה. יחסי ההון בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות. לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראה באור 16 לתמצית הדוחות הכספיים ובדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דגשים בתכנית האסטרטגית

הבנק מתנהל על פי תכניות אסטרטגיה רב-שנתיות והאחרונה גובשה לשנים 2017-2021, שעיקרה המשך המיקוד העסקי וההתמחות במגזר עובדי הוראה וחינוך ובני משפחתם, תוך הצפת ערך ייחודי במוצרים ובאיכות השירות, המשך הגדלת חלקו במגזר הערבי באוכלוסיית עובדי הוראה, המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור תהליכים תפעוליים, הרחבת השימוש בערוצים ישירים בקרב לקוחות הבנק ושיפור מדדי היעילות. התהליך מבוסס ניהול סיכונים מושכל הנכלל במסגרת ניהול מדיניות הסיכונים השמרנית והמידתית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. העמקת פעילות בקרב עובדי ההוראה במגזר הערבי ובני משפחותיהם.
3. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד, באמצעות הפעלת סניפים ארעיים וזמניים.
4. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית וללקוחות פלטינום בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
5. מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים.
6. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור של תהליכים תפעוליים, הרחבת בנקאות בערוצים ישירים, ייעול שטחים בסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.
7. שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.

אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית

בשנת 2018, הקבוצה השיקה אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית, אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק והקבוצה, הקבוצה מפתחת מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חווית הלקוח ולתת לו ערך מוסף במגוון שירותים בנקאיים לרבות שוק ההון. בנוסף, הבנק מקדם חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות in-house באמצעות מערך ה-IT של הבנק. בשנה האחרונה הושק אתר שיווקי חדש לבנק מסד בו ניתן דגש על חווית המשתמש והתאמתו למגוון רחב של מכשירי הקצה הקיימים בשוק. כמו כן המשיכה הקבוצה בפיתוח מוצרים ושירותים דיגיטליים תוך שימת דגש על התאמתם לאפליקציה הסלולרית.

בחודשים האחרונים אנו עדים להתפשטות נגיף הקורונה ולהשפעות הבריאותיות, החברתיות והכלכליות שלו על העולם ועל השוק המקומי. הבנק עוקב באדיקות אחר השפעות משבר הקורונה והשלכותיו על פעילות הבנק ומבצע התאמות בתכנית העבודה ובאסטרטגיית הבנק במידת הצורך.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
21	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
24	מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות בישראל

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל ענף הבנקאות בישראל, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020.

המשק הישראלי התאפיין בפתיחת שנת 2020 בנתוני מאקרו חיוביים, נתוני צמיחה טובים, אבטלה נמוכה ואיתנות פיננסית גבוהה, רמת חוב ציבורי נמוכה ויתרות מט"ח גבוהות. עם התפשטות נגיף הקורונה, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, הודיעה ממשלת ישראל על הגבלות נרחבות לאזרחים ולעסקים. בעקבות כך, החל מהמחצית השנייה של חודש מרס 2020 הושבתה הפעילות הכלכלית בענפי משק רבים, אשר רק חלקם הוחזרו לפעילות חלקית במהלך הרבעון השני של 2020, בהתאם לרמת הסיכון שלהם. במהלך חודשי הקיץ - לאחר הסגר הראשון ובטרם הטלת הסגר השני - רשם המשק הישראלי התאוששות מהירה בפעילות הכלכלית, אולם הטלת הסגר השני בספטמבר, בעקבות הגידול בתחלואה, הושבתה פעם נוספת הפעילות הכלכלית במספר ענפי משק, כולל סגירת מערכת החינוך הובילה לירידה חדה בפעילות ובביקושים כאשר על פי הערכות בנק ישראל עוצמת התגובה לא היתה אחידה על פני כלל ענפי המשק, וכלל היתה מתונה בהשוואה לירידה בפעילות כתוצאה מהסגר הראשון. אף על פי כן עדיין מורגשת האטה משמעותית בפעילות המשק בישראל לצד ההאטה בעולם.

משבר נגיף הקורונה הביא איתו להתכווצות חסרת תקדים בהיקף הפעילות הכלכלית ולזינוק חד במספר דורשי העבודה. התהליכים ההדרגתיים של הסרת המגבלות שהטילה הממשלה על תנועה ופעילות על מנת לבלום את התפשטות הנגיף, הביאו לשיפור בפעילות הכלכלית במשק, אולם רמת הפעילות הכלכלית במשק עדיין נמוכה מזו טרם המשבר. בשווקים הפיננסיים נשמרת יציבות יחסית. שוק האשראי ממשיך לתפקד תוך יציבות בריביות. לאחר עלייה חדה בפרוץ המשבר, חלה מגמת ירידה בקושי של החברות להשיג מימון, אך שיעור החברות המדווחות על קושי חמור עדיין גבוה מזה שהיה לפני המשבר, ובחודש ספטמבר 2020 נרשמה עליה קלה נוספת. בסוף חודש ספטמבר 2020 הוארך והורחב פעם נוספת המתווה לדחיית הלוואות בנקאיות וצורפו אליו גם חברות כרטיסי האשראי.

צמיחה

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, חלה החמרה משמעותית בתמונת המצב הריאלית, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד וזאת בצל משבר נגיף הקורונה ולנוכח צעדי המניעה שנקטה הממשלה, במטרה למזער את המשך התפשטות הנגיף.

האינדיקטורים האחרונים לפעילות הריאלית שפורסמו לרבעון השלישי של שנת 2020, הינם חיוביים ובאים בעקבות ההתכווצות המשמעותית במשק ברבעון השני של השנה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס"), נרשמה עלייה בתוצר המקומי הגולמי (להלן - "התמ"ג") ברבעון השלישי של שנת 2020 בשיעור של 37.9% (בחישוב שנתי), בהשוואה לרבעון השני של שנת 2020. מהנתונים שפורסמו על ידי הלמ"ס, עולה כי נרשמו עליות בשיעור של 43.1% בתמ"ג העסקי, 42.0% בהוצאה לצריכה פרטית, 7.3% בהשקעות בנכסים קבועים, 44.6% ביצוא הסחורות והשירותים ועלייה של 5.1% בהוצאה לצריכה ציבורית. ביבוא הסחורות והשירותים נרשמה ירידה של 6.0%. בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2020, שהושפעה רק חלקית מהמשבר (החל מחודש מרס ואילך), ירד התמ"ג ב-3.0% בחישוב שנתי, בהשוואה לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019.

התכווצות המשק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נגרמה ממשבר נגיף הקורונה ונקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת התפשטות הנגיף, שכללו בין היתר, הגבלת מספר העובדים במקומות העבודה במהלך חודש אפריל, סגירת מוסדות החינוך וכל מקומות הבילוי והפנאי. בחודש מאי החלו במתן הקלות והתקיימה חזרה חלקית לשגרה. ברבעון השלישי של שנת 2020 במהלך רוב הרבעון שיגרת הפעילות הייתה דומה לזו של המחצית השנייה של הרבעון

השני. לקראת סוף חודש ספטמבר, נכנס לתוקפו הסגר השני שכלל סגירת מקומות העבודה, למעט מקומות העבודה החיוניים. בנוסף, לאורך כל התקופה נמשכה מדיניות של הגבלת כניסות ויציאות של תיירים מהמדינה. ביום 22 באוקטובר 2020, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזיותיה, לפיהן בתרחיש בו התפתחות התחלואה במהלך הרבעון הרביעי של השנה תאפשר יציאה יחסית מהירה מהסגר (להלן - "תרחיש השליטה"), התוצר בשנת 2020 צפוי לרדת ב-5.0% (בהשוואה לירידה של 5.5% בהערכה הקודמת) ואילו בשנת 2021 צפויה צמיחה של 6.5% (בהשוואה לצמיחה של 6.0% בהערכה הקודמת). עם זאת, רמת הפעילות הממוצעת לאורך שנת 2021 תהיה נמוכה בכ-5% ביחס למגמה שלפני המשבר. בתרחיש בו יש קושי בעיצוב וביישום מתווה של שגרת קורונה, רמת התחלואה אינה יציבה, והפעילות הכלכלית מוגבלת לסירוגין (להלן - "תרחיש השליטה הנמוכה"), התוצר בשנת 2020 צפוי לרדת ב-6.5% (בהשוואה לירידה של 7.0% בהערכה הקודמת) ואילו בשנת 2021 צפויה צמיחה של 1.0% (בהשוואה לצמיחה של 3.1% בהערכה הקודמת). המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל ירד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-3.9%, בהשוואה לעלייה של 2.3% בתקופה המקבילה אשתקד ולעלייה של 3.4% בכל שנת 2019. הירידה במדד המשולב מושפעת ברובה ממצב המשק בעקבות משבר נגיף הקורונה.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה בחודש אפריל 2020 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת הדירוג ציינה, כי חלקו של החוב החיצוני נמוך ומדינת ישראל נהנית מגמישות מימונית גבוהה. למדינה שוק מקומי עמוק ונזיל הנתמך על ידי תוכנית רכישת האג"ח של בנק ישראל, גישה טובה לשווקי ההון הבינלאומיים, תכנית פעילה של מכירת אג"ח ליהודי התפוצות וכן תכנית ערבות ממשלת ארה"ב במקרה של זעזוע בשווקים.

חברת דירוג האשראי העולמית Moody's, הורידה בסוף חודש אפריל 2020 את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A1 תחזית חיובית, לתחזית יציבה. הורדת האופק באה על רקע הערכה לאי העלאה של דירוג האשראי בחודשים הקרובים ונבעה משני גורמים עיקריים: הזינוק שחל בגירעון התקציבי כתוצאה ממשבר הקורונה וכן חולשת המדיניות התקציבית של הממשלה, נוכח הקיטוב הפוליטי הגובר. עם זאת, השארת הדירוג משקפת פוטנציאל צמיחה חזק בטווח הבינוני והארוך. לקראת סוף חודש אוקטובר 2020 אישררה חברת Moody's את דירוג האשראי של ישראל. חברת דירוג האשראי העולמית S&P, אישררה בחודש מאי 2020 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של AA- והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת הדירוג ציינה, כי למרות האתגרים הפיסקליים שנוצרו עקב משבר הקורונה והמשבר הפוליטי הארוך, הצפי הוא, כי המחויבות למשמעת פיסקלית תגבר עם הקמת הממשלה ותתרום להמשך מדיניות מאקרו כלכלית אחראית. במהלך חודש נובמבר 2020 אישררה חברת S&P את דירוג האשראי של ישראל.

תקציב המדינה

בתחילת המחצית הראשונה של שנת 2020, הצטמצם הגירעון, בין היתר, על רקע הריסון התקציבי, שנבע מהתקציב ההמשכי. מאז, המגמה התהפכה והגירעון עלה בחדות, בעקבות הצעדים הפיסקליים שעליהם הכריזה הממשלה, על רקע התפשטות נגיף הקורונה, והמגבלות שהוטלו על התנועה ועל הפעילות הכלכלית. נוכח המשבר החמור והתפשטות נגיף הקורונה, נדרשת הממשלה להוציא סכומים ניכרים הן לטובת מניעת התפשטות נגיף הקורונה וטיפול מידי בחולים שנדבקו והן לצורך סיוע משמעותי למשק, על מנת לאפשר לו לצלוח את המשבר.

החל מחודש מרס 2020, החלו להתבטא ההשפעות של משבר נגיף הקורונה על המשק הישראלי ועל הפעילות התקציבית. משבר הקורונה משפיע באופן משמעותי הן בצד ההוצאות והן בצד הכנסות, השפעה המתבטאת בעליה בהוצאות הממשלה ומנגד בירידה בהכנסות ממסים ובכך שהביטוח הלאומי אינו מפקיד במשרד האוצר עודף הכנסות על הוצאות, שנוצר מפעילותו, עד לסוף חודש יוני.

בחודשים ינואר-ספטמבר 2020, נמדד גירעון של 102.4 מיליארדי ש"ח, בהשוואה ל-31.1 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים עמד על 9.1% מהתמ"ג. יעד הגירעון המקורי לשנת 2020 טרום המשבר נע בין 3.3%-3.3%. נכון למועד זה, לא אושר בכנסת תקציב המדינה לשנת 2020 ולשנת 2021, והממשלה פועלת על פי תקציב המשכי, ממנו הוחרגו הוצאות הקורונה.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק נמוכה ואף שלילית, בין היתר, עקב השפעות נגיף הקורונה על הצד הביקושים במשק שיורדים משמעותית יותר מההשפעה של הירידה בהיצע, כאשר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ירד המדד "בגין" בכ-0.7%, בהשוואה לעלייה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" ירד בכ-0.6%, בהשוואה לעלייה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בסביבת האינפלציה, שהחלה עוד לפני פרוץ משבר נגיף הקורונה, המשיכה גם במהלכו. שיעור האינפלציה השנתי נותר במהלך התקופה הנסקרת מתחת לגבול התחתון של יעד בנק ישראל. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל מיום 22 באוקטובר 2020, קצב האינפלציה צפוי להתאושש מרמתו הנוכחית הנמוכה, אולם עדיין נמוך מהגבול התחתון של היעד. על פי תרחיש השליטה שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים יעמוד על 0.3% ובשנת 2021 הוא יסתכם ב-0.6%. על פי תרחיש השליטה הנמוכה שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים יעמוד על -0.2% ובשנת 2021 הוא יסתכם ב-0.1%. הערכת שיעור האינפלציה מושפעת מכך שככל הנראה במשבר הקורונה, ההשפעה של הירידה בביקוש משמעותית יותר מההשפעה של הירידה בהיצע, כך שבסיכום ההשפעות, האינפלציה תרד.

שוק הדיור

על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש נובמבר 2020, נרשמה ירידה של 0.2% במחירי העסקאות שבוצעו בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2020, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים יולי-אוגוסט 2020. מחירי העסקאות שבוצעו בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2020 עלו ב-2.4%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

שוק העבודה

משבר הקורונה השפיע באופן משמעותי על שוק העבודה, אשר עד לפרוץ המשבר הפגין עוצמה. על פי נתונים ראשונים מסקר כח אדם למחצית השנייה של חודש ספטמבר 2020 שפורסמו על ידי הלמ"ס, על רקע ההשבתה הנוספת של הפעילות הכלכלית במספר ענפי משק, שיעור האבטלה עמד על כ-4.7%. חיבור של נתוני הבלתי מועסקים, עם העובדים שאינם בכח העבודה, שהפסיקו לעבוד בגלל פיטורים או בגלל סגירת מקום העבודה, בחודשים מרס-ספטמבר 2020 ומועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם כל השבוע בגלל סיבות הקשורות לקורונה, מביא לשיעור אבטלה של כ-14.2% מסך כח העבודה, המהווים כ-590 אלף עובדים, בהשוואה לשיעור של 11.3% בחודש אוגוסט 2020, השיעור הגבוה ביותר מאז חודש מאי 2020 במהלכו החל המשק לחזור לפעילות.

במקביל שיעור ההשתתפות בכח העבודה ירד מתחילת המשבר ועד סוף חודש אפריל 2020 לכ-62% עקב פליטת עובדים ממעגל העבודה, במחצית הראשונה של חודש יוני 2020 חלה עלייה בשיעור זה ל-63.1% על רקע פתיחת מספר ענפים ופתיחת מערכת החינוך, אך במחצית השנייה של חודש ספטמבר, על רקע ההשבתה הנוספת, ירד שיעור זה ל-61.3%.

טרם הטלת הסגר השני שיעור האבטלה הרחב התייצב בסביבות 12%-11%, אך הוא זינק ל-19% במחצית השנייה של ספטמבר לאחר הטלת הסגר השני. מספר המובטלים במחצית הראשונה של ספטמבר הסתכם בכ-470 אלף, והוא עלה בכ-300 אלף איש בעקבות הטלת הסגר.

על פי הערכה עדכנית של מחלקת המחקר בבנק ישראל מחודש אוקטובר 2020, על פי תרחיש השליטה צפוי שיעור האבטלה לעמוד על 4.2% בשנת 2020 ועל 6.9% בשנת 2021. על פי תרחיש השליטה הנמוכה צפוי שיעור האבטלה לעמוד על 4.5% בשנת 2020 ועל 9.4% בשנת 2021.

שער החליפין

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, ירד שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-0.4%, תוך תנודתיות גדולה בין הרבעונים הראשון והשני ושער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של כ-3.8%. מגמת הירידה המתמשכת בשער הדולר הביאה את בנק ישראל להתערב בשוק באמצעות רכישות מט"ח.

ריבית בנק ישראל

לאור משבר הקורונה, אשר קטע את מגמת הצמיחה במשק, הפחית בנק ישראל את הריבית, בחודש אפריל 2020 לרמה של 0.1% וכן החליט על צעדים נוספים, שכללו מתן הלוואות לבנקים אשר הותנו במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים, כולל מתן הלוואות בריבית קבועה של מינוס 0.1% כנגד הלוואות שהבנקים ייתנו לעסקים קטנים בריבית שלא תעלה על פריים ועוד 1.3%, והרחבת התכנית במסגרתה מתבצעות עסקאות רכישה מחדש ("ריפו") מול גופים פיננסיים, כך שעסקאות אלו יוכלו לכלול גם אגרות חוב תאגידיות כבטוחה, בנוסף לתכנית רכישת אגרות חוב ממשלתיות שעליה הכריז בנק ישראל וזאת גם על מנת לייצב את השווקים. בנוסף הודיע בנק ישראל על תוכניות לרכישת אג"ח קונצרני בשוק המשני בהיקף של 85 מיליארדי ש"ח. כמו כן, הרחיב בנק ישראל את היקף עסקאות החלף (SWAP), מול מערכת הבנקאות המקומית, לצורך הורדת הלחצים לנזילות דולרית. על פי הערכה עדכנית של מחלקת המחקר בבנק ישראל, מחודש אוקטובר 2020, הן בתרחיש השליטה והן בתרחיש השליטה הנמוכה, צפויה הריבית לעמוד בשנה הקרובה בטווח שבין 0% ל-0.1%.

הסביבה הגלובלית

הכלכלה העולמית הציגה שיפור במהלך הרבעון השלישי לאור הירידה בהיקפי התחלואה והקלת מדיניות הסגרים, אם כי תוך שונות גדולה בין המשקים; בארה"ב השיפור היה חזק מזה שנרשם באירופה וביפן, וכלכלת סין בולטת לטובה לאור הצלחתה בהתמודדות עם המשבר הבריאותי. השיפור בפעילות הביא גם לעדכון כלפי מעלה בתחזית של קרן המטבע, שצופה כעת התכווצות של 4.4% בכלכלה העולמית בשנת 2020 (בהשוואה להתכווצות של 4.9% בתחזית מיוני 2020). הקרן צופה צמיחה של 5.2% בכלכלה העולמית בשנת 2021 (בהשוואה ל-5% בתחזית מיוני 2020). בשבועות האחרונים קצב התפשטות המחלה שב ועלה בעיקר במדינות שנקטו מדיניות של הקלה בסגר. המשך העלייה במגמת ההתפשטות עלולה להוביל להתגברות של מגבלות תנועה ולבלימת ההתאוששות הכלכלית שרק החלה. בתגובה, נרשמה עלייה בתנודתיות בשוקי ההון. המדיניות המוניטרית במדינות השונות נותרה מרחיבה מאוד והבנקים המרכזיים המשיכו לאותת על נכונותם לנקוט בצעדים לא קונבנציונליים להקלה בתנאים הפיננסיים.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נרשמו ירידות במדדי המניות העיקריים, בעיקר במהלך הרבעון הראשון של השנה, על רקע הירידות בשוקי העולם והתפשטות נגיף הקורונה. מדד ת"א 35 ירד בתשעת החודשים הראשונים של 2020 בכ-22% ומדד ת"א 125 ירד בכ-16%. מדד האג"ח הכללי ירד בכ-0.6%. במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית, במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, נרשמה מגמת עלייה, שהתמתנה החל מהרבעון השני.

בעולם, נרשמה מגמה מעורבת בשוקי ההון בעקבות המשבר. במהלך הרבעון הראשון של השנה נרשמו ירידות שערות, ואילו ברבעונים השני והשלישי נרשמו עליות בשוקי ההון. כך שבמהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 מדד ה-S&P-500 עלה בכ-4% ומדד הנאסד"ק עלה בכ-28%. באירופה, ירד מדד היורוסטוקס-600 בכ-13%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM MSCI) ירד בכ-3%.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

רווח נקי של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 58.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 59.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1.0%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2020 הסתכם ב- 22.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 22.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3.2%.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 10.5% בחישוב שנתי בהשוואה ל-11.8% בתקופה המקבילה אשתקד ול- 11.3% בכל שנת 2019.

תשואת הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2020 הסתכמה ב- 12.4% בהשוואה ל- 13.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	2019	2020	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
184.9	182.3	63.1	60.8	רווח מימוני נטו ⁽¹⁾
6.4	18.3	1.7	3.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
178.5	164.0	61.4	57.8	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
62.2	61.7	21.0	20.3	עמלות והכנסות אחרות
147.5	132.7	48.8	41.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
93.2	93.0	33.6	36.4	רווח לפני מסים
34.0	34.4	11.6	13.7	הפרשה למסים על הרווח
59.2	58.6	22.0	22.7	רווח נקי
11.8%	10.5%	13.2%	12.4%	תשואת הרווח הנקי

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הריבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו:

2019				2020			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	תשעת החודשים הראשונים	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	תשעת החודשים הראשונים
58.7	77.3	58.1	194.1	59.2	60.2	62.5	181.9
(0.1)	15.5	(4.3)	11.1	(1.9)	(0.2)	2.1	-
58.8	61.8	62.4	183.0	61.1	60.4	60.4	181.9
0.4	0.8	0.7	1.9	-	-	0.4	0.4
59.2	62.6	63.1	184.9	61.1	60.4	60.8	182.3

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	
באחוזים		
3.44	2.86	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
0.38	-	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
3.06	2.86	פער הריבית הכולל
3.24	2.86	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראה נספח 1 לפרק ממשי תאגיד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 18.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 6.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהוצאות להפסדי אשראי נובעת בעיקרה מהשפעות השינויים בסביבה המקרו כלכלית כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה ועקב חוסר הוודאות באשר להשפעתה על מצב הלווים. לאור מצב אי הוודאות החליט הבנק להגדיל את ההפרשה הקבוצתית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 כדי לשקף את הגידול האפשרי בהפרשות להפסדי אשראי שטרם באו לידי ביטוי. הגידול בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי, מבטא את השינויים בסביבה המקרו כלכלית ואת חוסר הוודאות כאמור לעיל, וזאת, באמצעות עדכון ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית. כמו כן, ההפרשה הקבוצתית גדלה גם לאור העלייה בהיקף החובות הבעייתיים כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה. לפרטים נוספים ראה פרק "מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים".

להלן פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	2019	2020	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
4.6	9.1	2.3	2.5	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(4.6)	(5.3)	(1.2)	(1.5)	קיטון בהפרשה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
-	3.8	1.1	1.0	הוצאה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
6.4	14.5	0.6	2.0	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
6.4	18.3	1.7	3.0	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
מזה:				
1.3	5.4	-	0.5	הוצאות בגין אשראי מסחרי/עסקי
5.1	12.9	1.7	2.5	הוצאות בגין אשראי פרטי
6.4	18.3	1.7	3.0	סך הכל
-	0.10%	0.09%	0.08%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.18%	0.40%	0.05%	0.16%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.18%	0.50%	0.14%	0.24%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 61.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 61.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפלגות העמלות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2019	2020	שינוי	
במיליוני ש"ח			עמלות:
17.2	16.4	(4.6)	ניהול חשבון
8.1	7.5	(7.4)	כרטיסי אשראי
25.8	27.4	6.2	פעילות בשוק ההון
3.1	2.7	(12.9)	הפרשי המרה
2.9	2.9	-	עמלות מעסקי מימון
4.8	4.5	(6.2)	עמלות אחרות
61.9	61.4	(0.8)	סך כל העמלות

הוצאות תפעוליות ואחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמו ב-132.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-147.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-10.0%.

להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
73.8	68.1	משכורות והוצאות נלוות
20.9	20.7	אחזקה ופחת בניינים וציוד
52.8	43.9	הוצאות אחרות
147.5	132.7	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-68.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-73.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 7.7%. הקיטון נובע מקיטון בהפרשות למענקים, לרבות מענק מתמשך לעובדים.

ההוצאות האחרות הסתכמו ב-43.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-52.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 16.9%. הקיטון נובע בעיקר מירידה בהיקף הפעילות ומהתחשבות שבוצעה מול חברת מתף ביחס להוצאות המחשוב עבור שנת 2019, ירידה בהיקף הוצאות הפרסום של הבנק, וכן עקב הוצאות מחשבונאות סילוק שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד עקב מהלכי התייעלות של הבנק.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמה ב-34.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-34.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-36.5% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 34.2%. הפער נובע בעיקרו מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים.

סך הרווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכם ב-56.7 מיליוני ש"ח. סכום זה הושפע מהרווח הנקי לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 58.6 מיליוני ש"ח, מגידול נטו בקרן הון בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 0.4 מיליוני ש"ח נטו וקיטון נטו בגין הטבות לעובדים בסך 2.3 מיליוני ש"ח נטו.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות ההון והלימות ההון

סך נכסי הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב- 9,988.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,577.0 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019 ול-8,693.9 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שינוי לעומת (באחוזים)					
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
14.9	16.5	8,693.9	8,577.0	9,988.6	סך כל המאזן
38.7	44.8	2,675.7	2,563.0	3,710.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
102.9	71.8	258.8	305.6	525.0	ניירות ערך
(1.0)	0.1	5,056.4	5,005.3	5,008.3	אשראי לציבור, נטו
(0.6)	(0.8)	624.3	625.5	620.6	אשראי לממשלה
19.2	20.7	6,961.9	6,873.6	8,297.4	פקדונות הציבור
7.8	9.8	726.2	713.0	782.9	הון

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-3,710.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2,675.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 38.7%.

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
1,222.0	1,227.5	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
1,453.7	2,483.3	פקדונות בבנקים מסחריים
2,675.7	3,710.8	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-5,008.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,056.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, קיטון בשיעור של 1.0%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2020 ב-549.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-599.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור				יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	השינוי		31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
%	%	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
מטבע ישראלי:						
97.0	97.2	(0.7)	(35.0)	4,902.4	4,867.4	לא צמוד
2.7	2.6	(7.4)	(10.2)	138.6	128.4	צמוד למדד
0.3	0.2	(18.8)	(2.9)	15.4	12.5	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(1.0)	(48.1)	5,056.4	5,008.3	סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

יתרה ליום			
שינוי ב-%	30 בספטמבר 2020		31 בדצמבר 2019
	מיליוני ש"ח		
	91.3	92.7	(1.5)
עסקים גדולים			
	283.9	295.7	(4.0)
עסקים בינוניים			
	543.7	591.9.1	(8.1)
עסקים קטנים וזעירים			
	4,158.5	4,133.6	0.6
משקי בית			
	1.3	1.4	(7.1)
בנקאות פרטית			
	0.4	0.9	(55.6)
גופים מוסדיים			
סך הכל	5,079.1	5,116.2	(0.7)
מזה אשראי צרכני ללא כרטיסי אשראי			
	3,704.1	3,646.2	1.6
משקי בית			
	1.1	1.2	(8.3)
בנקאות פרטית			
סך הכל	3,705.2	3,647.4	1.6

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי. סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 30 בספטמבר 2020 ב-7,368.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7,301.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ענף משק		ליום 30 בספטמבר 2020		ליום 31 בדצמבר 2019	
שינוי %	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	חלק הענף מסך סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	חלק הענף מסך סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח
	82.3	1.1	71.5	1.0	15.1
שירותים פיננסיים					
	496.4	6.7	513.1	7.0	(3.3)
בינוי ונדל"ן					
	113.1	1.5	117.9	1.6	(4.1)
תעשיה					
	141.2	1.9	175.6	2.4	(19.6)
מסחר					
	3.1	-	7.5	0.1	(58.7)
מידע ותקשורת					
	6,160.9	83.6	6,019.4	82.4	2.4
לקוחות פרטיים					
	371.5	5.0	396.2	5.4	(6.2)
אחרים					
סך הכל	7,368.5	100.0	7,301.2	100.0	0.9

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 525.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 258.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019. בתקופה זאת חלה עליה בשווי ההון של תיק אגרות החוב הזמינות למכירה בסך 1.3 מיליוני ש"ח שנזקפה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד רווח בסך של 0.6 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב שמומשו מהתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
ב- %		במיליוני ש"ח		
96.1	99.1	248.6	520.1	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1.9	0.1	4.9	0.7	אגרות חוב של בנקים בישראל
2.0	0.8	5.3	4.2	אגרות חוב של אחרים בישראל
100.0	100.0	258.8	525.0	סך הכל

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	שינוי	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
ב- %		ב- %	במיליוני ש"ח		
47.3	72.3	210.3	257.4	122.4	379.8
6.7	0.9	(73.0)	(12.7)	17.4	4.7
46.0	26.8	18.1	21.5	119.0	140.5
100.0	100.0	102.9	266.2	258.8	525.0

מטבע ישראלי:

לא צמוד

צמוד למדד

מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

סך הכל

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-8,297.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6,961.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 19.2%. הגידול נובע בעיקר ממעבר השקעות של לקוחות בשוק ההון לפקדונות, עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	שינוי	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
%		ב- %	במיליוני ש"ח		
85.9	87.9	21.9	1,310.1	5,982.2	7,292.3
8.5	6.9	(3.2)	(18.8)	588.2	569.4
5.6	5.2	11.3	44.2	391.5	435.7
100.0	100.0	19.2	1,335.5	6,961.9	8,297.4

מטבע ישראלי:

לא צמוד*

צמוד למדד**

מטבע חוץ (כולל צמוד

למטבע חוץ)

סך הכל

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 30 בספטמבר 2020 בסך 23.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 11.5 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 30 בספטמבר 2020 בסך 6.6 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 17.0 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

שינוי	יתרה ליום	
	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020
ב-%	מיליוני ש"ח	
14.3	249.6	285.4
(20.0)	259.8	207.9
14.8	408.4	469.0
21.9	5,854.1	7,136.3
29.1	119.2	153.9
(36.6)	70.8	44.9
19.2	6,961.9	8,297.4

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020
4,239	3,840

בתיקי ניירות ערך

הון והלימות ההון

ההון ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-782.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-726.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 7.8%.

לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה, הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת, שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי. דרישות הון אלה היו בתוקף למשך שישה חודשים. ביום 16 בספטמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא "הארכות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה". העדכון כולל הארכה של הוראת השעה בתקופה נוספת של שישה חודשים. ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרש הבנק להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים.

בהתאם לכך, יחסי ההון הרגולטוריים המינימליים הינם יחס הון עצמי מינימלי של 8% ויחס הון כולל של 11.5%. יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31.12.18, אשר אושר ביום 23 ביוני 2019, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 10.5% עד ליום 31.12.21, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 12.65% עד ליום 31.12.21.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך החל מיום 1 בינואר 2020 עומדת התקרה על 20%.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר.

ביום 14 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את מהלכי ההתייעלות במסגרת תכנית רב-שנתית שעלותה הוערכה בכ- 3.5 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 30 בספטמבר 2020, היה מביא לקיטון של כ-0.01% ביחסי הלימות ההון.

ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021. הארכת התוקף מאפשרת לתאגידים הבנקאיים להרחיב את תכנית ההתייעלות בתחום כח האדם. הבנק הרחיב את תכנית ההתייעלות שלו אשר עלותה כ- 8.0 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס). לאחר תאריך המאזן, הבנק הרחיב את תכנית ההתייעלות שלו ב- 1.0 מיליוני ש"ח נוספים. ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 30 בספטמבר 2020, היה מביא לקיטון של כ-0.08% ביחסי הלימות ההון.

ישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני אשראי, השוק והסיכונים התפעוליים.

במסגרת הנדבך השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. ע"פ מכתב של בנק ישראל מיום 4 במרס 2019 אושר לבנק להגיש את מסמך ה-ICAAP אחת לשנתיים. עם זאת בהתאם להוראת נב"ת 221 בנושא הערכת נאותות הלימות ההון, הבנק נדרש להביא לאישור מסמך מקוצר הכולל את יעדי ההון של הבנק המחושבים על בסיס דרישות ההון. מסמך ה-ICAAP לנתוני 31 בדצמבר 2018 אושר בדירקטוריון הבנק ביום 23 ביוני 2019.

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
במיליוני ש"ח		
777.3	708.8	721.6
62.2	55.3	54.9
839.5	764.1	776.5
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים:		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
הון רובד 2		
סך הכל ההון הכולל		
2. יתרות משקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי		
סיכונים שוק		
סיכון תפעולי		
סה"כ יתרות משקללות של נכסי סיכון		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון:		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
13.98%	13.43%	13.50%
15.10%	14.47%	14.52%
8.0%	9.0%	9.0%
11.5%	12.5%	12.5%

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 13.98%, בהשוואה ל-13.50% ליום 31 בדצמבר 2019. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 15.10%, בהשוואה ל-14.52% ליום 31 בדצמבר 2019. ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-839.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-776.5 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2019. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מגידול ביתרת רווחים אשר קוזזו מגידול בנכסי סיכון. הון רובד 2 ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-62.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-54.9 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2019. הגידול נובע מגידול בהפרשה להפסדי אשראי ומקיטון בהכרה בשטר הון. נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-5,561.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-5,347.2 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול בחובות בתאגידים בנקאיים וגידול בנכסים אחרים בשל הכרה בחכירות.

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%. יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2020 עומד על 7.27%, בהשוואה ל-7.68% ליום 31 בדצמבר 2019.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 2012' לתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 24א' לדוחות הכספיים לשנת 2019.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 24ב' לדוחות הכספיים לשנת 2019. להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		א. סך ההכנסות*	
30.9.19	30.9.2020	השינוי	30.9.19	30.9.2020	
ב- %		במיליוני ש"ח			
2.0	1.2	(41.2)	1.7	1.0	מגזר עסקים גדולים
2.6	4.8	77.3	2.2	3.9	מגזר עסקים בינוניים
10.9	11.2	(1.1)	9.2	9.1	מגזר עסקים קטנים וזעירים
76.7	75.2	(5.4)	64.5	61.0	מגזר משקי בית
0.7	0.9	16.7	0.6	0.7	מגזר בנקאות פרטית
0.1	-	-	0.1	-	גופים מוסדיים
6.9	6.7	(6.9)	5.8	5.4	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	(3.6)	84.1	81.1	סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30.9.19	30.9.2020	השינוי	30.9.19	30.9.2020	
ב- %		במיליוני ש"ח			
1.5	1.5	(5.3)	3.8	3.6	מגזר עסקים גדולים
3.4	4.5	33.7	8.3	11.1	מגזר עסקים בינוניים
11.2	10.4	(8.3)	27.6	25.3	מגזר עסקים קטנים וזעירים
76.7	77.1	(0.8)	189.6	188.1	מגזר משקי בית
0.7	0.7	5.9	1.7	1.8	מגזר בנקאות פרטית
0.1	-	-	0.2	0.2	גופים מוסדיים
6.4	5.7	(12.6)	15.9	13.9	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	(1.3)	247.1	244.0	סך הכל

* כולל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		ב. רווח (הפסד) נקי
30.9.19	30.9.2020	30.9.19	30.9.2020	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
-	0.2	0.7	(0.4)	מגזר עסקים גדולים
2.7	3.6	(0.3)	1.9	מגזר עסקים בינוניים
9.1	7.5	3.7	4.0	מגזר עסקים קטנים וזעירים
37.5	38.7	14.1	13.8	מגזר משקי בית
0.7	0.7	0.3	0.3	מגזר בנקאות פרטית
-	-	-	-	גופים מוסדיים
9.2	7.9	3.5	3.1	מגזר ניהול פיננסי
59.2	58.6	22.0	22.7	סך הכל

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			ג. יתרות מאזניות ממוצעות*
% מסך כל הנכסים		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30.9.19	30.9.2020	השינוי	30.9.19	30.9.2020	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
1.9	1.9	6.5	89.6	95.4	מגזר עסקים גדולים
6.1	6.7	13.7	290.7	330.4	מגזר עסקים בינוניים
11.6	11.3	1.3	548.9	555.8	מגזר עסקים קטנים וזעירים
80.4	80.1	2.9	3,817.2	3,926.9	מגזר משקי בית
-	-	9.1	1.1	1.2	מגזר בנקאות פרטית
-	-	50.0	0.2	0.3	גופים מוסדיים
100.0	100.0	3.4	4,747.7	4,910.0	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
% מסך כל ההתחייבויות		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30.9.19	30.9.2020	השינוי	30.9.19	30.9.2020	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
3.9	3.8	9.2	268.1	292.8	מגזר עסקים גדולים
3.7	2.9	(12.1)	253.1	222.4	מגזר עסקים בינוניים
6.5	5.7	(0.2)	441.7	441.0	מגזר עסקים קטנים וזעירים
83.3	85.1	16.7	5,656.4	6,599.2	מגזר משקי בית
1.7	1.8	23.4	113.9	140.5	מגזר בנקאות פרטית
0.9	0.7	(12.9)	62.7	54.6	גופים מוסדיים
100.0	100.0	14.0	6,795.9	7,750.5	סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	
במיליוני ש"ח						
48.7	0.1	48.6	47.0	0.1	46.9	הכנסות ריבית, נטו
16.4	0.5	15.9	14.7	0.6	14.1	סך ההכנסות שאינן מריבית
65.1	0.6	64.5	61.7	0.7	61.0	סך הכנסות
1.7	-	1.7	2.5	-	2.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
41.5	0.2	41.3	36.7	0.3	36.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
14.4	0.3	14.1	14.1	0.3	13.8	רווח נקי
3,937.3	1.9	3,935.4	3,969.1	1.2	3,967.9	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
4,102.0	1.2	4,100.8	4,159.8	1.3	4,158.5	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,906.7	128.7	5,778.0	6,953.0	156.3	6,796.7	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
5,939.7	119.9	5,819.8	7,290.2	153.9	7,136.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	
במיליוני ש"ח						
142.6	0.4	142.2	143.2	0.3	142.9	הכנסות ריבית, נטו
48.7	1.3	47.4	46.7	1.5	45.2	סך ההכנסות שאינן מריבית
191.3	1.7	189.6	189.9	1.8	188.1	סך הכנסות
5.1	-	5.1	12.9	-	12.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
126.1	0.6	125.5	114.5	0.7	113.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
38.2	0.7	37.5	39.4	0.7	38.7	רווח נקי
3,818.3	1.1	3,817.2	3,928.1	1.2	3,926.9	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
4,102.0	1.2	4,100.8	4,159.8	1.3	4,158.5	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,770.3	113.9	5,656.4	6,739.7	140.5	6,599.2	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
5,939.7	119.9	5,819.8	7,290.2	153.9	7,136.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה

אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-143.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-142.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.4%. העלייה נובעת בעיקר מגידול בהיקף הפעילות באשראי לציבור והיקף פקדונות שקוזה על ידי ירידה בריבית בנק ישראל ובמרווחים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-46.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-48.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של 4%. הקיטון נובע מירידה בעמלות אשראי ועו"ש.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-114.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-126.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 9% הנובע בעיקר מקיטון בסך הוצאות הבנק בעיקר שכר ומחשב.

ההוצאות להפסדי אשראי הסתכמו ב-12.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-5.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהפרשה נוספת עקב משבר הקורונה.

הרווח הנקי במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-39.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-38.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3%. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב ירידה בהוצאות הבנק.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-4,159.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4,102.0 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול של 1%. ראה גם פרק סיכון אשראי לאנשים פרטיים.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-7,290.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,939.7 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול של 23%. הגידול נובע בעיקר ממעבר השקעות של לקוחות בשוק ההון לפקדונות, עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח							
5.0	2.6	0.4	8.0	5.9	1.8	0.9	8.6
4.1	1.3	0.6	6.0	3.3	0.4	0.8	4.5
9.1	3.9	1.0	14.0	9.2	2.2	1.7	13.1
0.2	0.2	0.1	0.5	0.6	(0.3)	(0.3)	-
2.5	0.6	1.5	4.6	2.9	3.1	0.9	6.9
4.0	1.9	(0.4)	5.5	3.7	(0.3)	0.7	4.1
622.4	326.4	93.2	1,042.0	471.5	339.1	126.4	937.0
543.7	283.9	91.3	918.9	573.1	294.1	94.8	962.0
452.6	213.6	287.0	953.2	483.5	151.7	235.3	870.5
469.0	207.9	285.4	962.3	415.6	236.3	226.7	878.6

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019				לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020				
סך הכל	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים קטנים וזעירים	
	במיליוני ש"ח							
26.3	1.8	6.4	18.1	25.1	1.5	8.1	15.5	הכנסות ריבית, נטו
13.4	2.0	1.9	9.5	14.9	2.1	3.0	9.8	סך ההכנסות שאינן מריבית
39.7	3.8	8.3	27.6	40.0	3.6	11.1	25.3	סך הכנסות
1.3	1.0	(1.1)	1.4	5.4	-	2.4	3.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
19.8	2.8	5.2	11.8	16.7	3.3	3.0	10.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
11.8	-	2.7	9.1	11.3	0.2	3.6	7.5	רווח נקי
929.2	89.6	290.7	548.9	981.6	95.4	330.4	555.8	יתרה ממוצעת של נכסים
962.0	94.8	294.1	573.1	918.9	91.3	283.9	543.7	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
962.9	268.1	253.1	441.7	956.2	292.8	222.4	441.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות
878.6	226.7	236.3	415.6	962.3	285.4	207.9	469.0	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-25.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-26.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 5%, הנובע בעיקר מירידה בריבית בנק ישראל וירידה במרווחי פקדונות. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-14.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-13.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 11% הנובע בעיקר מעליה בעמלות על ערבויות וניירות ערך. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-16.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-19.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של 16%, הנובע בעיקר מקיטון בהוצאות שכר והוצאות המחשב בכלל הבנק. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בהוצאות של 5.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה להכנסות של 1.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מגידול בהפרשה הפרטנית ומגידול במקדמים של ההפרשה הקבוצתית עקב משבר הקורונה. הרווח הנקי של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-11.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-11.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 4%. הקיטון נובע בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-918.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-962.0 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, קיטון של 4%. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-956.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-878.6 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול של 10%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו ב-13.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-15.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 13%. הקיטון נובע בעיקר מירידה ברווחי מימוש ניירות ערך והשפעת הפרשי שער. הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-7.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-9.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 14%, הנובע בעיקר מירידה בהכנסות.

סקירת הסיכונים

33	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
34	סיכון אשראי
48	סיכון שוק
54	סיכון נזילות
55	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2019. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון.

כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיתת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושם באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות במחלקת ניהול סיכונים ובפונקציית הציות בבנק, היחידות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנותנות שירותים לבנק, אגף החשב והיעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ה. מנהל הסיכונים הראשי - מר דורון סגל נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:

מר דורון סגל, מכהן כמנהל המחלקה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים וההמשכיות העסקית. כמו כן מיום 1 ביולי 2020 הוא ממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך ודיני תחרות כלכלית. עד ליום 30 ביוני 2020, כיהנה עו"ד לימור אזולאי בתפקיד.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים ע"י גבריאל טייטל, מנכ"ל הבנק.

סיכוני האסטרטגיה והמוניטין מנוהלים ע"י גב' איריס ניסנקורן, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות.

סיכוני האשראי מנוהלים ע"י גברת רונית עוזיאל, ראש אגף אשראי,

הסיכונים המשפטיים מנוהלים ע"י עו"ד חוה אלקוני-נוימן, היועצת המשפטית של הבנק,

סיכוני הציות מנוהלים ע"י מר אמיר בירנבוים החל מיום 1 ביולי 2020. במסגרת תפקידו כקצין הציות הראשי הקבוצתי, בין היתר, מנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות. כמו כן, הוא מכהן כ-Responsible Officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI. עד ליום 30 ביוני 2020, כיהנה עו"ד לימור אזולאי בתפקיד.

סיכוני ה-IT מנוהלים ע"י מר רון גריסר, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.

סיכוני הסייבר מנוהלים ע"י מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע

ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי ההנהלה ומנהלי מחלקות בתחומים הנתונים לאחריותם.

ח. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. מנהל הסיכונים הראשי כפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.

ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי המחלקה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שנגקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים, ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלווה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האשראי.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

לאור המשך התמודדות עם משבר נגיף הקורונה וכחלק מהמתווה שהציג בנק ישראל, ממשיך הבנק לתמוך בצרכי הלקוחות בתקופה זו ומאפשר, בין היתר, דחיית תשלומי הלוואות ללקוחות. לפרטים בנוגע להערכת סיכון האשראי, ראה "דיון בגורמי סיכון" בהמשך הפרק.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 30 בספטמבר 2020, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד בחובותיהם בתשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזר נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע כי, לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים.

במסגרת השיקולים להגדלת ההפרשה הקבוצתית, הבנק הניח הרעה בנתוני המשק, נוכח אי הוודאות השוררת בנוגע להשלכות אירוע הקורונה והגדיל את ההתאמות האיכותיות המתקבלות במודל הכמותי, המשמש לחישוב ההפרשה, בשיעורים ניכרים.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה ביאור ג.1 (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

מידע נוסף על חובות ששוננו תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי:

30 בספטמבר 2020							
חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח				פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים			
חובות לא בעייתיים							
יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	חובות בעייתיים	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי, בפיגור של 30 ימים או יותר	חובות בדירוג ביצוע אשראי	סך הכל חובות לא בעייתיים
במיליוני ש"ח							
5.0	7	3.3	2.0	-	-	3.0	3.0
13.4	43	1.2	1.0	0.8	-	11.5	12.3
23.6	360	1.9	0.5	2.5	-	20.7	23.2
42.0	410	6.4	3.5 ⁽²⁾	3.3	-	35.2	38.5
162.5	864	28.8					
18.1	150	6.2					

פעילות לווים בישראל
עסקים בינוניים
עסקים קטנים
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2020
סך הכל ליום 30 ביוני 2020*
סך הכל ליום 31 במרס 2020*

* לרבות כל יתרת ההלוואות של החייב.

30 בספטמבר 2020			
חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה, נכון למועד הדיווח		פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ⁽¹⁾	
		חובות לא בעייתיים	
מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר	יתרת חוב רשומה	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-6 חודשים
במיליוני ש"ח			
-	5.8	3.0	-
-	45.1	1.0	9.2
-	42.7	10.4	11.7
-	93.6	14.4	20.9

פעילות לווים בישראל
עסקים בינוניים
עסקים קטנים
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2020

(1) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

(2) מזה: סווגו כחובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית בסך 0.5 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.20 לא היו חובות שסווגו כחובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית).

מאז פרוץ משבר הקורונה, הבנק מאמץ את ההקלות הרגולטוריות שניתנו על ידי בנק ישראל ומאפשר ללקוחותיו לדחות החזר תשלומים של הלוואות לפרק זמן של 3 עד 9 חודשים. עיקר הבקשות נתקבלו בתחילת המשבר, בחודשים מרס-אפריל.

בחודש ספטמבר, הודיע בנק ישראל על הרחבה נוספת של המתווה בו ביקש כי הבנקים יאפשרו דחייה נוספת עד סוף השנה (בקשות לדחייה ניתן להגיש עד ליום 31 בדצמבר 2020). עם תום תקופת ההקפאה הראשונה, ביום 30 ביוני 2020, חלה ירידה משמעותית, הן בהיקף ההלוואות המוקפאות.

לצד זאת, הבנק עוקב באופן שוטף אחר הגביה בפועל וצרכי הלקוחות ומאפשר דחיה נוספת של תשלומי ההלוואות, בהתאם למתווה. בנוסף, הבנק אפשר גם ללקוחות עסקיים, אשר היו מעוניינים, לדחות את תשלומי ההלוואות. עיקר הבקשות התקבלו בתחילת המשבר.

איכות אשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים הסתכם ב- 84.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 87.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בבנק, עמד ב- 30 בספטמבר 2020 על 1.1%, לעומת 1.2% בסוף שנת 2019. 16% מסיכון האשראי הבעייתי בבנק משויכים לענף לענף המסחר, 12% לענף הבינוי והנדל"ן, 63% לענף הלקוחות הפרטיים ו-5% לענף תחבורה ואחסנה. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.1% לעומת 1.2% בסוף שנת 2019. למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור 13.ב.1 (1) לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			במיליוני ש"ח
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	
									סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: ⁽¹⁾
4,791.5	3,867.3	924.2	4,752.7	3,864.4	888.3	4,865.6	3,988.1	877.5	סיכון אשראי מאזני
2,144.3	1,861.0	283.3	2,134.6	1,853.9	280.7	2,263.6	1,989.7	273.9	סיכון אשראי חוץ מאזני
6,935.8	5,728.3	1,207.5	6,887.3	5,718.3	1,169.0	7,129.2	5,977.8	1,151.4	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
									סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
243.5	215.0	28.5	235.6	189.8	45.8	136.3	118.8	17.5	לא בעייתי
									סה"כ בעייתי: ⁽²⁾
33.7	14.6	19.1	39.8	18.2	21.6	23.6	8.5	15.1	- השגחה מיוחדת
10.4	6.4	4.0	8.4	5.0	3.4	9.1	5.1	4.0	- נחות
42.7	31.8	10.9	33.7	25.0	8.7	48.6	39.2	9.4	- פגום
330.3	267.8	62.5	317.5	238.0	79.5	217.6	171.6	46.0	סך הכל סיכון אשראי מאזני
35.1	23.3	11.8	28.4	20.8	7.6	21.7	11.5	10.2	סיכון אשראי חוץ מאזני
365.4	291.1	74.3	345.9	258.8	87.1	239.3	183.1	56.2	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
									מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
10.3	6.3	4.0	5.1	5.0	0.1	9.1	5.2	3.9	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
7,301.2	6,019.4	1,281.8	7,233.2	5,977.1	1,256.1	7,368.5	6,160.9	1,207.6	
									נכסים שאינם מבצעים:
									חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
37.5	26.6	10.9	28.1	19.6	8.5	41.4	32.0	9.4	

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			במיליוני ש"ח
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*						
27.8	23.0	4.8	48.3	38.9	9.4	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
8.5	4.3	4.2	5.3	5.2	0.1	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה
-	-	-	(0.3)	(0.3)	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(1.0)	(0.7)	(0.3)	(1.4)	(1.3)	(0.1)	חובות פגומים שנמחקו
(1.6)	(1.6)	-	(3.3)	(3.3)	-	חובות פגומים שנפרעו
33.7	25.0	8.7	48.6	39.2	9.4	יתרת חובות פגומים לסוף תקופה
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש						
23.8	21.6	2.2	36.4	31.6	4.8	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
4.2	4.1	0.1	5.0	3.3	1.7	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(0.6)	(0.6)	-	(1.2)	(1.1)	(0.1)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(1.6)	(1.5)	(0.1)	(2.8)	(2.8)	-	חובות בארגון מחדש שנפרעו
25.8	23.6	2.2	37.4	31.0	6.4	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים						
7.2	3.8	3.4	12.3	7.2	5.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
2.1	0.5	1.6	1.7	1.2	0.5	גידול בהפרשות
(0.8)	(0.6)	(0.2)	(0.6)	(0.6)	-	גביות ומחיקות
8.5	3.7	4.8	13.4	7.8	5.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

לשנה שנסתיימה ביום			לתשעת החודשים שנסתיימו ביום						
31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			במיליוני ש"ח
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*									
5.1	17.9	23.0	5.1	17.9	23.0	10.9	31.8	42.7	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
15.7	23.3	39.0	8.5	13.6	22.1	0.2	18.9	19.1	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה
(0.8)	(0.2)	(1.0)	(0.7)	(0.2)	(0.9)	-	(0.5)	(0.5)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(1.4)	(2.9)	(4.3)	(0.7)	(1.6)	(2.3)	(0.8)	(3.8)	(4.6)	חובות פגומים שנמחקו
(7.7)	(6.3)	(14.0)	(3.5)	(4.7)	(8.2)	(0.9)	(7.2)	(8.1)	חובות פגומים שנפרעו
10.9	31.8	42.7	8.7	25.0	33.7	9.4	39.2	48.6	יתרת חובות פגומים לסוף תקופה
* מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש									
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה									
4.3	16.6	20.9	4.3	16.6	20.9	6.2	26.6	32.8	
6.8	18.8	25.6	2.5	13.1	15.6	1.8	13.9	15.7	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה
(0.4)	(3.0)	(3.4)	(0.3)	(2.0)	(2.3)	(0.5)	(3.3)	(3.8)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(4.5)	(5.8)	(10.3)	(4.3)	(4.1)	(8.4)	(1.1)	(6.2)	(7.3)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
6.2	26.6	32.8	2.2	23.6	25.8	6.4	31.0	37.4	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש
לשנה שנסתיימה ביום			לתשעת החודשים שנסתיימו ביום						
31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים									
3.1	3.4	6.5	3.1	3.4	6.5	4.9	5.1	10.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
4.2	3.5	7.7	3.6	1.5	5.1	0.9	2.8	3.7	גידול בהפרשות
(2.4)	(1.8)	(4.2)	(1.9)	(1.2)	(3.1)	(0.2)	(0.1)	(0.3)	גביות ומחיקות
4.9	5.1	10.0	4.8	3.7	8.5	5.6	7.8	13.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

מדדי סיכון

לשנה שנסתיימה ביום	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
31 בדצמבר 2019			
1.04%	0.77%	1.14%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
			מזה:
0.83%	0.67%	0.96%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.20%	0.10%	0.18%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
1.20%	1.14%	1.15%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.23%	0.18%	0.50%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.10%	0.05%	0.17%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.17%	1.16%	1.39%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
140.05%	174.18%	145.68%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום
112.83%	151.29%	122.70%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
8.19%	3.86%	11.86%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

מידע נוסף על סיכוני אשראי

הבנק ממשיך לפעול לעדכון מוקדי הסיכון בתיק האשראי ולנטר את הלקוחות, אשר עלולים להיות מושפעים מהתמשכות המשבר. הבנק נוקט באמצעים למזעור סיכוני האשראי. מניתוח אשראי לפי מגזרי פעילות וענפי משק בבנק ניתן לראות כי הענפים שזוהו ככאלה שעשויים להיפגע משמעותית מהמשבר הינם: שירותים עסקיים, שירותי הארחה ואוכל. משקי הבית עלולים להיפגע אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור מבקשי התעסוקה ואי הוודאות הכלכלית התעסוקתית. כ-75% מהאשראי הצרכני בבנק הינו מבעלי הכנסה חודשית מעל 10 אלפי ש"ח. שיעור סך האשראי שנדחה מהווה כ-0.8% מסך האשראי לציבור. עם תום תקופת ההקפאה הראשונה ביום 30 ביוני 2020, חלה ירידה בהיקף האשראי המוקפא. לצד זאת, הבנק עוקב באופן שוטף אחר הגביה בפועל וצרכי הלקוחות ומאפשר דחיה נוספת של תשלומי ההלוואות, בהתאם להקלות הרגולטוריות ומצב הלווה.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.6	0.9	(2.2)	0.3	0.4	112.4	113.1	תעשייה
6.6	0.2	2.1	10.3	10.2	348.4	370.7	בניה ונדל"ן - בינוי
0.6	-	0.1	-	-	125.7	125.7	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5.9	0.1	4.2	-	13.2	127.2	141.2	מסחר
0.3	-	-	-	-	81.4	82.3	שירותים פיננסיים
5.2	-	1.2	1.8	7.5	356.3	374.6	ענפים אחרים
20.2	1.2	5.4	12.4	31.3	1,151.4	1,207.6	סך הכל מסחרי
54.1	5.1	12.9	39.2	53.0	5,977.8	6,160.9	אנשים פרטיים
74.3	6.3	18.3	51.6	84.3	7,129.2	7,386.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3,626.0	3,626.1	בנקים בישראל וממשלת ישראל
74.3	6.3	18.3	51.6	84.3	10,755.2	10,994.6	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,183.0 מיליוני ש"ח, 525.0 מיליוני ש"ח, 0.3 מיליוני ש"ח ו- 2,286.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוזי מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוזי-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2019							
הפסדי אשראי(2)			מזה:			פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		סיכון אשראי כולל (1)
5.8	(0.9)	(1.5)	0.7	21.7	101.2		126.0
4.7	(0.7)	2.3	6.1	6.1	332.5	353.4	תעשייה
0.4	-	-	-	-	127.9	128.0	בניה ונדל"ן - בינוי
1.8	-	0.8	-	0.1	170.3	184.6	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.2	-	-	-	-	68.8	70.3	מסחר
3.7	0.1	(0.3)	2.1	5.6	368.3	393.8	שירותים פיננסיים
16.6	(1.5)	1.3	8.9	33.5	1,169.0	1,256.1	ענפים אחרים
44.6	3.2	5.1	25.0	48.4	5,718.3	5,977.1	סך הכל מסחרי
61.2	1.7	6.4	33.9	81.9	6,887.3	7,233.2	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	2,392.1	2,393.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
61.2	1.7	6.4	33.9	81.9	9,279.4	9,626.4	בנקים בישראל וממשלת ישראל
							סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 7,153.8 מיליוני ש"ח, 305.6 מיליוני ש"ח, 3.1 מיליוני ש"ח ו- 2,163.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוז-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי ⁽²⁾			מזה:			סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾		
4.9	(0.3)	(1.9)	1.0	19.6	93.2	117.9	תעשייה
5.0	(0.7)	2.6	8.1	8.1	365.7	381.2	בניה ונדל"ן - בינוי
0.4	-	-	-	-	125.4	131.9	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1.7	-	0.7	-	-	173.7	175.6	מסחר
0.2	-	-	-	-	69.9	71.5	שירותים פיננסיים
3.8	0.2	-	2.0	6.1	379.6	403.7	ענפים אחרים
16.0	(0.8)	1.4	11.1	33.8	1,207.5	1,281.8	סך הכל מסחרי
46.3	5.7	9.3	31.8	53.0	5,728.3	6,019.4	אנשים פרטיים
62.3	4.9	10.7	42.9	86.8	6,935.8	7,301.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,334.4	2,334.4	בנקים בישראל וממשלת ישראל
62.3	4.9	10.7	42.9	86.8	9,270.2	9,635.6	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוז' מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 7,194.1 מיליוני ש"ח, 258.8 מיליוני ש"ח, 0.5 מיליוני ש"ח ו- 2,182.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוז' מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

כללי

בשנים האחרונות ועד לפרוץ משבר הקורונה, הצריכה הפרטית היתה במגמת צמיחה וכפועל יוצא גם היקף האשראי לאנשים פרטיים.

אשראי צרכני למשקי הבית מורכב בעיקר מלקוחות שכירים, שעיקרם במערכת החינוך. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים, משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי, תואם פעילות בנקאית זהירה, תואם לדרישות הפיקוחיות ותואם להיקף פעילות הבנק ולצביונו.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי בהתאם לבחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים. מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנק הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן בהעמדת אשראי ישיר באמצעות

האינטרנט, האפליקציה ובקול סנטר. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הבנק בתחום האשראי הצרכני.

הבנק מתמקד באשראי קמעונאי, המאופיין ברמת פיזור גבוהה ורמת סיכון נמוכה. הבנק פועל ליישם מתכונת עבודה סדורה המגדירה, בין היתר, מדיניות ממוקדת לקוח. אוכלוסיית היעד מאופיינת בביטחון תעסוקתי, מקורות הכנסה יציבים וכושר החזר מוכח הזקוקה למימון בתחום הצרכני. חלק מן ההלוואות לאוכלוסייה זו מוענק בין היתר במסגרת מכרז החשב הכללי למתן הלוואות רווחה לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. במסגרת המכרז הבנק מעמיד לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי כאמור, המוצגות בדוחות הבנק כסיכון אשראי חוץ מאזני. גובה הלוואות החשכ"ל הינן בסכום מרבי של עד 25 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 5 שנים, בהתאם לסוגי ההלוואות בתנאי המכרז. תשלומי הלוואות אלו ואחרות מבוצעים בעיקר בניכוי משכר.

כ-75% מהאשראי של אנשים פרטיים הינו בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה מעל 10 אלפי ש"ח. הבנק אינו מעניק הלוואות לדיור. הלוואות אלו ניתנות על ידי חברת האם.

השפעת התפשטות הקורונה על האשראי לאנשים פרטיים

התפשטות נגיף הקורונה בארץ ובעולם הביא למשבר כלכלי במשק, הכולל תנודתיות בפתיחה וסגירה של עסקים ומקומות עבודה ועליה חדה בשיעורי האבטלה, לרבות עובדים שהוצאו לחל"ת. כחלק ממאמצי הבנק לנהוג ברגישות ובאורך רוח כלפי הלקוחות, אימץ הבנק את המתווים שהוצעו על ידי בנק ישראל לביצוע דחיות תשלומים. אימוץ המתווים כאמור, הביא לעיכוב בהתממשות הסיכונים הקיימים של הלקוחות ולקושי באמידת מלוא עוצמת הפגיעה באשראי לאנשים פרטיים בבנק. עם זאת, הבנק בחן את הסיכונים, כפי שידועים עד כה והגדיל את הסיווג לאנשים פרטיים ואת ההפרשות הקבוצתיות בהתאם.

משקי הבית נפגעו אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור מבקשי התעסוקה ואי הוודאות הכלכלית התעסוקתית. עם זאת בשלב זה, לא חל שינוי מהותי בסיכון האשראי הבעייתי של משקי הבית שנמנה ברובו על מגזר עובדי ההוראה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין אנשים פרטיים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 12.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 5.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. עלייה זאת נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בנוסף, ההפרשה הקבוצתית גדלה עקב גידול בחובות הבעייתיים. הבנק צופה כי תיתכן ברבעונים הבאים השפעה נוספת על ההוצאה להפסדי אשראי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2019 במיליוני ש"ח	השינוי באחוזים	30 בספטמבר		
			30 בספטמבר 2019	2020	
			במיליוני ש"ח		
					יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות
				826.5	בכרטיסי אשראי
				3,333.3	הלוואות אחרות
				4,159.8	סך הכל סיכון אשראי מאזני
				812.7	מסגרת עו"ש לא מנוצלת
				954.3	מסגרת כרטיסי אשראי לא מנוצלת
				234.1	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
				2,001.1	סך סיכון אשראי חוץ מאזני
				6,160.9	סך הכל סיכון אשראי כולל
					ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות יתר
				3,928.1	בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2019	השינוי באחוזים	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
23.3	31.8	56.8	25.0	39.2	סיכון אשראי פגום
(34.9)	20.9	(41.4)	23.2	13.6	סיכון אשראי בעייתי לא פגום
0.6	4,082.3	1.3	4,053.8	4,107.0	סיכון אשראי לא בעייתי
0.6	4,135.0	1.4	4,102.0	4,159.8	סך כל סיכון אשראי
					מזה: חובות שאינם פגומים
(17.5)	6.3	4.0	5.0	5.2	בפיגור של 90 ימים או יותר
					יתרת ארגוני החוב שבהסדר
16.5	26.6	31.4	23.6	31.0	מתוך האשראי הבעייתי
					שיעור ההוצאה להפסדי אשראי
	0.22%		0.17%	0.41%	מסך האשראי*

*על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

30 בספטמבר 2020					הכנסה קבועה בחשבון*
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	תיק נכסים פינוניים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פינוניים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	במיליוני ש"ח	
					ללא הכנסה קבועה
(1)74.4	42.7	7.5	35.2		נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
364.1	997.6	88.3	909.3		הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
801.4	1,844.1	360.1	1,484.0		גבוהה מ-20 אלפי ש"ח
761.2	1,275.4	447.2	828.2		סך הכל
2,001.1	4,159.8	903.1	3,256.7		
30 בספטמבר 2019					הכנסה קבועה בחשבון*
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	תיק נכסים פינוניים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פינוניים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	במיליוני ש"ח	
					ללא הכנסה קבועה
(1)78.5	32.0	3.0	29.0		נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
383.4	1,137.1	96.6	1,040.5		הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
724.3	1,727.5	296.5	1,431.0		גבוהה מ-20 אלפי ש"ח
688.9	1,205.4	369.0	836.4		סך הכל
1,875.1	4,102.0	765.1	3,336.9		

31 בדצמבר 2019				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פוננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פוננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	31.6	4.8	36.4	79.1 ⁽¹⁾
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	982.7	76.7	1,059.4	365.7
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,474.1	285.4	1,759.5	727.1
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	898.1	381.6	1,279.7	712.5
סך הכל	3,386.5	748.5	4,135.0	1,884.8

(1) ביום 30.9.2020 כ-90% מהיתרה הינה בגין מכרז החשב הכללי לעובדי הוראה וסטודנטים (ביום 30.9.19 כ-91% וב-31.12.19 כ-90%).

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפוננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			תקופה לפירעון
30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019	
במיליוני ש"ח			
עד שנה	909.3	993.2	1,014.8
משנה ועד שלוש שנים	563.7	532.4	539.8
משלוש שנים ועד חמש שנים	1,053.9	972.5	973.6
מחמש שנים ועד שבע שנים	771.6	708.1	715.2
מעל שבע שנים	861.3	895.8	891.6
סך הכל	4,159.8	4,102.0	4,135.0

להלן התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			באלפי ש"ח
עד 10	90.7	255.1	345.8	98.6	261.2	359.8
מ-10 עד 20	49.1	130.7	179.8	51.5	130.4	181.9
מ-20 עד 40	181.7	288.7	470.4	199.6	271.5	471.1
מ-40 עד 80	584.7	531.6	1,116.3	601.8	492.9	1,094.7
מ-80 עד 150	1,435.8	490.7	1,926.5	1,398.0	443.4	1,841.4
מ-150 עד 300	1,636.4	281.6	1,918.0	1,595.1	256.8	1,851.9
מעל 300	181.4	22.7	204.1	157.4	18.9	176.3
סך הכל	4,159.8	2,001.1	6,160.9	4,102.0	1,875.1	5,977.1

31 בדצמבר 2019			
תחום אשראי ללווה	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל**
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח		
עד 10	98.3	253.3	351.6
מ- 10 עד 20	52.4	130.5	182.9
מ- 20 עד 40	198.7	274.6	473.3
מ- 40 עד 80	608.0	497.9	1,105.9
מ- 80 עד 150	1,419.5	451.6	1,871.1
מ- 150 עד 300	1,595.2	256.3	1,851.5
מעל 300	162.9	20.2	183.1
סך הכל	4,135.0	1,844.4	6,019.4

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
 ** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
סיכון אשראי מאזני		
במיליוני ש"ח		
סוג האשראי		
עו"ש	286.9	334.5
כרטיסי אשראי	539.6	586.2
אשראי בריבית משתנה	3,243.6	3,080.9
אשראי בריבית קבועה*	89.7	114.6
סך הכל	4,159.8	4,102.0

ביטחונות

30 בספטמבר 2020						30 בספטמבר 2019
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח						
סך אשראי המגובה בביטחונות*	185.1	3.4	188.5	189.1	12.4	201.5
* מזה: בטחונות לא נזילים	96.3	2.7	99.0	95.0	2.3	97.3
בטחונות נזילים	88.8	0.7	89.5	94.1	10.1	104.2

31 בדצמבר 2019			
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח			
סך אשראי המגובה בביטחונות*	182.8	3.4	186.2
* מזה: בטחונות לא נזילים	97.0	2.6	99.6
בטחונות נזילים	85.8	0.8	86.6

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי למשקי בית

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות וכן באמצעות מגוון רחב של נוהלי אשראי, תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים.

הבנק נותן מענה לצרכי האשראי של הלקוח בהתאם ליכולת ההחזר ודירוג האשראי. כמו כן מציע אשראי ללקוחותיו באופן יזום על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון, מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק, דירוג סיכון האשראי, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

לבנק ועובדיו התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונו רב השנים באשראי למשקי הבית. הבנק מכשיר את עובדיו ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעל מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או תסמינים שליליים.

הבנק מגדר את עצמו בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה.

במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים,

בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאתר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילויות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. ובכללם סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכוני השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

סיכון ריבית

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס.

סיכון הריבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון

הריבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית בהתאם להוראות.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:
1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית):

30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			
שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
650.4	(0.4)	650.0	652.1	1.6	653.7	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
658.5	(7.6)	650.9	672.4	(18.6)	653.8	מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2019			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
642.7	(3.9)	638.8	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
650.8	(11.7)	639.1	מזה: תיק בנקאי

1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 15 לדוחות הכספיים.
2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק:

30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			
שקל ⁽⁵⁾	מט"ח	סך הכל	שקל ⁽⁵⁾	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
41.4	(0.6)	42.0	26.3	(0.4)	26.7	עלייה במקביל של 1%
40.5	(1.5)	42.0	26.3	(0.4)	26.7	מזה: תיק בנקאי
(48.0)	0.6	(48.6)	(35.7)	(2.5)	(33.2)	ירידה במקביל של 1%
(46.9)	1.6	(48.5)	(35.7)	(2.5)	(33.2)	מזה: תיק בנקאי
						שינויים לא מקבילים
20.0	0.6	19.4	28.0	0.9	27.1	התללה ⁽²⁾
(10.1)	(0.7)	(9.4)	(21.0)	(0.9)	(20.1)	השטחה ⁽³⁾
8.6	(0.9)	9.5	(4.4)	(1.0)	(3.4)	עליית ריבית בטווח הקצר
(8.4)	0.9	(9.3)	(2.6)	0.5	(3.1)	ירידת ריבית בטווח הקצר

ראה הערות לטבלאות תרחישים.

31 בדצמבר 2019			
שקל ⁽⁵⁾	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	37.5	(0.8)	36.7
מזה: תיק בנקאי	37.6	(0.8)	36.8
ירידה במקביל של 1%	(43.2)	0.9	(42.3)
מזה: תיק בנקאי	(43.1)	0.9	(42.2)
שינויים לא מקבילים			
התללה ⁽²⁾	17.1	0.8	17.9
השטחה ⁽³⁾	(8.5)	(0.9)	(9.4)
עליית ריבית בטווח הקצר	8.5	(1.1)	7.4
ירידת ריבית בטווח הקצר	(8.0)	1.2	(6.8)

בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁶⁾

30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית במיליוני ש"ח	הכנסות ריבית, נטו	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית במיליוני ש"ח	הכנסות ריבית, נטו	
שינויים מקבילים						
עלייה במקביל של 1%	28.6	0.2	28.8	28.2	0.2	28.4
מזה: תיק בנקאי	28.6	0.2	28.8	28.2	-	28.2
ירידה במקביל של 1%	(59.2)	(0.2)	(59.4)	(52.9)	(0.3)	(53.2)
מזה: תיק בנקאי	(59.2)	(0.2)	(59.4)	(53.1)	-	(53.1)
ירידה במקביל של 2% ⁽⁷⁾	(48.8)	(0.3)	(49.1)	(56.9)	(0.3)	(57.2)

31 בדצמבר 2019			
הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל ⁽⁴⁾	
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	29.2	0.2	29.4
מזה: תיק בנקאי	29.2	0.2	29.2
ירידה במקביל של 1%	(54.7)	(0.2)	(54.9)
מזה: תיק בנקאי	(54.7)	(0.2)	(54.9)
ירידה במקביל של 2% ⁽⁷⁾	(59.4)	(0.3)	(59.7)

ראה הערות לטבלאות תרחישים.

הערות לטבלאות תרחישים:

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
- (2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
- (3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
- (4) לאחר השפעות מקזזות.
- (5) בתרחישי ירידת ריבית במגזר המדד נלקחת בחישוב סביבת ריבית שלילית.
- (6) בתרחיש ירידת ריבית המשקפים ריבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מריבית, בהתאם להנחות שונות.
- (7) בתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 2% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 1%. זאת משום שהמודל בתרחיש של ירידת ריבית של 2% מבטל הגנות ריבית על פקדונות ציבור מסוימים אשר קיימות בתרחיש של ירידת ריבית של 1%.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור" וזאת על רקע הנחיות הגילוי של ה-SEC בדבר הפסקת שימוש בליבור (LIBOR), המבהירות בין היתר את הגילוי הנדרש בנושא. הנחיות הגילוי כאמור פורסמו על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, במצב שבו החל משנת 2021 לא יפורסם יותר ליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג יותר את שיעורי הריבית הרלוונטיים.

בהתאם לפרסום של הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA) מחודש יולי 2017, צפויה המערכת הפיננסית העולמית להפסיק את השימוש בליבור באופן הדרגתי עד סוף שנת 2021. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם לצורך קביעת מדדי ריבית חלופיים לריביות הליבור עבור כל אחד מחמשת המטבעות הבאים: דולר ארה"ב, לירה שטרלינג, אירו, פרנק שוויצרי ויין יפני. החלופות שנבחנו על ידי צוותי העבודה כוללות בין היתר את ריביות ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate); ה-SONIA (Sterling Overnight Index Average); ה-ESTER (Euro Short-Term Rate); ה-SARON (Swiss Average Rate Overnight); ה-TONA (Tokyo Overnight Average Rate). להפסקת השימוש בליבור ומעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השלכות רוחביות על הבנק כגון השלכות כלכליות, תפעוליות וחשבונאיות.

לעניין זה, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הובהר כי על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, נדרש לכלול גילוי בדבר היערכות להפסקת השימוש בליבור במקרים בהם קיימת חשיפה מהותית להפסקת השימוש בליבור החל מהדוחות לציבור ליום 31 בדצמבר 2019.

נכון למועד זה, הבנק נמצא בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום הליבור (כולל התייחסות לשאלון בנושא זה שנשלח מבנק ישראל בחודש אוקטובר), לרבות בחינה של חלופות אפשריות בכל אחד מהמטבעות המפורטים לעיל, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש במטבעות הנ"ל והיערכות הנדרשת הן בפן העסקי והן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות.

יחד עם זאת, לאור חוסר הוודאות לגבי מדדי הריבית החלופיים, המושפע כאמור מהחלטות בינלאומיות, בשלב זה עדיין אין ביכולת הבנק לבצע הערכות כמותיות של השפעת החלפת הריביות. נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתייחסים לליבור.

חשיפה לריבית הליבור במסגרת פעילות בנגזרים המעוגנת תחת הסדרי ISDA ותחת הסדרים אחרים אינה מהותית.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים יוצרים לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוחי, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי של כל החוזים והחשיפות הרלוונטיות.

נכון למועד פרסום הדוח, הוחל בהיערכות לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור. כחלק מהיערכות, חברת האם הקימה צוותים ייעודיים שמטרתם, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, הערכת היקף הסיכון, בחינת ההשפעות של כל סיכון, הצעת חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, ניטור של הסיכונים וההשפעות הקשורות אליהם והעברת עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון. בנוסף, נשלחה הודעה ללקוחות הבנק בדבר השינויים הצפויים בנוגע לפרסום הליבור והמשמעויות האפשריות של שינויים אלה, והכל על פי המידע המצוי בידי הבנק בשלב זה.

בשלב זה מופו הסיכונים הבאים:

- **סיכון פיננסי** - ירידה ברווחיות ו/או גידול בעלויות הנובעים, בין היתר: מהכרה בהפסדים במכשירים פיננסיים המוחזקים על ידי הבנק עקב ביטול חוזים; מערעורים של הלקוחות על קביעת תשלומי הריבית שלהם; מירידה במספר הפעולות ובמחזורי העסקאות הנעשות על ידי הלקוחות; מפתחות פוזיציות חשיפה לריבית והצורך בהתאמת תהליך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק.
- **סיכון מודל** - בניית מתודולוגיית מחירי העברה המותאמת למעבר למדדי הריבית החלופיים; ביצוע תמחור מוצרים חדש.
- **סיכון משפטי** - ביצוע שינויים לחוזים קיימים וניסוח חוזים חדשים המותאמים להפסקת השימוש בליבור ולסביבה הכלכלית החדשה.
- **סיכון רגולטורי ופיקוחי** - הטמעה של מדיניות, נהלים, חלוקת אחריות.
- **סיכון טכנולוגי** - ביצוע עדכונים לבסיסי המידע ומערכות המידע, לרבות התאמתם לצורך שימוש במוצרים הישנים ובמוצרים החדשים.
- **סיכון עסקי** - כולל בעיקר את סיכון הבסיס (basis) שיווצר כתוצאה משוני במנגנוני ה-fallback בין המוצרים השונים (כגון, פקדונות לעומת נגזרים).

השלכות חשבונאיות

- להפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, אשר הנימ, בין היתר:
- **חשבונאות גידור** - ההשפעות העיקריות הצפויות בחשבונאות הגידור הינן, בין היתר: הבנק יידרש לבצע בחינה האם לאור המעבר למדד ריבית חלופי לא צפוי (probable) יתקיימו התנאים לישום חשבונאות גידור.
 - **שיעורי הוון** - מעבר למדדי ריבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההוון המשמשים כנתון (input) במודלים שונים לצורך הערכה (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים, ירידות ערך לנכסים לא פיננסיים.

הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים הנובעים מתהליך החלפת ריביות העוגן.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח):

חשיפת ההון הפנוי		% מההון הפנוי ליום		
ליום 30	ליום 31	ליום 30	ליום 31	
בספטמבר 2020	בדצמבר 2019	בספטמבר 2020	בדצמבר 2019	
534.7	543.2	76.77%	88.38%	לא צמוד
168.3	105.7	22.60%	11.11%	צמוד מדד
4.7	1.2	0.63%	0.51%	מט"ח וצמוד מט"ח

(1) הון עצמי בניכוי נכסים שאינם כספיים ובתוספת הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי בניכוי מס נדחה.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

ליום 30 בספטמבר 2020		
דולר	יורו	אחוז שינוי בשער החליפין ⁽²⁾
0.01	(0.03)	ירידה של 5%
0.03	(0.05)	ירידה של 10%
(0.01)	0.03	עליה של 5% ⁽¹⁾
(0.03)	0.05	עליה של 10% ⁽¹⁾

(1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

(4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 30 בספטמבר 2020.

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

אחוז שינוי במדד	במיליוני ש"ח
ירידה של 3%	5.01
עלייה של 3%	5.28

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	
עסקאות גידור		
107.0	90.6	חוזי ריבית
עסקאות ALM אחרות		
20.3	20.8	חוזי ריבית
40.4	143.6	חוזי מטבע חוץ
25.8	74.1	חוזים בגין מניות
193.5	329.1	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות משבר הקורונה הביאה בתגובה, למהלכי הפחתות ריבית לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים ולנקיטה במגוון צעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים. החל משלב זיהוי משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים. הבנק ממשיך לשמור על יחס נזילות גבוה. ברבעון השלישי של שנת 2020, יחס כיסוי הנזילות היה גבוה מעל המגבלות הרגולטוריות. יחס כיסוי הנזילות של הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 עמד על 192%, בהשוואה ל-213% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2019. יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה ביאור 9 לתמצית דוחות כספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2020 ב-4.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-2.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019. מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-3.7 מיליארד ש"ח, וכ-0.5 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2020, עומד על 165.7%, בהשוואה ל-137.7% ב-31 בדצמבר 2019.

ביום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו פקדונות הציבור ופקדונות מבנקים בכ-8.6 מיליארד ש"ח, לעומת 7.3 מיליארד בסוף שנת 2019. הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על העדפת גיוס מקורות לטווחי זמן ארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות. הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות ע"פ קריטריונים שונים, כגון: לפי גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל. במגזר צמוד המדד, הן המקורות והן השימושים פרוסים לטווח בינוני. במגזר השקלי הלא צמוד, ובמגזר מטבע החוץ, לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יישארו לאורך זמן. השימושים במגזרים אלו הינם לטווח קצר-בינוני. שינוי קל במדד לא משפיע מהותית על חשיפות הבנק. ככלל, חשיפות המטבע של הבנק הינן נמוכות (ראה פרק סיכונים שוק), כאשר הבנק מנהל את חשיפות ההצמדה בשוטף.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

	ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2019
1	204.2	298.4
2	51.7	51.8
3	45.7	46.7

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים, בין היתר, הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם (ובכלל זה המשכיות עסקית, אבטחת מידע ואירועי סייבר), סיכון ציות, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגיה - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019 ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2019. לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך הרבעון השני של שנת 2020 בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2019, למעט: סיכון איכות לווים ובטחונות וסיכון האשראי הכולל - הערכת הסיכון הועלתה, באופן זמני, לרמה "בינונית", לאור משבר נגיף הקורונה המתמשך, החשש למיתון והאטה והעלייה החדה בשיעור האבטלה, שעשויים ליצור קשיים בכושר ההחזר ותזרים המזומנים של הלקוחות במגזרי הפעילות השונים, בעיקר בענפי משק מסויימים שנפגעו משמעותית מן המשבר. כל זאת עשוי להשפיע לרעה על איכות הלווים ובהתאם על ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	
57	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
59	בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019 ולא חל בה שינוי, למעט האמור להלן. את עדכוני המדיניות החשבונאית יש לקרוא יחד עם פרק "מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים" בדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019.

א. הפרשה להפסדי אשראי - הפרשה קבוצתית

כפי שצוין בדוח לשנת 2019, תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי וודאות ועל הערכות סובייקטיביות. לפיכך, לשינוי באומדנים או בהערכות עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים.

ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, באמצעות הכפלת שיעורי הפרשה שנקבעו ביתרות האשראי, לרבות מכשירי אשראי חוץ מאזניים תוך הכפלתם במקדמי המרה לאשראי רלוונטיים.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית נקבעים ברמת ענף משק תוך הבחנה בין מקדם הפרשה לאשראי תקין למקדם הפרשה לאשראי בסיווג השגחה מיוחדת או נחות.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית כוללים סיכום של שני רכיבים:

רכיב ראשון מחושב על בסיס ממוצע שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו היסטוריים, לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח, או ממוצע הנותן משקל עודף לשיעור המחיקות החשבונאיות נטו בשנה האחרונה, הגבוה מהשניים.

הרכיב השני הוא של "התאמה איכותית", אשר תכליתה להתאים באופן שמרני וזהיר את שיעורי ההפרשה הקבוצתית לגורמים סביבתיים אשר יש להם השפעה על הסיכון הגלום בתיק האשראי של הבנק. לצורך קביעת ה"התאמה האיכותית", הבנק מתבסס על מודל ייעודי שפותח בחברת האם. שיעורי ההפסד בענפי המשק העסקיים מחושבים על בסיס נתוני חברת האם ובענף משקי הבית שיעורי ההפסד מחושבים על בסיס נתוני הבנק.

המודלים אומדים את הסיכון ברמת ענף משק, בהתבסס על גורמים סביבתיים, אשר חלקם רלוונטיים לתיק האשראי הספציפי של הבנק ולאיכות ניהולו, וחלקם רלוונטיים למצב המשק בכללותו. הגורמים הסביבתיים אשר כלולים במודלים כוללים, בין היתר, התייחסות לשינויים בנפח החובות, איכות הליך חיתום האשראי וניהולו, איכות הבקורות, ריכוזיות אשראי, מגמות ותנאים כלכליים אזוריים ארציים וענפיים, כמו גם, לנפח ומגמה של יתרות בפיגור וחובות בעייתיים ולנפח ומגמה של מחיקות חשבונאיות וגביות.

כל גורם סביבתי כולל אינדיקטורים הרלוונטיים לכימות הסיכון בתחומו, ובהתבסס על שיטה עקבית בה נקבע האם כל אינדיקטור צפוי להגדיל או להקטין את ההתאמה הנדרשת, האם הוא רלוונטי לסך תיק האשראי או לקבוצת חובות מסוימת והמשקל שניתן לכל אינדיקטור. בהתבסס על הנ"ל, נאמדת רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי והשפעתה על שיעורי ההפרשה הקבוצתית.

בנוסף למדידה הכמותית על פי המודלים כאמור, בוחן הבנק, מידי רבעון, באופן סובייקטיבי את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה הקבוצתית, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי, ובמידת הצורך מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית.

החל מרבעון ראשון 2020, נוכח אי הוודאות השוררת בנוגע להשלכות אירוע הקורונה, הגדיל הבנק את ההתאמות האיכותיות המתקבלות במודלים הכמותיים בשיעורים ניכרים. במסגרת השיקולים בהגדלת ההפרשה הקבוצתית

לרמתה ביום 30 בספטמבר 2020, שיקף הבנק הרעה בנתוני המשק, הכוללת, בין היתר, הרעה בנתוני מאקרו כדוגמת רמת האבטלה הצפויה בטווח הקצר והבינוני והפגיעה בתוצר המקומי הגולמי. כמו כן, העריך הבנק, כי רמת הפגיעה אינה אחידה בכלל ענפי המשק, וכי קיימים ענפים אשר הפגיעה בהם משמעותית יותר מאשר בענפים אחרים. ענפי המשק שהוערכו כפגיעים יותר מאחרים לאירוע הקורונה ואשר בוצעה בהם הגדלה גבוהה יותר של ההתאמות הכמותיות מאשר בענפים האחרים, הינם, בין היתר, שירותים עסקיים (הכוללים גם סוכנויות נסיעות), בתי מלון, שירותי אוכל והארוחה, ומסחר. כמו כן, הגדיל הבנק את ההתאמות האיכותיות בענפים אנשים פרטיים ואשראי לדיור אשר עלולים להיפגע אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור המובטלים ואי הוודאות הכלכלית והתעסוקתית.

הפרמטרים המאקרו כלכליים המרכזיים בהם השתמש הבנק בחישוב ההפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2020, הינם צמיחה שלילית של כ-6% במהלך שנת 2020, שיעור אבטלה רחב של כ-19% ברבעון האחרון של שנת 2020, ובשנת 2021 צמיחה חיובית בשיעור של 3% ושיעור אבטלה רחב של כ-14%, וזאת בהתבסס על אומדנים הנמצאים במנעד הטווח שבין שתי תחזיות המאקרו שפרסמה חטיבת המחקר של בנק ישראל ב-22 באוקטובר 2020 (תחזית שליטה בתחלואה ותחזית שליטה נמוכה בתחלואה), ואף קרובים יותר לתחזית השליטה הנמוכה בהתפתחות בתחלואה. יש לזכור, כי ערכים אלו הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות.

יצוין, כי קיימת אי וודאות גבוהה לגבי השלכות אירוע הקורונה, וקיים קושי בהערכת מלוא השפעותיו, היות והשפעות הקורונה נגזרות ממשתנים רבים מהותיים, כדוגמת משך תקופת התפשטות הנגיף, עוצמת התחלואה, היקף ההגבלות שיינקטו על ידי הממשלה לעצירת התפשטות הנגיף והשפעותיהן על פעילות המשק, הצעדים הפיננסיים אשר יינקטו על ידי הממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים ועוצמתם, השפעות שינויים בשערי המט"ח על העסקים, המצב הכלכלי במדינות אשר קיימת עימן פעילות ייצוא, קצב פתיחת השמיים לטיסות, מועד החזרה לשגרה בתחום התיירות ועוד.

נוכח אי הוודאות הגבוהה הקיימת במשק, בחן הבנק תרחישים נוספים ומחמירים יותר. יודגש, כי עקב חוסר הוודאות וההנחות השונות, אין אחידות בתרחישים השונים בכלל הבנקים והם מושפעים משיטות העבודה הנהוגות בכל בנק, מההנחות שהניח כל בנק ומהערכות ואומדנים שונים של כל בנק לגבי השפעות אותן ההנחות ולכן תיתכן שונות בין הערכות הבנקים, אשר יכולה להיות מהותית. במסגרת התרחישים הנוספים, הניח הבנק שיעור אבטלה רחב ברבעון האחרון של שנת 2020 בטווח שבין 22% ל-25%, ירידה בתמ"ג בשנת 2020 בטווח שבין 7.5% ל-9%, שיעור אבטלה רחב בטווח שבין 17% ל-20% במהלך שנת 2021, ושיעור צמיחת תמ"ג בשנת 2021 בטווח שבין 1.5% ל-0.0%. מתרחישים אלה, אשר מתבססים על הערכות סובייקטיביות במידה גבוהה, עולה כי פגיעה כאמור היתה גורמת להגדלת ההפרשה להפסדי אשראי בטווח שבין 0.5 ל-0.8 מיליון ש"ח.

יודגש, כי ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים משפיעים אשר קיימת לגביהם אי ודאות כאמור, כאשר מחד, החמרה משמעותית וקיצונית יותר בתנאי המשק, עלולה להביא להפרשה גבוהה יותר. מנגד, קיומם של גורמים ממתנים, כגון התערבות ותמיכה ממשלתית וכן איכות חיתום האשראי והביטחונות, יכולים להביא לקטיון ברמת ההוצאה.

אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים ואמידת השפעותיהם על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד. השימוש באומדנים וההערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר ההנהלה מאמינה, כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, אין ודאות, כי הפסדי האשראי כפי שיתהוו בעתיד מתיק האשראי הקיים, יהיו זהים לאומדנים וההערכות שנקבעו.

הערכות הבנק הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים, בתקופת התמשכות האירוע ומידע רב נוסף, כאמור לעיל.

ב. זכויות עובדים - הסכם שכר קיבוצי לשנים 2018 עד 2021

הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק, שהיה בתוקף בשנת 2013 נסתיים בסוף שנת 2017. ב-1 ביולי 2020 חתמו הבנק ונציגות ארגון העובדים על הסכם שכר לשנים 2018-2022, אשר אושר על ידי דירקטוריון והנהלת הבנק. הסכם השכר כולל, בין היתר, את הרכיבים הבאים:

א. בנוסף למנגנוני הקידום ועליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשולם לעובדים, שהוגדרו בהסכם, תוספת שכר שקלית קבועה שתשולם ב-3 פעימות בשנים 2018-2022 וחלקה מותנית בביצוע העסקיים של הבנק.

ב. העובדים קיבלו מענק חתימה חד-פעמי בעלות כוללת של 1.9 מיליון ש"ח.

ג. תכנית להענקת יחידות פנטום לעובדים שהייתה נהוגה בבנק, תומר לתשלום שכר והפרשות סוציאליות לעובדים הזכאים בעלות דומה.

במקביל - החל הבנק באפריל 2020 לפרוע ההתחייבות הקיימת בגין יחידות הפנטום שהבשילו, ובחודש ספטמבר 2020 פרע את יתרת ההתחייבות כאמור, על פי מחיר שסוכם עם ארגון העובדים.

עלויות השכר הגלומות בהסכם העבודה כלולות בעלויות השכר בדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

גבריאל טייטל
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

19 בנובמבר 2020

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, גבריאל טייטל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

גבריאל טייטל
מנהל כללי

19 בנובמבר 2020

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אלון שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

19 בנובמבר 2020

תמצית דוחות כספיים ביניים

63	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
63	תמצית דוח רווח והפסד
65	תמצית דוח על הרווח הכולל
66	תמצית מאזן
67	תמצית דוח על השינויים בהון
69	תמצית דוח על תזרימי המזומנים
71	באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מסד בע"מ (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2020 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומן בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 בנובמבר 2020

סומך חייקין, שותפות ישראלית וחברה ברשת KPMG של פירמות עצמאיות המאוגדות ב-KPMG International Cooperative ("KPMG International") ישות שוויצרית.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		באור	
2019	2019	2020	2019	2020		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
257.0	194.1	181.9	58.1	62.5	(2)	הכנסות ריבית
11.2	11.1	-	(4.3)	2.1	(2)	הוצאות (הכנסות) ריבית
245.8	183.0	181.9	62.4	60.4		הכנסות ריבית, נטו
10.7	6.4	18.3	1.7	3.0	(13),(6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
235.1	176.6	163.6	60.7	57.4		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
3.0	1.9	0.4	0.7	0.4	(3)	הכנסות מימון שאינן מריבית
83.8	61.9	61.4	20.9	20.2		עמלות
0.4	0.3	0.3	0.1	0.1		הכנסות (הוצאות) אחרות
87.2	64.1	62.1	21.7	20.7		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
102.0	73.8	68.1	23.9	21.6		משכורות והוצאות נלוות
27.5	20.9	20.7	7.1	7.4		אחזקה ופחת בניינים וציוד
70.7	52.8	43.9	17.8	12.7		הוצאות אחרות
200.2	147.5	132.7	48.8	41.7		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
122.1	93.2	93.0	33.6	36.4		רווח לפני מיסים
44.4	34.0	34.4	11.6	13.7		הפרשה למיסים על הרווח
77.7	59.2	58.6	22.0	22.7		רווח נקי
						רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.52	0.39	0.39	0.15	0.15		רווח בסיסי ומדולל

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

ג. טייטל
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 19 בנובמבר 2020

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל (1)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
77.7	59.2	58.6	22.0	22.7	רווח נקי
					רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
					התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
2.8	3.7	0.7	0.1	1.0	
(10.0)	(2.9)	(3.6)	(2.6)	(3.4)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (1)
(7.2)	0.8	(2.9)	(2.5)	(2.4)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
2.5	(0.2)	1.0	0.9	0.8	השפעת המס המתייחס
(4.7)	0.6	(1.9)	(1.6)	(1.6)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
73.0	59.8	56.7	20.4	21.1	הרווח הכולל

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם באור 4 בדבר "רווח כולל אחר מצטבר".

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		באור
נכסים			
2,675.7	2,563.0	3,710.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
258.8	305.6	525.0	(5) ניירות ערך (1)
5,116.2	5,064.0	5,079.1	(13),(6) אשראי לציבור
(59.8)	(58.7)	(70.8)	(13),(6) הפרשה להפסדי אשראי
5,056.4	5,005.3	5,008.3	אשראי לציבור, נטו
624.3	625.5	620.6	(7) אשראי לממשלה
32.6	33.2	30.1	בניינים וציוד
0.5	0.9	0.3	(11) נכסים בגין מכשירים נגזרים
45.6	43.5	93.5	נכסים אחרים
8,693.9	8,577.0	9,988.6	סך כל הנכסים (3)
התחייבויות והון			
6,961.9	6,873.6	8,297.4	(8) פקדונות הציבור
349.2	332.1	255.0	פקדונות מבנקים
4.7	6.9	7.8	(11) התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
651.9	651.4	645.5	התחייבויות אחרות (2)
7,967.7	7,864.0	9,205.7	סך כל ההתחייבויות
726.2	713.0	782.9	הון
8,693.9	8,577.0	9,988.6	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן ראה באור 15-ב-פריטים הנמדדים בשווי הוגן, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 3.5 מיליוני ש"ח, 2.5 מיליוני ש"ח ו-2.5 מיליוני ש"ח, ב-30.9.20, ב-30.9.19 וב-31.12.19, בהתאמה.

(3) מזה: נמדד בשווי הוגן בסך של 521.4 מיליוני ש"ח (31.12.19 - 254.5 מיליוני ש"ח).

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. דוח על השינויים בהון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)

הון המניות הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.4)	744.9	761.8
יתרה ליום 30 ביוני 2020							
רווח נקי בתקופה							
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.6)		(1.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(3.2)	668.5	692.6
יתרה ליום 30 ביוני 2019							
רווח נקי בתקופה							
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.6)	22.0	22.0
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(4.8)	690.5	713.0

ב. דוח על השינויים בהון לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)

הון המניות הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.1)	709.0	726.2
יתרה ליום 1 בינואר 2020							
רווח נקי בתקופה							
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.9)		(1.9)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(5.4)	631.3	653.2
יתרה ליום 1 בינואר 2019							
רווח נקי בתקופה							
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	0.6	59.2	59.2
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(4.8)	690.5	713.0

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. דוח על השינויים בהון לשנת 2019 (מבוקר)

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2018							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(5.4)	631.3	653.2
רווח נקי בשנת החשבון							
						77.7	77.7
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
					(4.7)		(4.7)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.1)	709.0	726.2

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
77.7	59.2	58.6	22.0	22.7
רווח נקי לתקופה				
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:				
4.1	3.1	3.3	1.0	1.3
פחת על בניינים וציוד				
10.7	6.4	18.3	1.7	3.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
(3.7)	(2.8)	(0.6)	(1.0)	(0.1)
הפסד (רווח) רווח ממכירות אגרות חוב זמינות למכירה				
(1.0)	(0.3)	0.2	(0.2)	2.1
מיסים נדחים, נטו				
4.9	(2.0)	(13.5)	(0.9)	(9.6)
שינוי בהתחייבויות נטו בגין זכויות עובדים				
15.7	16.3	(1.4)	5.2	(2.3)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון				
4.8	4.8	0.5	1.1	(0.8)
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים				
שינוי נטו בנכסים שוטפים:				
0.3	(0.1)	0.2	(0.2)	0.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
(1.2)	(2.2)	(46.8)	(0.1)	2.3
נכסים אחרים				
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
2.4	4.6	3.1	1.9	0.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
25.9	26.7	(47.5)	5.8	(6.1)
התחייבויות אחרות				
140.6	113.7	(25.6)	36.3	13.2
מזומנים נטו מפעילות שוטפת				

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
42.8	(9.4)	(1,050.5)	26.9	(489.0)	שינוי נטו בפקדונות בבנקים
(376.0)	(308.2)	80.2	(40.2)	(6.4)	שינוי נטו באשראי לציבור
(1.9)	(3.1)	3.7	4.3	(0.7)	שינוי נטו באשראי לממשלה
(148.5)	(82.1)	(351.2)	(53.4)	(102.7)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
513.1	399.3	83.7	207.2	31.9	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
8.8	8.8	4.3	0.7	0.7	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(0.8)	(0.4)	(0.8)	(0.1)	(0.1)	רכישת בניינים וציוד
37.5	4.9	(1,230.6)	145.4	(566.3)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
(16.5)	(33.6)	(94.2)	(348.6)	3.5	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
288.9	200.6	1,335.5	(1.5)	407.0	שינוי נטו בפקדונות הציבור
272.4	167.0	1,241.3	(350.1)	410.5	מזומנים נטו מפעילות מימון
450.5	285.6	(14.9)	(168.4)	(142.6)	גידול (קיטון) במזומנים
892.9	892.9	1,338.6	1,343.2	1,465.0	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
(4.8)	(4.8)	(0.5)	(1.1)	0.8	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
1,338.6	1,173.7	1,323.2	1,173.7	1,232.2	יתרת מזומנים לסוף תקופה
ריבית ומיסים ששולמו והתקבלו					
278.5	210.5	195.7	65.1	62.9	ריבית שהתקבלה
19.7	15.6	4.3	3.7	2.9	ריבית ששולמה
62.0	49.9	50.6	18.8	18.5	מיסים על הכנסה ששולמו
3.0	3.0	0.7	1.8	-	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 והבאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ד' להלן. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 19 בנובמבר 2020.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אילו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2020 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות;
2. דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות". תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש

(Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוזר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842 בקודיפיקציה.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום למפרע מתואם. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם במועד היישום לראשונה וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה. כמתאפשר בהוראות המעבר של התקן, בחר הבנק ביישום הקלות המעבר הבאות:

- לשמר את ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית בנוגע לכל ההסכמים הקיימים למועד היישום לראשונה, וכן לשמר את הערכת כשירות להיוון של עלויות ישירות ראשוניות, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הנוכחית.

- להשתמש באפשרות ל"ראייה לאחור" (hindsight) "לצורך קביעת תקופת החכירה אם חוזה כולל אופציות הארכה או ביטול ולהערכת ירידת ערך של נכסי זכות השימוש.

בהתאם להוראות החדשות, עבור הסכמים שבהם הבנק הוא החוכר, במועד ההכרה לראשונה הכיר הבנק בהתחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית), ובמקביל הכיר בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

כמו כן, כמתאפשר בהוראות התקן, בחר הבנק ביישום ההקלות הבאות:

- להשתמש בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

- להשתמש בהקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.

- להחיל את הוראות התקן על תיק חכירות בעל מאפיינים דומים (מבחינת הגודל וההרכב), בגינם הבנק צופה באופן סביר כי היישום של מודל החכירה לתיק לא יהיה שונה מהותית מיישום המודל עבור כל חכירה הכלולה בתיק בנפרד.

יישום ההוראות החדשות הביא לגידול בסך של כ- 48.1 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ- 48.1 מיליוני ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה ליום 1 בינואר 2020. ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה על דוח רווח והפסד.

בהתאם למתכונת הדיווח כפי שנקבעה בהוראות הדיווח לציבור, הבנק הכיר בנכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות בסעיף "נכסים אחרים" ובהתחייבויות בגין חכירה תפעוליות בסעיף "התחייבויות אחרות" כמו כן, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ- 0.12% וכ- 0.13% בהתאמה ליום 1 בינואר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ- 0.04% ליום 1 בינואר 2020.

(2) דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור", ביום 16 ביוני 2020, ניתנו הנחיות בעניין גם ביחס לדוחות הרבעוניים והשנתיים לשנת 2020 וביום 11

באוקטובר 2020, הפיץ הפיקוח על הבנקים טיוטת מכתב לבנקים ולחברות כרטיסי האשראי בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואה". לאור התפרצות נגיף הקורונה, אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים הנחיות והקלות שניתנו על ידי רשויות הפיקוח בארה"ב ונכללו מספר הנחיות לעניין טיפול חשבונאי וביניהם:

שינויים בתנאי הלוואות

- כאשר תאגיד בנקאי פועל כדי לייצב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, בין אם הפעולה מבוצעת מול לווה בודד ובין אם היא מבוצעת במסגרת תכנית ללוים תקינים שנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר מאירוע נגיף הקורונה, ככלל פעולה זו לא תחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי. לאור זאת, חובות שתנאיהם שונו כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר התקיימו התנאים הבאים:

- השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
- הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
- השינוי הינו לזמן קצר (עד 6 חודשים).

לעניין זה, הובהר כי לווים נחשבים כלווים שאינם בפיגור אם הם נמצאים בפיגור של פחות מ- 30 ימים ביחס לתנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים. כמו כן, כאשר השינוי בתנאי החוב הביא לעיכוב בתשלום שאינו לזמן קצר, החוב לא סווג כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי אם הוא חודש בשיעור ריבית הזהה לשיעור הריבית שנקבע לחוב חדש בסיכון דומה.

קביעת מצב הפיגור

לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, הבנק אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחיה. כמו כן, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, בוצעה התאמה למצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה בוצעה הקפאה למשך תקופת דחיית התשלום.

סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית, ומחיקות חשבונאיות בהתאם למכתב בנק ישראל כאמור לעיל, במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, לא דווחו הלוואות שלא צוברות. זאת למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון אשר בגינם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות. בנוסף, במכתב מיום 11 באוקטובר 2020 כאמור לעיל, נכללו הנחיות הפיקוח על הבנקים לניהול זהיר של הסיכונים בכל הקשור להסדרים בהם נוקטים תאגידים בנקאיים במטרה לסייע ללווים השונים בהתמודדות עם השלכות משבר הקורונה.

בפרט, בנק ישראל כלל הנחיות כמפורט להלן:

התייחסות לשני סוגים של שינויים: שינויים בתנאי הלוואות שהבנק מסכים לבצע לבקשת הלווים ושינויים במסגרת תכניות רוחביות לדחיית תשלומים.

פרקטיקות לניהול סיכונים זהיר- ככלל, בהמשך לביצוע שינוי בתנאים של הלוואה, על התאגיד הבנקאי לבצע הערכה מחדש של הסיווג ושל דירוג האשראי של ההלוואה בהתבסס על רמת החוב הנוכחית של הלווה, המצב הכספי הנוכחי, יכולת ההחזר, והביטחונות שלו. לעניין זה הובהר כי שינוי סביר בתנאים לא גורם בהכרח לסיווג הלוואה בסיווג סיכון שלילי רק בגלל ירידה בערך הביטחון, בתנאי שיש ללווה את היכולת לשלם בהתאם לתנאים המותאמים. בהתאם לכך, הגדיר הבנק סממנים לזיהוי הידרדרות באיכות האשראי אשר עלולה להעיד על הצורך לבצע שינוי דירוג של הלווה ו/או להביא לסיווג שלילי של חובותיו (כולם או חלקם).

חישוב הפרשה להפסדי אשראי - לצורך אמידת הפסדי אשראי נדרשים תאגידים בנקאיים:

- לקבץ הלוואות לתיק אשראי נפרד, כאשר יש להן מאפייני סיכון דומים אלא אם הן מוערכות על בסיס פרטני.
- לקחת בחשבון את אי הוודאות ומגבלות המידע הקיים לגבי מצב הלווים בעת ביצוע הפרשה. לעניין זה על תאגיד בנקאי להגדיל את ההתאמות האיכותיות הנכללות בהפרשות להפסדי אשראי שלו בגין מידע שטרם נכלל בתהליך

אומדן ההפסד, בין היתר כדי להביא בחשבון את חוסר הוודאות במדידה ואת המגבלות בתיעוד התומך ובמידע שקיים לגבי מצב הלוויים שלו. ככל שחולף זמן ומידע נוסף הופך לזמין, על התאגיד הבנקאי לשלב את המידע הנוסף כאמור בתהליכי דירוג וסיווג האשראי ובתהליכי קביעת ההפרשות להפסדי אשראי ותיעודן.

- לעניין הקלות בסווג ארגון מחדש, יישום ההוראות מרבעון קודם עדיין בתוקף (מכתב מיום 21 באפריל 2020) - ניתן להניח שהלווה לא נמצא בקשיים פיננסיים לצורך ארגון מחדש של חוב בעייתי והשינוי העוקב לא יחשב ארגון מחדש, בהתקיים התנאים הבאים:

- השינויים בהלוואה קשורים לאירוע הקורונה והשינויים במצטבר הם לזמן קצר עד 6 חודשים וכן הלווה אינו בפיגור ביחס לתנאים החוזיים (פיגור של פחות מ 30 יום) במועד השינוי העוקב.

- שינויים בתנאי החובות שבוצעו כחלק ממתווה של בנק ישראל - דחיית תשלומים בוצעה עד 31.12.20 כאשר במועד הדחייה לא היה פיגור (או היה פיגור שאינו עולה על 30 ימים).

עם זאת, כאמור לעיל, גם בנסיבות אלה על התאגיד הבנקאי לוודא שהוא מזהה ומסווג באופן נאות בדוחות לציבור את ההלוואות בהתאם לסיכונים הגלומים בהן.

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובהמשך לדגשים הפיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ביצע הבנק במהלך הרבעון החולף שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי. למידע נוסף ראה ביאור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרס 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי כפי שפורסמו בעדכון תקינה 2016-13 ASU. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי חלף שיטה המבוססת על ההפסדים שהתהוו: באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, איגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ביום 4 ביולי 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר כוללת דחייה מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת. כמו כן, ביום 15 באוקטובר 2020 הבהיר בנק ישראל כי על תאגיד בנקאי להתחיל בביצוע ריצה מקבילה מוקדם ככל האפשר, ובכל מקרה לא יאוחר מיום 1 ביולי 2021.

ביום 15 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים סט הוראות מעודכן לעדכון הוראות הדיווח לציבור והוראות נוהל בנקאי בכל הקשור לאופן האימוץ והיישום לראשונה של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר כלל, בין היתר, עדכון מוצע להוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי חשבונאות הפסדי אשראי צפויים". בהתאם לעדכון להוראה 299, נקבעו הוראות המעבר כדי להפחית השפעות של יישום הכללים החדשים על ההון הפיקוחי, זאת בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על בנקים ורשויות הפיקוח על בנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם. בפרט, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל ביום שבו תאגיד בנקאי יישם לראשונה את הכללים קיטון בהון העצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי, נטו לאחר השפעת המס, תאגיד בנקאי רשאי לכלול באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 (כלומר להוסיף חזרה להון עצמי רובד 1) את

הקיטון בהון עצמי רובד 1 שנרשם ביום היישום לראשונה, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). פריסה זו עשויה להקטין השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 ולפרוס את ההשפעה על פני תקופת המעבר, אך בשלב הזה אינה מתייחסת לטיפול בגידול בנכסי הסיכון שעלול להיגרם כתוצאה מהיישום של הכללים לראשונה. הבנק ממשיך להיערך ליישום התקן לרבות מיפוי של הדרישות ובחירת מודלים ליישום.

(2) עדכון תקינה 2018-14 ASU בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התווספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע.

הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(3) עדכון תקינה 2018-13 ASU בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2: הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2020	2019	2020
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות (הוצאות) ריבית על נכסים ⁽¹⁾			
173.1	171.6	57.7	56.8
3.1	(3.7)	(4.4)	0.6
0.9	1.1	0.3	0.2
13.6	10.8	3.1	4.2
3.4	2.1	1.4	0.7
194.1	181.9	58.1	62.5
סך כל הכנסות הריבית			
ב. הכנסות (הוצאות) ריבית על התחייבויות			
(9.2)	(1.8)	2.2	(1.8)
(1.9)	1.8	2.1	(0.3)
(11.1)	-	4.3	(2.1)
183.0	181.9	62.4	60.4
סך הכנסות ריבית, נטו			
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית ⁽²⁾			
(0.1)	(0.6)	(0.2)	(0.3)
הוצאות ריבית			
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
0.2	0.1	-	-
3.2	2.0	1.4	0.7
3.4	2.1	1.4	0.7
סך הכל כלול בהכנסות ריבית			

(1) כולל השפעת יחסי הגידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3: הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2020	2019	2020
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

א.1. מפעילות במכשירים נגזרים

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1)		0.7	(0.8)	0.6	(1.5)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים		0.7	(0.8)	0.6	(1.5)

א.2. מהשקעה באיגרות חוב

רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (2)		0.1	1.0	0.6	2.8
סך הכל מהשקעה באג"ח		0.1	1.0	0.6	2.8
א.3. הפרשי שער, נטו		(0.5)	0.5	(1.0)	0.5

סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

0.3	0.7	0.2	1.8
-----	-----	-----	-----

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2020	2019	2020
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר (1)

הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		0.1	-	0.2	0.1
סך הכל מפעילויות למטרת מסחר (2)		0.1	-	0.2	0.1

פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון:

חשיפה למניית		0.1	-	0.2	0.1
סך הכל		0.1	-	0.2	0.1

(1) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(2) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4 : רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר			
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל רווח כולל אחר	
0.6	(11.0)	(10.4)	יתרה ליום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)
0.6	(2.2)	(1.6)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.2	(13.2)	(12.0)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
1.3	(4.5)	(3.2)	יתרה ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
0.1	(1.7)	(1.6)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.4	(6.2)	(4.8)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר			
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל רווח כולל אחר	
0.8	(10.9)	(10.1)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
0.4	(2.3)	(1.9)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.2	(13.2)	(12.0)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
(1.1)	(4.3)	(5.4)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
2.5	(1.9)	0.6	שינוי נטו במהלך התקופה
1.4	(6.2)	(4.8)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2019 (מבוקר)

רווח כולל אחר			
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל רווח כולל אחר	
(1.1)	(4.3)	(5.4)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
1.9	(6.6)	(4.7)	שינוי נטו במהלך התקופה
0.8	(10.9)	(10.1)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

באור 4: רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וביום 30 בספטמבר 2019

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
בלתי מבוקר	לפני מס	השפעת המס	לאחר מס	השפעת המס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	1.1	(0.4)	0.7	(0.4)	0.7
רווחים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)	(0.1)	-	(0.1)	-	(0.6)
שינוי נטו במהלך התקופה	1.0	(0.4)	0.6	(0.4)	0.1
הטבות לעובדים					
הפסד אקטוארי נטו	(3.7)	1.3	(2.4)	1.3	(1.8)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)	0.3	(0.1)	0.2	(0.1)	0.1
שינוי נטו במהלך התקופה	(3.4)	1.2	(2.2)	1.2	(1.7)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(2.4)	0.8	(1.6)	0.8	(1.6)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 8א.

באור 4: רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וביום 30 בספטמבר 2019

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר
מס	המס	מס	מס	המס	מס
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
הפסדים (רווחים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
6.5	(2.2)	4.3	0.8	(0.5)	1.3
רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד (1)					
(2.8)	1.0	(1.8)	(0.4)	0.2	(0.6)
3.7	(1.2)	2.5	0.4	(0.3)	0.7
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים					
הפסד אקטוארי נטו					
(4.5)	1.5	(3.0)	(2.8)	1.5	(4.3)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2)					
1.6	(0.5)	1.1	0.5	(0.2)	0.7
(2.9)	1.0	(1.9)	(2.3)	1.3	(3.6)
0.8	(0.2)	0.6	(1.9)	1.0	(2.9)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			מבוקר
לאחר מס	השפעת המס	לפני מס	
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן			
4.3	(2.2)	6.5	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(2.4)	1.3	(3.7)	רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד (1)
1.9	(0.9)	2.8	שינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים			
(7.8)	4.0	(11.8)	הפסד אקטוארי נטו
1.2	(0.6)	1.8	רווחים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)
(6.6)	3.4	(10.0)	שינוי נטו במהלך התקופה
(4.7)	2.5	(7.2)	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 8א.

באור 5: ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הערך במאזן	עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	
5.2	-	0.5	4.7	4.7	4.1	-	0.2	3.9	3.9	א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון של אחרים בישראל
5.2	-	0.5	4.7	4.7	4.1	-	0.2	3.9	3.9	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)	
520.1	3.9	2.1	2.1	520.1	520.1	518.3	3.9	2.1	520.1	ב. אגרות חוב זמינות למכירה
520.1	0.7	-	0.1	520.1	520.1	0.7	-	0.1	520.1	אגרות חוב- של ממשלת ישראל
0.3	0.3	-	-	0.3	0.3	0.3	-	-	0.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
0.3	0.3	-	-	0.3	0.3	0.3	-	-	0.3	של אחרים בישראל
521.1	519.3	(2) 3.9	(2) 2.1	521.1	521.1	519.3	(2) 3.9	(2) 2.1	521.1	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
306.1	523.2	4.1	2.1	525.2	305.6	523.2	4.1	2.1	525.2	סך כל ניירות הערך

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
4.8	4.8	0.4	-	5.2
של אחרים בישראל				
4.8	4.8	0.4	-	5.2
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
ב. אגרות חוב זמינות למכירה				
248.6	247.6	1.0	-	248.6
של ממשלת ישראל				
4.9	4.8	0.1	-	4.9
של מוסדות פיננסיים בישראל				
0.5	0.4	0.1	-	0.5
של אחרים בישראל				
254.0	252.8	1.2 ⁽²⁾	- ⁽²⁾	254.0
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה				
258.8	257.6	1.6	-	259.2
סך כל ניירות הערך				

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2020			בלתי מבוקר
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		
0-20% ⁽²⁾	סה"כ		
82.0	(1.8)	(1.8)	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
82.0	(1.8)	(1.8)	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
30 בספטמבר 2019			בלתי מבוקר
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		
0-20% ⁽²⁾	סה"כ		
69.7	(0.1)	(0.1)	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
69.7	(0.1)	(0.1)	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(2) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2020					בלתי מבוקר
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
815.0	39.2	854.2	3,103.9	3,958.1	יתרת חוב רשומה:
104.3	4,120.6	4,224.9	-	4,224.9	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
919.3	4,159.8	5,079.1	3,103.9	8,183.0	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל*
6.4	31.0	37.4	-	37.4	* מזה:
3.0	8.2	11.2	-	11.2	חובות בארגון מחדש
9.4	39.2	48.6	-	48.6	חובות פגומים אחרים
3.9	5.2	9.1	-	9.1	סך הכל חובות פגומים
14.9	8.4	23.3	-	23.3	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
28.2	52.8	81.0	-	81.0	חובות בעייתיים אחרים
					סך הכל חובות בעייתיים
17.8	7.8	25.6	-	25.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
0.6	44.6	45.2	-	45.2	שנבדקו על בסיס פרטני
18.4	52.4	70.8	-	70.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5.6	7.8	13.4	-	13.4	סך הכל*
					* מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2019	
					סך הכל	בנקים וממשלות
					מסחרי	פרטי אחר
					סך הכל	ציבור
יתרת חוב רשומה:						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני					863.2	25.0
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					98.8	4,077.0
סך הכל*					962.0	4,102.0
* מזה:						
חובות בארגון מחדש					2.2	23.6
חובות פגומים אחרים					6.5	1.4
סך הכל חובות פגומים					8.7	25.0
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					0.1	5.0
חובות בעייתיים אחרים					24.4	18.2
סך הכל חובות בעייתיים					33.2	48.2
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
שנבדקו על בסיס פרטני					14.9	3.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי					0.6	39.4
סך הכל*					15.5	43.2
* מזה: בגין חובות פגומים					4.8	3.7

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2019					מבוקר
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	מסחרי	
2,978.7	2,077.9	900.8	31.8	869.0	יתרת חוב רשומה:
4,215.4	-	4,215.4	4,103.2	112.2	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
7,194.1	2,077.9	5,116.2	4,135.0	981.2	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל*
					* מזה:
32.8	-	32.8	26.6	6.2	חובות בארגון מחדש
9.9	-	9.9	5.2	4.7	חובות פגומים אחרים
42.7	-	42.7	31.8	10.9	סך הכל חובות פגומים
10.3	-	10.3	6.3	4.0	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
33.3	-	33.3	14.6	18.7	חובות בעייתיים אחרים
86.3	-	86.3	52.7	33.6	סך הכל חובות בעייתיים
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
19.6	-	19.6	5.3	14.3	שנבדקו על בסיס פרטני
40.2	-	40.2	39.5	0.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי
59.8	-	59.8	44.8	15.0	סך הכל*
10.0	-	10.0	5.1	4.9	* מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי				
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל		
			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)	
19.9	52.6	72.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה	
0.5	2.5	3.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
(0.4)	(3.2)	(3.6)	מחיקות חשבונאיות	
0.2	2.2	2.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	
(0.2)	(1.0)	(1.2)	מחיקות חשבונאיות נטו	
20.2	54.1	74.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*	
			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)	
16.4	44.4	60.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה	
-	1.7	1.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
(0.3)	(2.9)	(3.2)	מחיקות חשבונאיות	
0.5	1.4	1.9	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	
0.2	(1.5)	(1.3)	מחיקות חשבונאיות נטו	
16.6	44.6	61.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*	
			*מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
1.8	1.7	3.5	ליום 30 בספטמבר 2020	
1.1	1.4	2.5	ליום 30 בספטמבר 2019	

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
16.0	46.3	62.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
5.4	12.9	18.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1.9)	(11.7)	(13.6)	מחיקות חשבונאיות
0.7	6.6	7.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.2)	(5.1)	(6.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
20.2	54.1	74.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*
			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
13.8	42.7	56.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1.3	5.1	6.4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(0.7)	(8.4)	(9.1)	מחיקות חשבונאיות
2.2	5.2	7.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
1.5	(3.2)	(1.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
16.6	44.6	61.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*
			*מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
1.8	1.7	3.5	ליום 30 בספטמבר 2020
1.1	1.4	2.5	ליום 30 בספטמבר 2019

באור 7: אשראי לממשלה

הבנק הפקיד במחצית הראשונה של שנת 2014 סך של 618 מיליוני ש"ח צמודים למדד המחירים לצרכן ואינם נושאים ריבית, במסגרת מכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. ראה באור 22 "התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות" בדוחות הכספיים לשנת 2019. במהלך הרבעון השני של שנת 2020 האריך החשב הכללי את תקופת ההסכם למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה עד ליום 30 ביוני 2021. תקופת ההתקשרות המקורית במסגרת ההסכם הינה עד ליום 30 ביוני 2019, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לשתי תקופות נוספות של עד שנה כל אחת. הארכת ההסכם כאמור, הינה הארכה שניה, לאחר הארכת ההסכם שבוצעה לשנה נוספת אשר נסתיימה ביום 30 ביוני 2020.

באור 8: פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
			בישראל
			לפי דרישה
4,281.3	3,272.1	3,425.0	אינם נושאים ריבית
4,281.3	3,272.1	3,425.0	סה"כ לפי דרישה
4,016.1	3,601.5	3,536.9	לזמן קצוב
8,297.4	6,873.6	6,961.9	סך כל פקדונות הציבור*
			מזה:
7,290.2	5,939.7	5,973.3	פקדונות של אנשים פרטיים
44.9	55.3	70.8	פקדונות של גופים מוסדיים
962.3	878.6	917.8	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל:

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
			תקרת הפקדון
6,264.4	5,229.3	5,237.4	עד 1
1,565.4	1,179.9	1,216.3	מעל 1 עד 10
467.6	464.4	508.2	מעל 10 עד 100
8,297.4	6,873.6	6,961.9	סה"כ

באור 8א: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הסכם שכר קיבוצי לשנים 2018 עד 2021

הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק, שהיה בתוקף בשנת 2013 נסתיים בסוף שנת 2017. ב-1 ביולי 2020 חתמו הבנק ונציגות ארגון העובדים על הסכם שכר לשנים 2018-2022, אשר אושר על ידי דירקטוריון והנהלת הבנק. הסכם השכר כולל, בין היתר, את הרכיבים הבאים:

א. בנוסף למנגנוני הקידום ועליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשלום לעובדים, שהוגדרו בהסכם, תוספת שכר שקלית קבועה שתשולם ב-3 פעימות בשנים 2018-2022 וחלקה מותנית בביצוע העסקיים של הבנק.

ב. העובדים יקבלו מענק חתימה חד-פעמי בעלות כוללת של 1.9 מיליון ש"ח.

ג. תכנית להענקת יחידות פנטום לעובדים שהייתה נהוגה בבנק, תומר לתשלום שכר והפרשות סוציאליות לעובדים הזכאים בעלות דומה.

במקביל - החל הבנק באפריל 2020 לפרוע ההתחייבות הקיימת בגין יחידות הפנטום שהבשילו, ובחודש ספטמבר 2020 פרע את יתרת ההתחייבות כאמור, על פי מחיר שסוכם עם ארגון העובדים.

עלויות השכר הגלומות בהסכם העבודה כלולות בעלויות השכר בדוחות הכספיים.

מהלכי התייעלות

לאחר תאריך המאזן, הבנק הרחיב את תכנית התייעלות שלו ב-1.0 מיליוני ש"ח. העלות נזקפה לרווח כולל אחר בדוחות הכספיים ל-30.9.2020.

א. הרכב ההטבות

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
פיצויי פרישה		
סכום ההתחייבויות	98.9	74.7
השווי ההוגן של נכסי התכנית	85.5	90.9
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית	13.4	8.6
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	13.4	5.9
הטבות לגמלאים		
סכום ההתחייבויות	22.1	18.5
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית	22.1	22.6
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	22.1	22.6
מענק יובל		
סכום ההתחייבויות	1.0	0.9
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית	1.0	1.0
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	1.0	1.0
שכר עבודה לשלם		
תכנית תגמול לעובדי הבנק וחופשה שנצברה	7.3	5.7
5.2	5.7	7.3
סך הכל	10.7	19.4
עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"	54.5	50.4
64.4	50.4	54.5

ב. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

(1) מחויבות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

תכניות פיצויים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
71.3	71.3	99.5	69.2	95.0	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
17.1	-	-	-	-	עדכון מחויבות*
3.2	2.3	2.9	0.8	1.0	עלות השירות
1.9	1.5	1.7	0.5	0.5	עלות ריבית
16.8	9.9	(0.1)	4.9	5.2	הפסד (רווח) אקטוארי
(10.8)	(10.3)	(5.1)	(0.7)	(2.8)	הטבות ששולמו
99.5	74.7	98.9	74.7	98.9	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה
96.1	73.1	81.7	73.1	81.7	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
15.7	15.7	22.6	16.6	22.3	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
0.5	0.4	1.0	0.1	0.3	עלות השירות
0.5	0.3	0.4	0.1	0.1	עלות ריבית
6.9	2.9	(1.4)	1.9	(0.5)	הפסד (רווח) אקטוארי
(1.0)	(0.8)	(0.5)	(0.2)	(0.1)	הטבות ששולמו
22.6	18.5	22.1	18.5	22.1	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה
20.4	18.4	20.0	18.4	20.0	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

* נובע מתוספת אקטוארית בגין נכסים מעבר ל- 100% על עתודות הפיצויים.

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
61.3	61.3	90.9	63.2	85.3	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
17.1	-	-	-	-	עדכון נכסי תכנית*
14.0	9.8	(3.5)	4.6	1.8	תשואה בפועל על נכסי התכנית
3.9	3.0	3.0	1.0	1.1	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(5.4)	(5.3)	(4.9)	-	(2.7)	הטבות ששולמו
90.9	68.8	85.5	68.8	85.5	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
8.6	5.9	13.4	5.9	13.4	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

ג. סכומים שהוכרו במאזן

תכניות פיצויים			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
8.6	5.9	13.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
8.6	5.9	13.4	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה
הטבות אחרות לאחר פרישה			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
22.6	18.5	22.1	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
22.6	18.5	22.1	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
12.4	9.3	17.4
12.4	9.3	17.4

הפסד אקטוארי נטו

יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

הטבות אחרות לאחר פרישה		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
4.1	0.1	2.6
4.1	0.1	2.6

רווח אקטוארי נטו

יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ב. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

תכניות פיצויים				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
3.2	2.3	2.9	0.8	1.0
1.9	1.5	1.7	0.5	0.5
(2.2)	(1.5)	(2.2)	(0.5)	(0.7)
0.6	0.5	0.6	0.1	0.2
1.4	1.3	-	0.1	-
4.9	4.1	3.0	1.0	1.0

עלות שירות

עלות ריבית

תשואה חזויה על נכסי תכנית

הפחתה של סכומים שלא הוכרו:

הפסד (רווח) אקטוארי נטו

סילוק

סך עלות ההטבה, נטו

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

(2) הוצאה לתקופה (המשך)

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד (המשך)

הטבות אחרות לאחר פרישה				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
0.5	0.2	1.0	0.1	0.3
0.5	0.2	0.4	0.1	0.1
-				
(0.1)	(0.1)	0.1	-	-
0.9	0.3	1.5	0.2	0.4

עלות שירות
עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
רווח אקטוארי נטו
סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
4.9	1.6	5.6	0.8	4.1	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(0.6)	(0.5)	(0.6)	(0.1)	(0.2)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(1.4)	(1.3)	-	(0.1)	-	הפסד מסילוק
2.9	(0.2)	5.0	0.6	3.9	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
4.9	4.1	3.0	1.0	1.0	סך עלות ההטבה, נטו
7.8	3.9	8.0	1.6	4.9	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
6.9	2.9	(1.4)	1.9	(0.5)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
0.1	0.1	(0.1)	-	-	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
7.0	3.0	(1.5)	1.9	(0.5)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
0.9	0.5	1.5	0.2	0.4	סך עלות ההטבה, נטו
7.9	3.5	-	2.1	(0.1)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר
לדוח רווח והפסד כהכנסה בשנת 2020 לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים	(בלתי מבוקר)
0.3		0.7	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
0.3		0.7	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

31 בדצמבר		30 בספטמבר		1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה
2019		2019	2020	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
0.7		0.8	0.8	שיעור היוון
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה
2019		2019	2020	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
0.8-2.1		1.5	0.8	שיעור היוון

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים					
קיסון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
4.4	1.1	7.6	(1.8)	(0.6)	(3.5)
שיעור היוון					

הטבות אחרות לאחר פרישה					
קיסון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
3.6	2.8	3.5	(2.9)	(2.3)	(2.8)
שיעור היוון					

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות בפועל					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית *2020
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
3.9	2.9	3.0	1.0	1.1	4.0
הפקדות					

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לקופות לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2020, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 20%.

(1) יעד הלימות הון

יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון. ע"פ מכתב של בנק ישראל מיום 4 במרס 2019 אושר לבנק להגיש את מסמך ה-ICAAP אחת לשנתיים. עם זאת בהתאם להוראת נב"ת 221 בנושא הערכת נאותות הלימות ההון, הבנק נדרש להביא לאישור מסמך מקוצר הכולל את יעדי ההון של הבנק המחושבים על בסיס דרישות ההון. יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 31 בדצמבר 2018, אשר אושר ביום 23 ביוני 2019, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.
- יחסי הון ליבה מינימליים הנדרשים מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי הינו יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% ויחס הון כולל בשיעור של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת, וזאת על מנת להבטיח את יכולת של הבנקים להמשיך להציע אשראי. דרישות הון אלה היו בתוקף למשך שישה חודשים. ביום 16 בספטמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה". העדכון כולל הארכה של הוראת השעה בתקופה נוספת של שישה חודשים. ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרש הבנק להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020 הינם:

יחס המזערי הנדרש			
יחסי הון מזעריים	ביום 30 בספטמבר 2019	החל מ-31.3.20 עד 31.3.21	החל מ-1.4.21 עד 31.3.22
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: - יחס ההון של הבנק ביום 31.3.21.
יחס הון כולל	12.5%	11.5%	- יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הלימות הון (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, הון הרגולטורי ויחס ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי-הוראות מעבר":

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
777.3 (2)	708.8 (2)	721.6
62.2	55.3	54.9
839.5	764.1	776.5
5,036.5	4,792.8	4,848.2 (1)
5.0	3.5	7.0
519.5	482.9	492.0
5,561.0	5,279.2	5,347.2
(1)13.98%	(1)13.43%	(1)13.50%
(1)15.10%	(1)14.47%	(1)14.52%
8.0%	9.0%	9.0%
11.5%	12.5%	12.5%

א. הון לצורך חישוב יחס ההון:

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

סך הכל הון כולל

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכוני שוק

סיכון תפעולי

ס"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (2)

(1) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 4.0 מיליוני ש"ח ב- 30.9.2020, 5.4 מיליוני ש"ח ב- 30.9.19 ו- 5.0 מיליוני ש"ח ב- 31.12.19, בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים ליום 31 במרס 2020 הינם 9.0%-12.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה (ראה סעיף א.1. לעיל) הינם 8%-11.5% בהתאמה.

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי" בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה 4 להלן.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
726.2	713.0	782.9	1. הון עצמי רובד 1
(9.6)	(9.6)	(9.6)	הון
716.6	703.4	773.3	הבדלים בין הון לבין הון עצמי רובד 1
			סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
5.0	5.4	4.0	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות- הון עצמי רובד 1
721.6	708.8	777.3	סך הכול הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. הון רובד 2
2.9	2.9	1.9	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
52.0	52.4	60.3	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
54.9	55.3	62.2	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
54.9	55.3	62.2	סך הכול הון רובד 2
776.5	764.1	839.5	סך הכל הון כולל

(4) השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			יחס ההון לרכיבי סיכון:
13.40%	13.32%	13.90%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות
13.40%	13.32%	13.90%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.10%	0.11%	0.08%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
13.50%	13.43%	13.98%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק

רכיבי הון הנתונים לתגודתיות

- הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
 - השפעות השינויים בריבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הון של אגרות חוב זמינות למכירה.
 - השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעת השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2020:

השפעת השינוי ב-100 מיליוני ש"ח	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
באחוזים	
1.80%	2.13%

(6) יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.12% וכ-0.13% בהתאמה, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

ביום 1 בנובמבר 2020, פורסמה על ידי בנק ישראל טיוטה המעדכנת את ההוראה, לפיה הבנק יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (בהשוואה ל-5% כיום) וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24%. ההקלה בתוקף עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר תום התקופה ההקלה תחול ל-24 חודשים נוספים, בתנאי שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור במועד תום תקופת ההוראה, או יחס המינוף המזערי הנדרש מהתאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
במיליוני ש"ח			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
721.6	708.8	777.3	הון רובד 1*
9,390.4	9,263.9	10,684.7	סך החשיפות
באחוזים			
7.68%	7.65%	7.27%	יחס המינוף
5%	5%	5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(3) ו-א(4) לעיל.

יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של 0.03%, זאת לאור גידול בסך החשיפות כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, ונותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים. יחס כיסוי הנזילות ל-30.9.20 עומד 192% לעומת 204% בתקופה המקבילה אשתקד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
באחוזים			
213%	204%	192%	יחס כיסוי הנזילות*
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים*

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

באור 10: התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

התקשרויות בגין חוזי שכירות לזמן ארוך

השנה	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
בשנה ראשונה	*1.5	*1.5	6.8
בשנה שניה	6.7	6.8	6.7
בשנה שלישית	5.8	6.7	5.8
בשנה רביעית	5.7	5.9	5.7
בשנה חמישית	5.3	5.7	5.3
מעל חמש שנים	25.0	30.5	**25.3
	50.0	57.1	55.6

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.
** הוצג מחדש.

ב. תביעות משפטיות

לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תבוטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגינן הפרשה הינה כ- 0.5 מיליוני ש"ח.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			(בלתי מבוקר)
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
<u>חוזי ריבית</u>						
Swaps ⁽¹⁾						
84.8	20.1	104.9	127.3	-	127.3	
84.8	20.1	104.9	127.3	-	127.3	סך הכל
84.8	-	84.8	107.0	-	107.0	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>						
חוזי FORWARD						
-	21.4	21.4	-	30.4	30.4	
-	24.6	24.6	-	5.0	5.0	אופציות שנכתבו
-	24.3	24.3	-	5.0	5.0	אופציות שנקנו
-	70.3	70.3	-	40.4	40.4	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>						
אופציות שנכתבו						
-	9.5	9.5	-	12.9	12.9	
-	9.5	9.5	-	12.9	12.9	אופציות שנקנו ⁽³⁾
-	19.0	19.0	-	25.8	25.8	סך הכל
84.8	109.4	194.2	127.3	66.2	193.5	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 127.3 מיליוני ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2018 104.9 מיליוני ש"ח).
- (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הון חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 12.9 מיליון ש"ח (30.9.19 - 9.5 מיליון ש"ח).

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 בדצמבר 2019			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
חוזי ריבית			
106.6	-	106.6	Swaps ⁽¹⁾
106.6	-	106.6	סך הכל
86.5	-	86.5	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
חוזי מטבע חוץ			
11.0	11.0	-	חוזי FORWARD
17.3	17.3	-	אופציות שנכתבו
17.1	17.1	-	אופציות שנקנו
45.4	45.4	-	סך הכל
חוזים בגין מניות			
10.6	10.6	-	אופציות שנכתבו
10.6	10.6	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
21.2	21.2	-	סך הכל
173.2	66.6	106.6	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 106.6 מיליוני ש"ח.
- (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 8.5 מיליון ש"ח.

30 בספטמבר 2020			(בלתי מבוקר)		
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
7.4	-	7.4	-	-	-
6.5	-	6.5	-	-	-
0.2	0.2	-	0.1	0.1	-
0.2	0.2	-	0.2	0.2	-
סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾					
7.8	0.4	7.4	0.3	0.3	-
7.8	0.4	7.4	0.3	0.3	-

ראה הערה בעמוד הבא.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2019						(בלתי מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
5.6	0.5	5.1	-	-	-	חוזי ריבית
5.1	-	5.1	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
1.3	1.3	-	0.8	0.8	-	חוזים בגין מניות
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
7.0	1.9	5.1	0.9	0.9	-	יתרה מאזנית
31 בדצמבר 2019						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
4.0	-	4.0	-	-	-	חוזי ריבית
3.7	-	3.7	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.6	0.6	-	0.4	0.4	-	חוזי מטבע חוץ
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	חוזים בגין מניות
4.7	0.7	4.0	0.5	0.5	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
4.7	0.7	4.0	0.5	0.5	-	יתרה מאזנית

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים (ליום 30 בספטמבר 2019 בסך - 0.1 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2019 בסך - 0.1 מיליוני ש"ח). נכון ל- 30 בספטמבר 2020 אין יתרת שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. גידור חשבונאי מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני ריבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני ריבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פירוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת ריבית קבועה בריבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הון. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הון ושינויים בשווי ההון נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הון

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הון. שינוי בשווי ההון של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הון של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההון של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		(בלתי מבוקר)
הכנסות (הוצאות) ריבית				
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הון על הרווח (הפסד)				
רווח מגידורי שווי הון				
חוזי ריבית				
- פריטים מגודרים				
- נגזרים מגדרים				
1.4	0.4			
(1.2)	(0.4)			
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		(בלתי מבוקר)
הכנסות (הוצאות) ריבית				
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הון על הרווח (הפסד)				
רווח מגידורי שווי הון				
חוזי ריבית				
- פריטים מגודרים				
- נגזרים מגדרים				
4.5	3.5			
(4.6)	(3.5)			

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(מבוקר)			
לשנה שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר 2019			
הכנסות (הוצאות) ריבית			
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)			
		רווח מגידורי שווי הוגן	
		חוזי ריבית	
3.3		- פריטים מגודרים	
(3.2)		- נגזרים מגדרים	
(בלתי מבוקר)			
ליום 30 בספטמבר 2019		ליום 30 בספטמבר 2020	
התאמות שווי הוגן	הערך	התאמות שווי הוגן	הערך
מצטבר שהגדילו	בספרים של	מצטבר שהגדילו	בספרים של
(הקטינו)	הפריט	(הקטינו)	הפריט
את הערך בספרים	המגודר	את הערך בספרים	המגודר
		יחסי גידור קיימים	
2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן			
אגרות חוב - המסווגות כזמינות למכירה			
5.1	96.3	7.8	118.1
(מבוקר)			
ליום 31 בדצמבר 2019			
התאמות שווי הוגן מצטבר		הערך בספרים של	
שהגדילו (הקטינו)		הפריט המגודר	
את הערך בספרים			
יחסי גידור קיימים			
2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן			
איגרות חוב - המסווגות כזמינות למכירה			
4.3		97.1	
(בלתי מבוקר)			
לתשעת החודשים	לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום	שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2020		
רווח (הפסד) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים(1)			
3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד			
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:			
חוזי ריבית			
חוזי מטבע חוץ			
0.8	0.1		
(1.4)	(0.4)		

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים		לתשעת החודשים		(בלתי מבוקר)
שהסתיימו ביום		שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2019		30 בספטמבר 2019		
הפסד (רווח) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים(1)				
3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד				
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:				
חוזי ריבית	0.1	(0.5)		
חוזי מטבע חוץ	(4.6)	(4.6)		

(מבוקר)		לשנה שהסתיימו ביום
		31 בדצמבר 2019
		הפסד (רווח) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים(1)
3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד		
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:		
חוזי ריבית	(0.4)	
חוזי מטבע חוץ	(0.9)	
חוזים בגין מניות	0.2	

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
בנקים אחרים סה"כ			בנקים אחרים סה"כ			בנקים אחרים סה"כ		
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים								
0.5	0.4	0.1	0.9	0.8	0.1	0.3	-	0.3
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾								
2.2	0.2	2.0	2.2	0.3	1.9	2.0	0.1	1.9
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים								
2.7	0.6	2.1	3.2	1.2	2.0	2.3	0.1	2.2
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים								
4.7	0.1	4.6	6.4	0.1	6.3	7.8	0.2	7.6

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)				
		63.0	64.3	127.3
40.4				40.4
11.3	14.4	0.1		25.8
51.7	14.4	63.1	64.3	193.5
סה"כ				
חוזי ריבית				
-אחר				
חוזי מטבע חוץ				
חוזים בגין מניות				
סה"כ				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)				
44.7	44.6	59.9	45.0	194.2
סה"כ				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
43.4	23.2	60.9	45.7	173.2
סה"כ				

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים - הדיווח הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ פעילות בישראל	משקי בית
									סה"כ
47.6	0.4	-	5.6	2.9	0.5	-	5.9	62.5	הכנסות ריבית מחיצוניים
0.2	-	-	0.1	0.1	0.1	-	1.7	2.1	הוצאות ריבית לחיצוניים
									הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
47.4	0.4	-	5.5	2.8	0.4	0.1	4.2	60.4	מחיצוניים
(0.5)	-	0.1	(0.5)	(0.2)	-	(0.1)	1.2	-	בינמגזרי
46.9	0.4	0.1	5.0	2.6	0.4	-	5.4	60.4	סך הכנסות ריבית, נטו
14.1	2.2	0.6	4.1	1.3	0.6	-	-	20.7	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית מחיצוניים
61.0	2.6	0.7	9.1	3.9	1.0	-	5.4	81.1	סך הכנסות
2.5	-	-	0.2	0.2	0.1	-	-	3.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
36.4	1.5	0.3	2.5	0.6	1.5	-	0.4	41.7	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
22.1	1.1	0.4	6.4	3.1	(0.6)	-	5.0	36.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
8.3	0.4	0.1	2.4	1.2	(0.2)	-	1.9	13.7	הפרשה למסים על הרווח
13.8	0.7	0.3	4.0	1.9	(0.4)	-	3.1	22.7	רווח (הפסד) נקי
3,697.9	542.9	1.2	622.4	326.4	93.2	0.7	4,459.1	9,470.9	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
3,967.9	542.9	1.2	622.4	326.4	93.2	0.7	-	5,011.8	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
4,158.5	539.5	1.3	543.7	283.9	91.3	0.4	-	5,079.1	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
39.2	-	-	9.9	-	-	-	-	49.1	יתרת חובות פגומים
5.2	-	-	3.9	-	-	-	-	9.1	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,269.4	472.4	156.4	457.8	216.7	288.0	47.4	267.5	8,703.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
6,796.7	-	156.3	452.6	213.6	287.0	47.4	-	7,953.6	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
7,136.3	-	153.9	469.0	207.9	285.4	44.9	-	8,297.4	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,742.1	1,054.0	6.0	616.0	361.8	55.3	1.6	745.2	5,528.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
3,748.3	1,059.0	5.8	601.6	357.3	54.3	1.5	792.2	5,561.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
2,639.7	-	510.1	76.5	124.6	493.2	2.3	-	3,846.4	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
									פיצול הכנסות ריבית נטו
42.9	0.4	-	4.9	2.5	0.4	-	-	50.7	- מרווח מפעילות מתן אשראי
4.0	-	0.1	0.1	0.1	-	-	-	4.3	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	5.4	5.4	- אחר
46.9	0.4	0.1	5.0	2.6	0.4	-	5.4	60.4	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	משקי בית
49.3	0.4	-	6.2	2.3	0.9	-	(0.6)	58.1	הכנסות ריבית מחיצוניים
(1.6)	0.1	-	(0.3)	-	(0.1)	-	6.3	4.3	הוצאות ריבית לחיצוניים
									הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
47.7	0.5	-	5.9	2.3	0.8	-	5.7	62.4	מחיצוניים
0.9	-	0.1	-	(0.5)	0.1	-	(0.6)	-	בינמגדרי
48.6	0.5	0.1	5.9	1.8	0.9	-	5.1	62.4	סך הכנסות ריבית, נטו
15.9	2.5	0.5	3.3	0.4	0.8	0.1	0.7	21.7	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית מחיצוניים
64.5	3.0	0.6	9.2	2.2	1.7	0.1	5.8	84.1	סך הכנסות
1.7	-	-	0.6	(0.3)	(0.3)	-	-	1.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
41.3	1.8	0.2	2.9	3.1	0.9	-	0.4	48.8	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
21.5	1.2	0.4	5.7	(0.6)	1.1	0.1	5.4	33.6	רווח (הפסד) לפני מיסים
7.4	0.4	0.1	2.0	(0.3)	0.4	0.1	1.9	11.6	הפרשה למסים על הרווח
14.1	0.8	0.3	3.7	(0.3)	0.7	-	3.5	22.0	רווח (הפסד) נקי
3,935.4	538.8	1.9	471.5	339.1	126.4	-	3,430.9	8,305.2	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
3,935.4	538.8	1.9	471.5	339.1	126.4	-	-	4,874.3	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
4,100.8	597.6	1.2	573.1	294.1	94.8	-	-	5,064.0	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
25.0	-	-	8.5	0.2	-	-	-	33.7	יתרת חובות פגומים
5.0	-	-	0.1	-	-	-	-	5.1	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
6,215.9	472.0	128.8	490.5	154.4	236.9	66.1	314.5	7,607.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
5,778.0	-	128.7	483.5	151.7	235.3	66.1	-	6,843.3	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
5,819.8	-	119.9	415.6	236.3	226.7	55.3	-	6,873.6	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,641.3	1,035.0	3.3	672.9	307.5	47.8	0.9	512.6	5,186.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
3,809.4	1,004.3	8.5	674.7	273.7	83.8	1.3	470.9	5,322.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
2,914.5	-	480.9	42.0	107.4	492.1	3.8	-	4,040.7	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
									פיצול הכנסות ריבית נטו
43.1	0.4	-	5.5	1.7	0.7	-	-	51.0	- מרווח מפעילות מתן אשראי
5.5	0.1	0.1	0.4	0.1	0.2	-	-	6.3	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	5.1	5.1	- אחר
48.6	0.5	0.1	5.9	1.8	0.9	-	5.1	62.4	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2020									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	מזה: כרטיסי אשראי בנקאות פרטית	משקי בית		
							סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי	
181.9	9.5	-	1.6	9.1	17.1	-	1.3	144.6	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	10.7	-	(0.7)	(0.5)	(0.8)	(0.2)	-	8.5	הוצאות ריבית לחיצוניים
181.9	20.2	-	0.9	8.6	16.3	(0.2)	1.3	136.1	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו: מחיצוניים
-	(6.7)	0.1	0.6	(0.5)	(0.8)	0.5	-	6.8	בינמגזרי
181.9	13.5	0.1	1.5	8.1	15.5	0.3	1.3	142.9	סך הכנסות ריבית, נטו
62.1	0.4	0.1	2.1	3.0	9.8	1.5	7.4	45.2	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
244.0	13.9	0.2	3.6	11.1	25.3	1.8	8.7	188.1	סך הכנסות
18.3	-	-	-	2.4	3.0	-	-	12.9	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
132.7	1.3	0.2	3.3	3.0	10.4	0.7	4.9	113.8	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
93.0	12.6	-	0.3	5.7	11.9	1.1	3.8	61.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
34.4	4.7	-	0.1	2.1	4.4	0.4	1.4	22.7	הפרשה למסים על הרווח
58.6	7.9	-	0.2	3.6	7.5	0.7	2.4	38.7	רווח (הפסד) נקי
9,259.7	4,349.7	0.3	95.4	330.4	555.8	1.2	542.7	3,926.9	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,910.0	-	0.3	95.4	330.4	555.8	1.2	542.7	3,926.9	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,079.1	-	0.4	91.3	283.9	543.7	1.3	539.5	4,158.5	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
49.1	-	-	-	-	9.9	-	-	39.2	יתרת חובות פגומים
9.1	-	-	-	-	3.9	-	-	5.2	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
8,508.7	275.2	54.6	293.8	225.7	446.6	140.6	473.0	7,072.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
7,750.5	-	54.6	292.8	222.4	441.0	140.5	-	6,599.2	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
8,297.4	-	44.9	285.4	207.9	469.0	153.9	-	7,136.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,461.8	650.5	1.4	57.3	370.1	643.6	5.8	1,044.4	3,733.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5,560.7	791.9	1.5	54.3	357.3	601.6	5.8	1,059.0	3,748.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
3,859.8	-	2.3	497.6	118.8	86.1	414.5	-	2,740.5	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
153.0	-	-	1.2	7.8	14.9	-	1.3	129.1	פיצול הכנסות ריבית נטו
15.4	-	0.1	0.3	0.3	0.6	0.3	-	13.8	- מרווח מפעילות מתן אשראי
13.5	13.5	-	-	-	-	-	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	- אחר
181.9	13.5	0.1	1.5	8.1	15.5	0.3	1.3	142.9	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

בלתי מבוקר)								לתשעה חודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2019
פעילות ישראל								
סה"כ	משקי בית							סה"כ
	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	
144.2	1.3	-	19.4	7.2	1.7	-	21.6	194.1
(11.5)	0.1	(0.1)	(0.9)	(0.6)	(0.8)	(0.2)	3.0	(11.1)
132.7	1.4	(0.1)	18.5	6.6	0.9	(0.2)	24.6	183.0
9.5	-	0.5	(0.4)	(0.2)	0.9	0.3	(10.6)	-
142.2	1.4	0.4	18.1	6.4	1.8	0.1	14.0	183.0
47.4	8.0	1.3	9.5	1.9	2.0	0.1	1.9	64.1
189.6	9.4	1.7	27.6	8.3	3.8	0.2	15.9	247.1
5.1	-	-	1.4	(1.1)	1.0	-	-	6.4
125.5	5.6	0.6	11.8	5.2	2.8	0.2	1.4	147.5
59.0	3.8	1.1	14.4	4.2	-	-	14.5	93.2
21.5	1.4	0.4	5.3	1.5	-	-	5.3	34.0
37.5	2.4	0.7	9.1	2.7	-	-	9.2	59.2
3,817.2	534.8	1.1	548.9	290.7	89.6	0.2	3,496.7	8,244.4
3,817.2	534.8	1.1	548.9	290.7	89.6	0.2	-	4,747.7
4,100.8	597.6	1.2	573.1	294.1	94.8	-	-	5,064.0
25.0	-	-	8.5	0.2	-	-	-	33.7
5.0	-	-	0.1	-	-	-	-	5.1
6,128.4	472.0	114.0	449.1	256.0	269.1	62.7	285.7	7,565.0
5,656.4	-	113.9	441.7	253.1	268.1	62.7	-	6,795.9
5,819.8	-	119.9	415.6	236.3	226.7	55.3	-	6,873.6
3,606.8	1,036.6	2.4	661.1	311.4	41.6	0.9	515.6	5,139.8
3,710.7	1,031.4	5.0	696.1	299.7	60.3	0.8	506.6	5,279.2
2,875.0	-	410.8	102.7	91.5	474.2	1.9	-	3,956.1
126.1	1.3	-	16.8	5.8	1.3	-	-	150.0
16.1	0.1	0.4	1.3	0.6	0.5	0.1	-	19.0
-	-	-	-	-	-	-	14.0	14.0
142.2	1.4	0.4	18.1	6.4	1.8	0.1	14.0	183.0

הכנסות ריבית מחיצוניים

הוצאות ריבית לחיצוניים

הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:

מחיצוניים

בינמגזרי

סך הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים

סך הכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים

רווח (הפסד) לפני מיסים

הפרשה למסים על הרווח

רווח (הפסד) נקי

יתרה ממוצעת של נכסים (1)

מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)

יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח

יתרת חובות פגומים

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום

יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)

מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות

הציבור (1)

יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)

יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)

יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)

פיצול הכנסות ריבית נטו

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

- אחר

סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019								(מבוקר)	
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	משקי בית	
							סה"כ		
257.0	25.1	-	2.4	10.8	24.0	-	1.8	194.7	הכנסות ריבית מחיצוניים
11.2	(4.7)	0.3	1.0	0.7	0.9	0.1	-	12.9	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
245.8	29.8	(0.3)	1.4	10.1	23.1	(0.1)	1.8	181.8	מחיצוניים
-	(10.7)	0.4	1.0	(0.3)	(1.1)	0.7	0.1	10.0	בינמזרי
245.8	19.1	0.1	2.4	9.8	22.0	0.6	1.9	191.8	הכנסות ריבית, נטו
87.2	3.0	0.2	3.0	3.2	12.5	1.9	10.8	63.4	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
333.0	22.1	0.3	5.4	13.0	34.5	2.5	12.7	255.2	סך הכנסות
10.7	-	-	0.7	(1.2)	1.9	-	-	9.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
200.2	2.0	0.2	4.8	6.0	15.8	0.9	8.0	170.5	סך הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
122.1	20.1	0.1	(0.1)	8.2	16.8	1.6	4.7	75.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
44.4	7.3	-	-	3.0	6.1	0.6	1.7	27.4	הפרשה למסים על הרווח
77.7	12.8	0.1	(0.1)	5.2	10.7	1.0	3.0	48.0	רווח (הפסד) נקי
8,257.9	3,466.8	0.1	90.7	280.9	559.2	1.4	556.6	3,858.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,791.1	-	0.1	90.7	280.9	559.2	1.4	556.6	3,858.8	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,116.2	-	0.9	92.7	295.7	591.9	1.4	587.8	4,133.6	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
42.7	-	-	-	0.2	10.7	-	-	31.8	יתרת חובות פגומים
10.3	-	-	-	4.0	-	-	-	6.3	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,568.9	258.8	60.6	270.4	257.8	419.7	117.3	492.2	6,184.3	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
6,806.3	-	60.6	269.3	254.4	412.8	117.1	-	5,692.1	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
6,961.9	-	70.8	249.6	259.8	408.4	119.2	-	5,854.1	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,180.5	514.6	1.2	44.4	317.1	665.3	3.1	1,039.5	3,634.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5,347.2	514.1	2.7	55.3	339.7	682.6	6.1	1,051.5	3,746.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
3,996.8	-	2.1	481.5	95.7	103.9	446.0	-	2,867.6	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
									פיצול הכנסות ריבית נטו:
201.4	-	-	1.8	9.0	20.4	-	1.8	170.2	- מרווח מפעילות חתן אשראי
25.3	-	0.1	0.6	0.8	1.6	0.6	0.1	21.6	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
19.1	19.1	-	-	-	-	-	-	-	- אחר
245.8	19.1	0.1	2.4	9.8	22.0	0.6	1.9	191.8	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בעמוד הבא.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הערות:

- (1) יתרות ממוצעות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי משוקללים בסיכון- כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול- קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה באור 24ב' בדוחות הכספיים לשנת 2019.

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
45.5	2.0	7.5	5.4	60.4	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
10.9	6.9	2.9	-	20.7	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
56.4	8.9	10.4	5.4	81.1	סך הכנסות
2.5	-	0.5	-	3.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
32.4	4.1	4.8	0.4	41.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
21.5	4.8	5.1	5.0	36.4	רווח לפני מיסים
8.1	1.8	1.9	1.9	13.7	הפרשה למיסים על הרווח
13.4	3.0	3.2	3.1	22.7	רווח נקי
3,991.6	114.2	906.2	4,382.0	9,394.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,026.1	113.0	869.2	-	5,008.3	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,349.2	2,235.9	712.3	-	8,297.4	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019					(בלתי מבוקר)
מגזר משיקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
46.3	2.8	8.2	5.1	62.4	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
10.8	6.9	3.3	0.7	21.7	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
57.1	9.7	11.5	5.8	84.1	סך הכנסות
1.7	-	-	-	1.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
34.9	6.9	6.6	0.4	48.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
20.5	2.8	4.9	5.4	33.6	רווח לפני מיסים
7.0	1.0	1.7	1.9	11.6	הפרשה למיסים על הרווח
13.5	1.8	3.2	3.5	22.0	רווח נקי
3,856.3	124.1	925.3	3,373.3	8,279.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
3,957.2	124.6	923.6	-	5,005.3	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,394.4	1,775.6	703.6	-	6,873.6	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					(בלתי מבוקר)
מגזר משיקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
137.9	7.1	23.4	13.5	181.9	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
32.0	20.8	8.9	0.4	62.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
169.9	27.9	32.3	13.9	244.0	סך הכנסות
12.9	-	5.4	-	18.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
99.2	15.4	16.8	1.3	132.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
57.8	12.5	10.1	12.6	93.0	רווח לפני מיסים
21.4	4.6	3.7	4.7	34.4	הפרשה למיסים על הרווח
36.4	7.9	6.4	7.9	58.6	רווח נקי
3,882.0	113.8	914.2	4,284.0	9,194.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,026.1	113.0	869.2	-	5,008.3	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,349.2	2,253.9	712.3	-	8,297.4	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 12: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019					(בלתי מבוקר)
מגזר משיקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
135.8	8.6	24.6	14.0	183.0	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
32.2	20.3	9.7	1.9	64.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
168.0	28.9	34.3	15.9	247.1	סך הכנסות
5.2	-	1.2	-	6.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
104.9	21.5	19.7	1.4	147.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
57.9	7.4	13.4	14.5	93.2	רווח לפני מיסים
21.1	2.7	4.9	5.3	34.0	הפרשה למיסים על הרווח
36.8	4.7	8.5	9.2	59.2	רווח נקי
3,719.5	124.5	903.7	3,439.3	8,187.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
3,957.2	124.6	923.6	-	5,005.3	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,394.4	1,775.6	703.6	-	6,873.6	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					(מבוקר)
מגזר משיקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
182.7	11.4	32.6	19.1	245.8	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
43.7	27.2	13.3	3.0	87.2	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
226.4	38.6	45.9	22.1	333.0	סך הכנסות
9.3	-	1.4	-	10.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
142.8	28.9	26.5	2.0	200.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
74.3	9.7	18.0	20.1	122.1	רווח לפני מיסים
27.0	3.5	6.6	7.3	44.4	הפרשה למיסים על הרווח
47.3	6.2	11.4	12.8	77.7	רווח נקי
3,766.2	123.3	901.6	3,408.9	8,200.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,041.6	125.2	949.4	-	5,116.2	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,519.0	1,760.6	682.4	-	6,962.0	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						בלתי מבוקר
30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות						
58.2	43.0	15.2	69.3	51.0	18.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1.8	1.7	0.1	2.7	2.4	0.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(3.2)	(2.9)	(0.3)	(3.6)	(3.2)	(0.4)	מחיקות חשבונאיות
1.9	1.4	0.5	2.4	2.2	0.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.3)	(1.5)	0.2	(1.2)	(1.0)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
58.7	43.2	15.5	70.8	52.4	18.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
2.6	1.4	1.2	3.2	1.6	1.6	יתרת הפרשה לתחילת שנה
(0.1)	-	(0.1)	0.3	0.1	0.2	גידול (קיטון) בהפרשה
2.5	1.4	1.1	3.5	1.7	1.8	יתרת ההפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
61.2	44.6	16.6	74.3	54.1	20.2	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			בלתי מבוקר
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות						
12.9	41.2	54.1	15.0	44.8	59.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1.1	5.2	6.3	14.6	12.7	17.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(0.7)	(8.4)	(9.1)	(1.9)	(11.7)	(13.6)	מחיקות חשבונאיות
2.2	5.2	7.4	0.7	6.6	7.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
1.5	(3.2)	(1.7)	(1.2)	(5.1)	(6.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
15.5	43.3	58.7	18.4	52.4	70.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
0.9	1.5	2.4	1.0	1.5	2.5	יתרת הפרשה לתחילת שנה
0.2	(0.1)	0.1	0.8	0.2	1.0	גידול (קיטון) בהפרשה
1.1	1.4	2.5	1.8	1.7	3.5	יתרת ההפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
16.6	44.6	61.2	20.2	54.1	74.3	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2020	
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1), ועל החובות (1) בגינם היא חושבה:		אשראי לציבור			בנקים וממשלות סך הכל	סך הכל
		מסחרי	פרטי אחר	סך הכל		
יתרת חוב רשומה של חובות (1)		815.0	39.2	854.2	3,103.9	3,958.1
שנבדקו על בסיס פרטני						
שנבדקו על בסיס קבוצתי		104.3	4,120.6	4,224.9	-	4,224.9
סך הכל חובות (1)		919.3	4,159.8	5,079.1	3,103.9	8,183.0
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)		17.8	7.8	25.6	-	25.6
שנבדקו על בסיס פרטני						
שנבדקו על בסיס קבוצתי		0.6	44.6	45.2	-	45.2
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי		18.4	52.4	70.8	-	70.8

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2019	
יתרת חוב רשומה של חובות (1)		אשראי לציבור			בנקים וממשלות סך הכל	סך הכל
		מסחרי	פרטי אחר	סך הכל		
שנבדקו על בסיס פרטני		863.2	25.0	888.2	2,089.8	2,978.0
שנבדקו על בסיס קבוצתי		98.8	4,077.0	4,175.8	-	4,175.8
סך הכל חובות (1)		962.0	4,102.0	5,064.0	2,089.8	7,153.8
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)		14.9	3.8	18.7	-	18.7
שנבדקו על בסיס פרטני						
שנבדקו על בסיס קבוצתי		0.6	39.4	40.0	-	40.0
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי		15.5	43.2	58.7	-	58.7

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרת חוב רשומה של חובות
 שנבדקו על בסיס פרטני
 שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
 שנבדקו על בסיס פרטני
 שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. איכות אשראי ופיגורים

פעילות לווים בישראל
ציבורי-מסחרי
בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל
בנקים בישראל
ממשלת ישראל
סך הכל פעילויות בישראל
הערות בעמוד הבא.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2019						בלתי מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים		
-	-	175.9	5.9	-	170.0	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	125.6	-	-	125.6	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	63.7	-	-	63.7	שרותים פיננסיים
0.1	0.1	596.8	2.8	24.5	569.5	מסחרי - אחר
0.1	-	962.0	8.7	24.5	928.8	סך הכל מסחרי
5.0	5.0	4,102.0	25.0	23.2	4,053.8	אנשים פרטיים - אחר
5.1	5.1	5,064.0	33.7	47.7	4,982.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,464.3	-	-	1,464.3	בנקים בישראל
-	-	625.5	-	-	625.5	ממשלת ישראל
5.1	5.1	7,153.8	33.7	47.7	7,072.4	סך הכל פעילויות בישראל

31 בדצמבר 2019						מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים		
-	-	190.7	7.9	-	182.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	129.3	-	-	129.3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	65.6	-	-	65.6	שרותים פיננסיים
-	4.0	595.6	3.0	22.7	569.9	מסחרי - אחר
-	4.0	981.2	10.9	22.7	947.6	סך הכל מסחרי
7.5	6.3	4,135.0	31.8	20.9	4,082.3	אנשים פרטיים - אחר
7.5	10.3	5,116.2	42.7	43.6	5,029.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,453.6	-	-	1,453.6	בנקים בישראל
-	-	624.3	-	-	624.3	ממשלת ישראל
7.5	10.3	7,194.1	42.7	43.6	7,107.8	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 13.ב.ג. הלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 3.4 מיליוני ש"ח (30.9.2019 - 5.1 מיליוני ש"ח, 31.12.2019 - 7.5 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבוצעו עקב אירוע הקורונה בכדי לייצב לווים שאינם בפיגור שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

למידע נוסף בנוגע ליתרת התשלומים שנדחו בפועל, ראה באור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2020					בלתי מבוקר
יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(3)	יתרת הפרשה פרטנית(3)	יתרת(2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(3)	סך הכל יתרת(2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
5.1	3.7	2.2	7.3	17.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.1	1.9	-	2.1	5.5	מסחרי - אחר
7.2	5.6	2.2	9.4	23.3	סך הכל מסחרי
32.2	7.8	7.0	39.2	50.3	אנשים פרטיים - אחר
39.4	13.4	9.2	48.6	73.6	סך הכל ציבורי-פעילויות בישראל *
39.4	13.4	9.2	48.6	73.6	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
28.6	6.9	8.8	37.4	47.7	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2019				
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי					יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית(3)	יתרת הפרשה פרטנית(3)	יתרת(2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
					5.9	2.6	-	5.9	15.9
בינוי ונדל"ן - בינוי					2.5	2.2	0.3	2.8	7.7
מסחרי - אחר					8.4	4.8	0.3	8.7	23.6
סך הכל מסחרי					19.2	3.7	5.8	25.0	34.9
אנשים פרטיים - אחר					27.6	8.5	6.1	33.7	58.5
סך הכל ציבור-פעילויות בישראל *					27.6	8.5	6.1	33.7	58.5
* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					19.8	4.1	6.0	25.8	58.5
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים									

					31 בדצמבר 2019				
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי					יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	יתרת הפרשה פרטנית(3)	יתרת(2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
					7.9	2.9	-	7.9	17.9
בינוי ונדל"ן - בינוי					2.8	2.0	0.2	3.0	7.5
מסחרי - אחר					10.7	4.9	0.2	10.9	25.4
סך הכל מסחרי					25.5	5.1	6.3	31.8	42.0
אנשים פרטיים - אחר					36.2	10.0	6.5	42.7	67.4
סך הכל פעילויות בישראל *					36.2	10.0	6.5	42.7	
* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					26.5	6.3	6.3	32.8	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים									

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת על חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת על חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	7.5	-	-	7.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	2.4	-	-	2.1	מסחרי - אחר
-	-	9.9	-	-	9.4	סך הכל מסחרי
0.1	0.1 ⁽⁴⁾	36.4	0.1	0.1 ⁽⁴⁾	39.1	אנשים פרטיים - אחר
0.1	0.1	46.3	0.1	0.1	48.5	סך הכל פעילויות בישראל

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת על חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת על חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	2.0	-	-	3.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
0.1	0.1	3.9	-	-	2.9	מסחרי - אחר
0.1	0.1	5.9	-	-	6.8	סך הכל מסחרי
0.2	0.2 ⁽⁴⁾	21.7	-	- ⁽⁴⁾	24.0	אנשים פרטיים - אחר
0.3	0.3	27.6	-	-	30.8	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 0.6 ו- 1.7 מיליוני ש"ח לשלושה חודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2019, בהתאמה (0.4 ו- 1.1 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, בהתאמה).

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2020			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
4.6	-	4.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.8	-	1.8	מסחרי - אחר
6.4	-	6.4	סך הכל מסחרי
31.0	7.2	23.8	אנשים פרטיים - אחר
37.4	7.2	30.2	סך הכל פעילויות בישראל
30 בספטמבר 2019			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
0.1	-	0.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.1	0.2	1.9	מסחרי - אחר
2.2	0.2	2.0	סך הכל מסחרי
23.6	5.4	18.2	אנשים פרטיים - אחר
25.8	5.6	20.2	סך הכל פעילויות בישראל
31 בדצמבר 2019			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
3.7	-	3.7	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.5	-	2.5	מסחרי - אחר
6.2	-	6.2	סך הכל מסחרי
26.6	5.2	21.4	אנשים פרטיים - אחר
32.8	5.2	27.6	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1	1.7	1.6	בינוי ונדל"ן- בינוי
2	0.1	0.1	מסחרי אחר
3	1.8	1.7	סך הכל מסחרי
77	4.0	3.3	אנשים פרטיים - אחר
80	5.8	5.0	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1	0.1	0.1	מסחרי אחר
1	0.1	0.1	סך הכל מסחרי
92	4.4	4.1	אנשים פרטיים - אחר
93	4.5	4.2	סך הכל פעילות בישראל

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

- ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

בלתי מבוקר			ארגונים מחדש שבוצעו			
			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	בינוי ונדל"ן- בינוי מסחרי אחר	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילות בישראל	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
			2	2.1	1.6	
			3	0.2	0.2	
			5	2.3	1.8	
			312	15.8	13.8	
			317	18.1	15.6	
			ארגונים מחדש שבוצעו			
			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	בינוי ונדל"ן- בינוי מסחרי אחר	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילות בישראל	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
			2.0	0.1	0.1	
			5	2.6	2.5	
			7	2.7	2.6	
			297	14.0	13.0	
			304	16.7	15.6	
			ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)			
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן מסחרי - אחר	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילויות בישראל	שלושה חודשים שהסתיימו ביום		תשעה חודשים שהסתיימו ביום	
			30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)	
			מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
			1	0.2	1	0.2
			1	-	1	-
			2	0.2	2	0.2
22	0.4	37	0.8			
24	0.6	39	1.0			

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)					
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)		שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה		
1	1.5	1	1.5	פעילות לווים בישראל	
1	1.5	1	1.5	ציבורי-מסחרי	
37	1.5	32	1.2	מסחרי - אחר	
38	3.0	33	2.7	סך הכל מסחרי	
				אנשים פרטיים - אחר	
				סך הכל פעילויות בישראל	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2019	*30.9.2019	30.9.2020	31.12.2019	*30.9.2019	30.9.2020		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרות החוזים (1)				
-	-	-	1.7	1.8	2.8	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:	
0.9	0.9	1.0	281.5	280.4	259.3	אשראי עתודות	
0.1	-	0.2	33.2	23.1	76.6	ערביות להבטחת אשראי	
0.6	0.6	1.1	125.3	122.9	112.9	ערביות לרוכשי דירות	
-	-	-	0.4	0.3	0.3	ערביות והתחייבויות אחרות	
0.3	0.3	0.4	923.8	909.5	985.3	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו	
						מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	
0.5	0.6	0.7	768.5	782.3	865.1	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	
0.1	0.1	0.1	57.8	50.3	31.0	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר	
-	-	-	37.5	32.1	21.8	ועדיין לא ניתן	
						התחייבות להוצאות ערביות	
2.5	2.5	3.5	2,229.7	2,202.7	2,355.1	סך הכל	

*הוצג מחדש.

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾			פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,250.3	185.5	234.2	24.3	16.5		3,710.8
ניירות ערך	379.8	4.7	32.9	107.6			525.0
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	4,867.4	128.4	3.4	9.1			5,008.3
אשראי לממשלה	620.6	620.6					620.6
בניינים וציוד						30.1	30.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים			0.1			0.2	0.3
נכסים אחרים	45.1	2.3	-	1.0		45.1	93.5
סך כל הנכסים	8,542.6	941.5	270.6	142.0	16.5	75.4	8,988.6
התחייבויות							
פקדונות הציבור	7,292.3	569.4	264.0	156.5	15.2		8,297.4
פקדונות מבנקים	53.5	200.3	1.1	0.1			255.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.1		2.5	5.0		0.2	7.8
התחייבויות אחרות	641.9	3.5	0.1	-			645.5
סך כל ההתחייבויות	7,987.8	773.2	267.7	161.6	15.2	0.2	9,205.7
הפרש	554.8	168.3	2.9	(19.6)	1.3	75.2	782.9
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(20.1)			20.1			-
סך הכל כללי	534.7	168.3	2.9	0.5	1.3	75.2	782.9

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,112.8	187.4	233.5	16.7	12.6		2,563.0
ניירות ערך	177.4	10.0	14.0	104.2			305.6
אשראי לציבור, נטו (3)	4,866.0	123.4	8.6	7.3			5,005.3
אשראי לממשלה	625.5	625.5					625.5
בניינים וציוד						33.2	33.2
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.8					0.1	0.9
נכסים אחרים	40.7	2.3	0.1	0.4			43.5
סך כל הנכסים	7,197.7	948.6	256.2	128.6	12.6	33.3	8,577.0
התחייבויות							
פקדונות הציבור	5,882.6	598.5	250.8	130.0	11.7		6,873.6
פקדונות מבנקים	31.3	297.9	2.6	0.3			332.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1.3		0.1	5.5			6.9
התחייבויות אחרות	646.2	3.1	1.8	0.3			651.4
סך כל ההתחייבויות	6,561.4	899.5	255.3	136.1	11.7		7,864.0
הפרש	636.3	49.1	0.9	(7.5)	0.9	33.3	713.0
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(7.6)			7.6			-
סך הכל כללי	628.7	49.1	0.9	0.1	0.9	33.3	713.0

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,228.2	186.9	230.8	17.3	12.5	-	2,675.7
ניירות ערך	122.4	17.4	13.9	105.1	-	-	258.8
אשראי לציבור, נטו (3)	4,902.4	138.6	7.2	8.2	-	-	5,056.4
אשראי לממשלה	-	624.3	-	-	-	-	624.3
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	32.6	32.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.3	-	0.1	-	-	0.1	0.5
נכסים אחרים	43.0	2.2	-	0.4	-	-	45.6
סך כל הנכסים	7,296.3	969.4	252.0	131.0	12.5	32.7	8,693.9
התחייבויות							
פקדונות הציבור	5,982.2	588.2	246.9	133.4	11.2	-	6,961.9
פקדונות מבנקים	49.4	297.3	1.9	0.6	-	-	349.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.7	-	-	4.0	-	-	4.7
התחייבויות אחרות	646.8	3.5	1.4	0.2	-	-	651.9
סך כל ההתחייבויות	6,679.1	889.0	250.2	138.2	11.2	-	7,967.7
הפרש	617.2	80.4	1.8	(7.2)	1.3	32.7	726.2
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(7.8)			7.8			
סך הכל כללי	609.4	80.4	1.8	0.6	1.3	32.7	726.2

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020					י(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,715.9	1,752.0	1,907.8	56.1	3,710.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
525.2	-	140.7	384.5	525.0	ניירות ערך ⁽²⁾
4,986.0	4,673.8	312.2	-	5,008.3	אשראי לציבור, נטו
620.1	620.1	-	-	620.6	אשראי לממשלה
0.3	-	0.1	0.2	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.8	8.8	-	-	8.8	נכסים פיננסיים אחרים
9,856.3	7,054.7	2,360.8	440.8	9,873.8 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
8,257.2	1,990.3	6,266.9	-	8,297.4	פקדונות הציבור
255.2	200.4	54.8	-	255.0	פקדונות מבנקים
7.8	-	7.6	0.2	7.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
583.5	145.9	437.6	-	583.8	התחייבויות פיננסיות אחרות
9,103.7	2,336.6	6,766.9	0.2	9,144.0 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.3	1.3			1.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
97.0	97.0			97.0	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו-פיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 521.4 מיליוני ש"ח ובסך 7.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב'.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2019					1(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,566.9	1,097.7	1,418.7	50.5	2,563.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
306.1	-	7.3	298.8	305.6	ניירות ערך ⁽²⁾
4,992.4	4,641.7	350.7	-	5,005.3	אשראי לציבור, נטו
625.1	625.1	-	-	625.5	אשראי לממשלה
0.9	0.8	0.1	-	0.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.6	8.6	-	-	8.5	נכסים פיננסיים אחרים
8,500.0	6,373.9	1,776.8	349.3	8,508.8 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
6,844.7	1,902.2	4,942.5	-	6,873.6	פקדונות הציבור
332.1	298.3	33.8	-	332.1	פקדונות מבנקים
6.9	-	6.9	-	6.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
591.5	214.3	377.2	-	591.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,775.2	2,414.8	5,360.4	-	7,804.5 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
0.8	0.8			0.8	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
74.7	74.7			74.7	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו-פיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3- מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 301.8 מיליוני ש"ח ובסך 6.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב'.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
2,679.2	1,217.8	1,411.2	50.2	2,675.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
259.2	-	119.5	139.7	258.8	ניירות ערך ⁽²⁾
5,035.4	4,710.4	325.0	-	5,056.4	אשראי לציבור, נטו
624.0	624.0	-	-	624.3	אשראי לממשלה
0.5	0.3	0.1	0.1	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.8	8.8	-	-	8.8	נכסים פיננסיים אחרים
8,607.1	6,561.3	1,855.8	190.0	8,624.5 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
6,937.5	1,921.4	5,016.1	-	6,961.9	פקדונות הציבור
349.2	297.3	51.9	-	349.2	פקדונות מבנקים
4.7	-	4.6	0.1	4.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
577.4	109.3	468.1	-	577.8	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,868.8	2,328.0	5,540.7	0.1	7,893.6 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.1	1.1			1.1	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
99.5	99.5			99.5	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 637.4 מיליוני ש"ח ובסך 2.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15-ב-15.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

פקדונות הציבור-בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

פריטי באור 15א: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2020				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
521.1	-	140.7	380.4	אגרות חוב זמינות למכירה
0.3	-	0.1	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
521.4	-	140.8	380.6	סך כל הנכסים
				התחייבויות
7.8	-	7.6	0.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7.8	-	7.6	0.2	סך כל ההתחייבויות
30 בספטמבר 2019				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
300.9	-	7.3	293.6	אגרות חוב זמינות למכירה
0.9	0.8	0.1	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
301.8	0.8	7.4	293.6	סך כל הנכסים
				התחייבויות
6.9	-	6.9	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6.9	-	6.9	-	סך כל ההתחייבויות

באור 15ב' פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2019				(מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
נכסים				
247.3	6.7	-	254.0	אגרות חוב זמינות למכירה
0.1	0.1	0.3	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
247.4	6.8	0.3	254.5	סך כל הנכסים
התחייבויות				
0.1	4.6	-	4.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
0.1	4.6	-	4.7	סך כל ההתחייבויות

ב. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך התקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וכן במהלך שנת 2019 (לרבות במהלך התקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019) לא היו מעברים בין רמות 1 ו-2 בהיררכיה.

באור 15ג' שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר):				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2020	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020	רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2020
נכסים				
0.3	-	(0.3)	-	-
0.3	-	(0.3)	-	-
0.3	-	(0.3)	-	-

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 15ג': שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר):				
רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2019	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019	סילוקים	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2019
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.8	0.8	(0.3)	0.8	0.3
חוזי מטבע חוץ				
0.8	0.8	(0.3)	0.8	0.3
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.8	0.8	(0.3)	0.8	0.3
סך כל הנכסים				
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר):				
רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2020	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020	סילוקים	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2020
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	(0.7)	0.4	0.3
חוזי מטבע חוץ				
-	-	(0.7)	0.4 ⁽¹⁾	0.3
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
-	-	(0.7)	0.4	0.3
סך כל הנכסים				
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר):				
רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2019	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019	סילוקים	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2019
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.8	0.8	(0.2)	1.0	-
חוזי מטבע חוץ				
0.8	0.8	(0.2)	1.0 ⁽¹⁾	-
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.8	0.8	(0.2)	1.0	-
סך כל הנכסים				

באור 15 ד' - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
חוזי מטבע חוץ	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי- צד נגדי	0.3
			(0.63%)-(1.28%)

באור 16 - השפעות התפשטות נגיף הקורונה

התפרצות נגיף הקורונה והתפשטותו בעולם, הובילה למשבר בריאותי וכלכלי עולמי, אשר המשיך להעמיק ברבעון השלישי של שנת 2020. על רקע גל שני של התפרצות הנגיף, הוכרז סגר שני בישראל, חודשו ההגבלות הנוקשות על התנועה ועל הפעילות ונכון להיום קשה לחזות את המועד בו יחזור המשק לפעילות מלאה. על פי תחזיות של גופים בינלאומיים, המביאות בחשבון תרחיש אופטימי ותרחיש פסימי, הצפי הינו למיתון בכלכלה העולמית בשנת 2020 והתאוששות בשנת 2021. עם זאת, קיים חשש כי השפעת הנגיף תהיה ארוכה יותר.

התפשטות הנגיף מביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וקיימות וצפויות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. כמו-כן להורדת ריביות לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים, אלה שהתרחשו והורדות נוספות שעשויות להתבצע, השפעה של קיטון בהכנסות המימון והריבית העתידיות של הבנק. זאת בנוסף לירידות בשערי נכסים סחירים ושינוי במרווחי אגרות-חוב אשר יוצרים השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק והשפעות נוספות. בהיבט התפעולי ובהיבטי המשכיות עסקית נקט הבנק בשורה של תהליכים ואמצעים ובכללם עבודה מרחוק, דילול ו/או פיצול יחידות, שינויים באופן פעילות הסניפים והפעילות מול הלקוחות, דחיית תשלומי משכנתאות והלוואות ועוד.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים, ביום 31 במרס 2020, את דרישות ההון מהבנקים, במסגרת הוראת שעה, לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. ביום 16 בספטמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון הכולל הארכה של הוראת השעה בתקופה נוספת של שישה חודשים.

ביום 1 בנובמבר 2020, פורסמה טיוטה במסגרת הוראת שעה, שבה הופחתה דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר תום תקופת ההקלה תחול לתקופה של 24 חודשים נוספים, בתנאי שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור במועד תום תקופת ההוראה או יחס המינוף המזערי הנדרש טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקחת על הבנקים, יעדי הלימות הון ודיבידנדים, ראה באור 9 לעיל. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בעקבות התפשטות הנגיף, רשם הבנק גידול בהוצאות להפסדי אשראי בסך של כ-11.9 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול הינו בשל הגדלת היקף ההפרשה הקבוצתית בסך של כ-8.1 מיליוני ש"ח וכן בשל גידול בהפרשה הפרטנית בסך של כ-3.8 מיליוני ש"ח.

בהקשר זה, נציין, כי בעקבות אירוע הקורונה נדחו בתקופה מרס-ספטמבר 2020 תשלומי הלוואות (קרן ו/או ריבית), אשר בהתאם לבאור 2.ג.1 לעיל לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהיקף של כ-135.6 מיליוני ש"ח. נכון ליום

30.09.20 יתרת האשראי בגינו נדחו תשלומי הלוואת הינה 42.0 מיליוני ש"ח והיקף החובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה נכון ל- 30.9.2020 הינו כ-93.6 מיליוני ש"ח.

ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הריבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, השפיעו על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. נכון ל- 30 בספטמבר 2020 יתרת קרן ההון של תיק איגרות החוב הזמין למכירה עומדת על 1.2 מ"ח. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 חלה עליה בירת קרן ההון בסך של 1.3 מיליוני ש"ח ומומש סך של 0.6 מיליוני ש"ח.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים

שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

151

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

144	הביקורת הפנימית
144	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
144	שינויים בהרכב הדירקטוריון

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק, ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2019. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2019 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 22 במרס 2020.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 התקיימו 10 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 7 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים ו-10 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

מר בן ציון בנצי אדירי החל לכהן בדירקטוריון הבנק ביום 15 בינואר 2020.

פרטים נוספים

146	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
-----	-------------------------------

146	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק
-----	--

דירוג הבנק

וצע על ידי חברת מידרוג בע"מ במהלך חודש פברואר 2020. דירוג הבנק הועלה מ- A1 ל-Aa3. כיוון ההתפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית שונה מחיובי ליציב. דירוג הפקדונות לזמן ארוך הועלה מ- Aa2 ל- Aa1 ואופק הדירוג שונה מחיובי ליציב. דרוג הפקדונות לזמן קצר נותר P-1.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על הבנק

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח. לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים, וכמובן היקף השפעת מגיפת הקורונה, כאשר ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, גם לא ניתן להעריך האם תפורסמה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שתקבענה.

שעת חירום - משבר הקורונה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה(הוראת שעה)

ההוראה פורסמה לראשונה ביום 19 במרס 2020 (ומאז עודכנה מספר פעמים), על רקע התפרצות נגיף הקורונה, והיא כוללת שורת הקלות, שמטרתן לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו ולסייע למשקי הבית ולעסקים בנסיבות החריות שנוצרו. תוקף ההוראה עד ליום 30 בספטמבר 2020 והמפקח, באישור הנגיד, רשאי להאריך את תוקפה לתקופה נוספת שלא תעלה על 6 חודשים ("תקופת הוראת השעה"). בנוסף לכך ניתנו הקלות פרטניות בנושאים שונים, בין היתר, בחובות דיווח מסוימות לפיקוח בתקופה זו, דחיית מועדים מסוימים שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין ודחיית מועדי כניסה לתוקף של הוראות שונות. השינויים והצעות השינויים מקיפים מגוון רב של נושאים והם השתנו ומשתנים תדירות, בהתאם לצרכים העולים מההתמודדות עם המשבר והשלכותיו.

להלן יפורטו מקצת מההקלות העיקריות שנקבעו בהוראת השעה ו/או בהנחיות פרטניות של הפיקוח על הבנקים: הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת לתקופת הוראת השעה, ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל ששנחק, על פני שנתיים. (פירוט לענין זה ראו באור 9 בדוחות הכספיים).

- התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית של מניות (פירוט לענין זה ראו באור 9 בדוחות הכספיים).

- מתן אפשרות לקיים ישיבות דירקטוריון שלא ע"י כינוס פרונטלי והשתתפות בהן באמצעות שימוש באמצעי תקשורת, וכן מתן אפשרות ליו"ר הדירקטוריון וועדותיו לקבוע את המועד והתדירות לדיון בנושאים הנדרשים בהתאם לשיקול דעתם ובהתחשב בסיכונים המתפתחים, תוך הקלת דרישות סף המינימום של מספר ההתכנסויות המינימלי שנקבעו בהוראה וכן במועדי אישור והפצת טיוטת פרוטוקול.

-הוגדלה מגבלת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חבויות הציבור, בתוקף עד תום 24 חודשים מתום תקופת הוראת השעה, ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור במועד תום תקופת הוראת השעה.

-נקבע כי שיעור הסניפים שיהיו פתוחים לקהל לא יפחת מהשיעור שנקבע בהוראה, וינתנו בהם שירותי משיכה והפקדת מזומנים ושיקים בלבד. שירותים אחרים יינתנו בכפוף לתיאום מראש ולזמינותם בסניף. השיעור האמור עודכן מעת לעת, החל מ- 15% ועד ל- 50%, עד שביום 10 למאי 2020 הודיע בנק ישראל כי כלל סניפי המערכת הבנקאית יפתחו לקבלת קהל עד ליום 13 במאי 2020 ויינתנו בהם כלל השירותים שניתנו ערב משבר הקורונה. . ביום 1 ביוני 2020

הודיע בנק ישראל כי תאגיד בנקאי רשאי לקבוע כי ככלל השירותים בסניפים יינתנו בכפוף לתיאום תור מראש, ועל התאגיד הבנקאי לפרסם באתר האינטרנט שלו סוגי לקוחות ומקרים שלגביהם יינתן שירות ללא תיאום מראש.

- נתנו הקלות בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש, והורחבה יכולת הבנק לטפל בחריגות בחשבון הלקוח על רקע הצפי לקשיים תזרימיים אצל לקוחות.

- ניתנה אפשרות לאישור הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%, בכפוף להצהרת הלווה כי ההלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה נוספת, ניתנו הקלות מסוימות במועדים שונים בקשר למתן הלוואות לדיור (הנפקת מכתבי כוונות, אישורי סילוק והודעות על ביצוע ביטוח מטעם הבנק במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישות הבנק), נקבעה הקלה למגבלת שיעור ההחזר על ההכנסה, המאפשרת לבנק להתחשב לצורך אמידת ההכנסה, בכפוף לתנאים מסויימים, בסכום הממוצע של הכנסת הלווה בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית, כאשר על הבנק לקבוע מגבלה כוללת להיקף אשראי הניתן אגב הקלה זו. עוד נקבע, כי על הלוואות לדיור שאושרו החל מה-19 במרס 2020 ועד לתום תקופת הוראת השעה לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1 נקודת האחוז.

- ניתנה ארכה להגשת דוחות כספיים הנדרשים לצורך העמדת אשראי ללווים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311.

- ניתנה הקלה לדרישות המסמכים בעת שינוי בתנאי הלוואה קיימת.

- ניתנה אפשרות לפעול לצירוף לקוחות לשירותי בנקאות בתקשורת באמצעות פניה אליהם בערוצים אלה, וכן לשלוח ללקוחות שאין ברשותם כרטיס חיוב הודעה בערוצי הבנקאות בתקשורת על מנת להנפיק עבורם כרטיס חיוב.

- ניתנה הקלה בחובת ההקלטה במקרים מסויימים, כך שכריתת הסכם בנקאות בתקשורת, כריתת הסכם הוראות טלפוניות, ושיווק אשראי ללקוחות קמעונאיים יתאפשרו גם באמצעות הליכי תיעוד חלופיים כשאין אפשרות להקלטה.

- נקבעו הקלות לגבי אופן מתן תשובה לתלונות לקוחות ומסירת ההודעה על זכותם להשיג על התשובה, וכן נקבע כי בנסיבות חריגות ניתן יהיה לפרסם הודעה בדבר הארכת המועד וסיבת העיכוב לכלל הלקוחות באמצעים מקוונים.

- עודכנה הגדרת "אזרח ותיק", כך שהגיל המינימלי ממנו יקבל הלקוח קדימות בתור במענה הטלפוני יהיה 70 (במקום 75).

- הוגדלה מגבלת סכום הפקדת שיק בודד בסלולרי מ-20 אש"ח ל-50 אש"ח.

- הוארך המועד לטיפול בבקשת לקוח לסגירת חשבון ל-14 ימי עסקים (במקום 5) מהמועד בו השלים הלקוח את הפעולות הנדרשות ממנו בהתאם להוראת נב"ת 432. תוקפה של הקלה זו פקע ביום 30 בספטמבר 2020.

- ניתנה אפשרות לקבל מלקוחות הוראות לביטול חיוב ע"פ הרשאה או הרשאה לחיוב חשבון באמצעות הטלפון, בכפוף לתיעוד השיחה. לאחרונה הקלה זו אושרה לצמיתות.

- ניתנה אפשרות לקבל הסכמה מתועדת (לרבות באמצעות הטלפון) של לקוח להסדר חוב.

- ניתנה דחייה לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת שלגביהן יש לבצע סקר לפחות אחת ל-18 חודשים, וכן דחייה לביצוע סקירות מסוימות של פונקציית הביקורת הפנימית ושל הסיכונים התפעוליים.

- דיווחי פטקא ו-CRS - ה-IRS האמריקאי וה-OECD דחו את מועדי הדיווח שעד אליהם על רשויות המיסים במדינות השונות להעביר אליהם את הדיווחים ליום 31 בדצמבר 2020. ביום 20 לאוקטובר 2020 אישרה ועדת הכספים של הכנסת תקנות המאפשרות את דחיית מועדי הדיווח האמורים וכן מועדים אחרים הקבועים בתקנות היישום של הוראות הפטקא וה-CRS.

- ביום 21 באפריל 2020 ניתנו הנחיות בעניין "דגשים לדוחות לציבור לרבעון הראשון לשנת 2020", וביום 16 ביוני 2020 ניתנו הנחיות בעניין גם ביחס לדוחות הרבעוניים והשנתיים לשנת 2020.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי דמי כרטיס חיוב מידי, מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני) (הוראת שעה), התש"ף-2020

הצו פורסם ביום 13 בספטמבר 2020, ובמסגרתו הכריז בנק ישראל על שלושה שירותים בנקאיים כשירותים בני פיקוח. הצו חל על לקוחות יחידים ועסקים קטנים, והשירותים שנכללו במסגרתו הם שירות דמי כרטיס חיוב מידי, שבגיני לא

תגבה עמלה כלל (מאוקטובר 2020 ועד מרס 2021- למעקב אחר התיקון), מכתב התראה של עורך דין, ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני, (ביחס לשתי העמלות - החל מה-13 לאוקטובר 2020 ועד ל-13 לאפריל 2021).

מתווה לדחיית תשלומי הלוואות

ביום 12 מאי 2020 הודיע בנק ישראל על גיבוש מתווה אחיד לדחיית תשלומי הלוואות ("המתווה"), אשר אומץ על ידי המערכת הבנקאית, וחל ביחס לשלושה מגזרי פעילות- משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי (כהגדרתם במתווה). במסגרת המתווה נקבעו, ביחס לכל אחד מהמגזרים, תנאי סף הנדרשים על מנת שהלוואה תיכלל במתווה, היקף שיקול הדעת של הבנק ביחס לדחיית התשלומים, וכן נקבעו הכללים למתכונת דחיית התשלומים בכל מגזר שעיקרם - תקופות דחיית התשלומים, המועדים להגשת בקשות דחייה, איסור גביית עמלות בגין מהלך הדחייה, גובה הריבית בה יחויבו התשלומים הנדחים, אופן פריסת ההלוואה ועוד.

ביום 13 ביולי 2020, הודיע הפיקוח על הרחבת המתווה במסגרתו, בין היתר, הארכה התקופה להגשת בקשה לדחיית תשלומי הלוואות עד ליום 30 לאוקטובר 2020, ומשך תקופת הדחייה האפשרי הוארך ביחס לחלק מהלווים. המתווה המורחב חל הן על לקוחות שכבר דחו תשלומי הלוואה במהלך משבר הקורונה ונדרשים לסיוע נוסף, והן על לקוחות שטרם ביצעו דחייה כאמור.

רשות נירות ערך ורשות שוק ההון

פורסמו מספר הקלות והצעות להקלות שנועדו בעיקרן לאפשר ו/או להקל על מתן שירותים ללקוחות באמצעים דיגיטליים, ללא צורך בפגישה פנים אל פנים (לרבות לצורך צירוף לקוחות לשירותי ייעוץ השקעות ואפיון צרכים ראשוני בייעוץ השקעות; מתן ייעוץ פנסיוני) וכן דחיית מועדים (בעיקר לעניין מועדים לליבון צרכי לקוח ומשלוח דיווחים שונים המתחייבים לפי דין). בהקשר זה, פורסם ביום 9 ביולי 2020 (כתחליף לטיטוט הוראת שעה שפורסמה באפריל 2020), תזכיר לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיונית) (תיקון מס' 11), התש"ף-2020, במטרה לקבוע כי תאגיד בנקאי רשאי לתת ייעוץ פנסיוני באמצעות הטלפון או באמצעים דיגיטליים. מובהר כי, נכון למועד פרסום הדוחות, תוקפן של ההקלות הנוגעות לדחיית מועדים, ובכלל זה בירור צרכים ומשלוח דיווחים שונים פג ולא הוארך.

תקנות שעת חירום

בענין הנגשת שירותים פיננסיים- ביום 7 באפריל 2020 פורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(הנגשת שירותים פיננסיים), התש"ף-2020, שקבעו הוראות שמטרתן להקל על אופן כריתת חוזה כרטיס חיוב. הקלות בנושא זה נקבעו גם בהוראת השעה באמצעות תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 בענין חובות זיהוי. בנוסף, תקנות שעת החירום האמורות אפשרו הנפקת כרטיסי דביט גם ללקוחות שהוטלה עליהם הגבלה מיוחדת לפי חוק ההוצל"פ. תוקף תקנות אלה הסתיים ביום 6 ביולי 2020. ביום 20 ביולי 2020 אושרה בקריאה ראשונה בכנסת טיטוט חוק למתן שירותים חיוניים מרחוק (נגיף הקורונה החדש- הוראת שעה), התש"ף-2020, במסגרתה מוצע לקבוע את ההקלות שנקבעו בתקנות ביחס לאופן כריתת חוזה כרטיס חיוב (עד לכניסתו לתוקף של חוק שירותי תשלום באוקטובר 2020), וביחס להנפקת כרטיסי דביט גם ללקוחות שהוטלה עליהם הגבלה מיוחדת לפי חוק ההוצל"פ (עד לתום ששה חודשים מיום תחילתו של החוק).

בתקנות שעת חירום (שיקים ללא כיסוי), התש"ף-2020 שפורסמו ביום 22 במרס 2020, התווספה ההכרזה על מחלה מידבקת מסוכנת להגדרה "הכרזה על שעת חירום" שבחוק שיקים ללא כיסוי, ובכך אפשרו לבנק ישראל להורות כי הבנקים ישהו הגבלות על לקוחות ועל חשבונות הבנק שלהם בשל שיקים שחזרו בשל היעדר כיסוי מספיק, החל מתאריך 4 במרס 2020 ועד ליום 22 ביוני 2020. הוראה כאמור פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23 במרס 2020. ביום 14 ביוני 2020 פורסמו תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), הקובעות כי שיקים שסורבו בין התאריכים 4 למרס 2020 ל- 22 ביוני 2020, לא ייחשבו כשיקים מסורבים לצורך הגבלת החשבון ויבוטלו מגבלות שהוטלו על החשבון בגינם. כמו כן, על הבנקים לתקן דיווחים שנשלחו בגין שיקים שסורבו בתקופה האמורה. ביום 26 באוגוסט 2020 פורסם תיקון נוסף לתקנות, המאריך את ההוראות האמורות גם ביחס לשיקים שסורבו בין ה- 23 ביוני 2020 ל- 10 באוגוסט 2020.

רגולטורים שונים - קבעו תהליכים שונים להתנהלות מרחוק מול הבנקים, לאור המשבר, וזאת בכפוף להסדרים שאושרו, בין היתר על ידי - האפוסטרופוס הכללי, רשם המקרקעין, רשם המשכונות, רשם החברות והממונה על חוק המכר בהתאם לחוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974.

יצוין כי נקבעו גם סדרי דין מיוחדים במצב חירום בבתי המשפט וכן נדחו מועדי תשלום חודשי לחייבים מסויימים בהתאם להודעת הכנס הרשמי והממונה על תהליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

על רקע המשבר ניתנו גם הקלות במועדי דיווח ומועדי טיפול בפניות הציבור לפי חוק נתוני אשראי, תשע"ו-2016 וכן ניתנו הנחיות למקורות המידע, כולל התאגידים הבנקאיים, בהתייחס לדיווח נתונים למאגר נתוני האשראי באופן שיביא לביטוי את משבר הקורונה.

בנקאות

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

החוק, שפורסם ביום 9 בינואר 2019, במטרה ליצור הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום, תוך מתן הגנה צרכנית ללקוחות, הותאם להתפתחויות הטכנולוגיות ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בתחום. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, והוא חל על נותני שירותים שונים ובכללם הבנקים, חברות כרטיסי האשראי, סולקים ואפליקציות תשלומים, על אמצעי תשלום פיזיים ושאינם פיזיים, ועל מגוון שירותי תשלום, לרבות הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום (למשלם או למוטב), וכן שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות עו"ש.

עיקרי הנושאים המוסדרים בחוק מתייחסים להוראות בענין חוזה שירותי תשלום, גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום, הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב ואופן ביצוע הוראות תשלום. כמו כן נקבעו בחוק סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראותיו, ואיסור התניה על הוראותיו אלא לטובת לקוח (למעט בסעיפים מסוימים ביחס ללקוחות מסוג מסוים). החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפקו לפני יום התחילה, וקובע הוראות לתיקון חוזי שירותי תשלום קיימים. מועד תחילת החוק נקבע לשנה מיום פרסומו ("המועד המקורי"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית המועד המקורי בעד שנה נוספת.

ביום 14 באוקטובר 2020 נכנס החוק לתוקף.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה, שתחילתה ביום 31 במרס 2020 (עם אפשרות לאימוץ מוקדם), קובעת עקרונות להעברה למיקור חוץ, על בסיס מתמשך, של פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים. ההוראה קובעת את חובות הדירקטוריון, ההנהלה והביקורת הפנימית בנושא, ומחייבת, בין היתר, ביצוע בדיקת נאותות לנותן השירות, הסדרת מיקור החוץ בחוזה כתוב, גיבוש תכנית מקיפה לניהול סיכונים מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. ההוראה אוסרת על העברה למיקור חוץ של תפקידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה, וקובעת תנאים להעברה למיקור חוץ של החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים שונים, ובכללם פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו, ופעילות חיתום בהלוואות. כן נקבעו בהוראה תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי, והורחבה האפשרות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים.

ביום 7 באפריל 2020 פורסם עדכון הדוחה את תחילת מועד יישום ההוראה מ- 31 במרס 2020 ל- 30 בספטמבר 2020, וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה.

הגברת התחרותיות

תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בעניין מעבר של לקוח בין תאגידים בנקאיים

התיקון, שפורסם ביום 22 במרס 2018, כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת ("הבנק המקורי") לבנק אחר ("הבנק הקולט"), באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.

הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.

תחילתו של התיקון שלוש שנים מיום פרסומו, עם אפשרות דחייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת. בחודש יוני, אישרה ועדת הכלכלה של הכנסת את דחיית תחילת התיקון בחצי שנה, כך שיכנס לתוקף ביום 22.9.2021. ביום 16 בדצמבר 2019 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, המפרטת את הכללים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של הלקוח לניוד חשבונו. מועד כניסתה של ההוראה לתוקף יהיה במקביל למועד הכניסה לתוקף של התיקון האמור לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

ביום 17 בדצמבר 2019 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התש"ף-2019, הקובעים את סוגי החשבונות וסוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון האמור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, על תאגיד בנקאי לאפשר לנותן שירות השוואת עלויות לצפות במידע פיננסי של לקוח הנמצא בידי התאגיד הבנקאי, לבקשת הלקוח. במקביל לתהליך גיבוש החקיקה הנדרשת על מנת לאפשר זאת, פרסם בנק ישראל את ההוראה ביום 24 בפברואר 2020, לאור החשיבות הרבה שהוא רואה ביישום הבנקאות הפתוחה ובפוטנציאל ההשפעה שלה על השירותים הפיננסיים והדרך בה הלקוחות צורכים אותם, וזאת לצד חשיפת כלל השחקנים במערכת והלקוחות לסיכונים רבים יותר. ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, והתשתית של הבנקאות הפתוחה תפתח לצדדים שלישיים אחרים כשתושלם חקיקה בנושא זה ותוחל עליהם רגולציה.

ההוראה כוללת הוראות בנושאי ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח כמקור מידע או כמנהל חשבון תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לתת שירותים של צרכן מידע או של יוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

מועד תחילתה של ההוראה נדחה, על רקע אירוע נגיף הקורונה, ליום 31 במרס 2021, למעט לעניין מסירת מידע אודות כרטיסי חיוב, מתן הוראת תשלום חד פעמי בשקלים ומתן מידע אודות סטטוס הוראת תשלום כאמור שתחילתם נדחתה ליום 10 בינואר 2021; מסירת מידע אודות חסכונות ופקדונות, אשראי וניירות ערך שתחילתם נדחתה ליום 31 במרס 2022.

שוק ההון

תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך

רשות ניירות ערך פרסמה תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, שבהתקיימם רשאי יו"ר רשות ניירות ערך להתיר לאדם להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל. ההיתר יינתן על סמך הצהרת מבקש ההיתר, כי הינו עומד בתנאים הרלוונטיים לקבלת היתר להציע את השירותים האמורים.

ביום 31 במרס 2020 ניתן לבנק ההיתר המבוקש מיו"ר רשות ניירות ערך והבנק נערך בהתאם.

נספח	
152	נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד

**נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית**

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)
4,458.6	57.7 ⁽⁵⁾	5.28	4,580.5	56.8 ⁽⁵⁾	5.05
626.8	(4.4)	(2.78)	620.0	0.6	0.39
1,596.6	3.1	0.78	2,447.9	4.2	0.69
536.8	0.3	0.22	574.5	0.2	0.14
402.1	1.4	1.40	410.8	0.7	0.68
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7,620.9	58.1	3.08	8,633.7	62.5	2.93
415.7			431.3		
268.6			405.9		
8,305.2	58.1	2.83	9,470.9	62.5	2.67

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור ⁽²⁾

אשראי לממשלה

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות
למכירה ⁽³⁾

אג"ח למסחר ⁽³⁾

נכסים אחרים

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם
נושאי ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית
⁽⁴⁾

סך כל הנכסים

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
הוצאות שיעור (הכנסות) הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1) ריבית		שיעור הכנסה (%)	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (1)
(0.24)	(2.2)	3,588.9	0.26	1.8	2,727.0
(2.42)	(2.1)	343.6	0.50	0.3	239.7
-	-	6.7	-	-	5.2
(0.44)	(4.3)	3,939.2	0.28	2.1	2,971.9
		389.5			418.0
		3,254.4			5,226.6
		24.0			86.7
(0.23)	(4.3)	7,607.1	0.10	2.1	8,703.2
		698.1			767.7
		8,305.2			9,470.9
3.52			2.65		
3.32	62.4	7,620.9	2.83	60.4	8,633.7

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי

שאינם נושאים ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים

ריבית

התחייבויות אחרות שאינן

נושאות ריבית⁽⁶⁾

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות

והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי

ריבית⁽⁷⁾

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)
4,358.4	173.1 ⁽⁵⁾	5.33	4,543.8	171.6 ⁽⁵⁾	5.07
623.7	3.1	0.66	621.9	(3.7)	(0.79)
1,587.5	13.6	1.14	2,011.6	10.8	0.72
496.6	0.9	0.24	899.5	1.1	0.16
499.1	3.4	0.91	422.3	2.1	0.66
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7,565.3	194.1	3.44	8,499.1	181.9	2.86
389.3			366.2		
289.8			394.4		
8,244.4	194.1	3.15	9,259.7	181.9	2.63

נכסים נושאי ריבית בישראל
 אשראי לציבור (2)
 אשראי לממשלה
 פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים מרכזיים
 אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות
 למכירה (3)
 אג"ח למסחר (3)
 נכסים אחרים
 סך כל הנכסים נושאי ריבית
 חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם
 נושאי ריבית
 נכסים אחרים שאינם נושאים
 ריבית (4)
 סך כל הנכסים

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)
3,584.8	9.2	0.34	2,650.6	1.8	0.09
337.9	1.9	0.75	298.1	(1.8)	(0.80)
7.8	-	-	6.1	-	-
3,930.5	11.1	0.38	2,954.8	-	-
370.1			349.5		
3,211.1			5,099.9		
53.3			104.5		
7,565.0	11.1	0.20	8,508.7	-	-
679.4		-	751.0	-	-
8,244.4			9,259.7		
3.06			2.86		
7,565.3	183.0	3.24	8,499.1	181.9	2.86

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (7)

ראה הערות בסוף נספח 1.

**נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)**

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
הכנסות (הוצאות) שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית		הכנסות (הוצאות) שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית	
3.93	61.0	6,293.9	3.33	59.8	7,274.4
(0.16)	(1.2)	2,919.0	(0.17)	(0.9)	2,101.9
3.77			3.16		
מטבע ישראלי לא צמוד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת (1)
מטבע ישראלי לא צמוד					
3.89	179.9	6,194.2	3.40	181.0	7,135.3
(0.17)	(3.8)	2,905.6	(0.19)	(2.8)	2,014.3
3.72			3.21		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
1.06	7.7	972.1	(0.44)	(3.2)	962.0
(0.97)	(6.5)	895.6	0.44	2.8	842.5
0.09			-		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
2.18	6.5	399.0	1.36	4.1	401.8
(0.82)	(0.8)	129.3	-	-	98.0
1.36			1.36		
סך פעילות בישראל					
3.44	194.1	7,565.3	2.86	181.9	8,499.1
(0.38)	(11.1)	3,930.5	-	-	2,954.8
3.06			2.86		

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2019		
לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020			לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2019		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי	מחיר	כמות	שינוי	מחיר	כמות
נטו			נטו		
נכסים נושאי ריבית בישראל					
1.5			1.5		
(2.4)			(2.4)		
(0.9)			(0.9)		
7.0			7.0		
(8.5)			(8.5)		
(1.5)			(1.5)		
2.0			2.0		
(12.7)			(12.7)		
(10.7)			(10.7)		
9.0			9.0		
(21.2)			(21.2)		
(12.2)			(12.2)		
התחייבויות נושאות ריבית בישראל					
פדיונות הציבור			פדיונות הציבור		
(0.6)			(0.6)		
4.6			4.6		
4.0			4.0		
0.2			0.2		
(3.9)			(3.9)		
(7.4)			(7.4)		
(0.1)			(0.1)		
2.5			2.5		
2.4			2.4		
(0.7)			(0.7)		
7.1			7.1		
6.4			6.4		
3.4			3.4		
(5.4)			(5.4)		
(2.0)			(2.0)		
9.4			9.4		
(10.5)			(10.5)		
(1.1)			(1.1)		

הערות:

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה הוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020 בסך 0.2 מיליוני ש"ח ונוכתה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020 בסך 1.4 מיליוני ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.19 נוכתה יתרה בסך 1.2 מיליוני ש"ח ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.19 נוכתה יתרה בסך 2.3 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 3.2 ו- 2.8 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום- 30.9.2020 וביום 30.9.19, בהתאמה. עמלות בסך 9.2 ו- 8.6 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020 וביום 30.9.19, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ABC - Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.

LDC - Less Developed Country - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.

CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.

CLS - Continuous Linked Settlement - הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.

Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR - European Market infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.

FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות פורמלית של ממשלת ארה"ב).

FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות פורמלית של ממשלת ארה"ב).

GNMA - Ginnie Mae - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).

Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרות המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.

א **איגוח** - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרך של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגום מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).

אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.

אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הריבית והקרן בגין מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגובים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.

	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים. אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתמשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל. ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010. אשראי on call - אשראי הנפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
ב	באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות ההון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי. הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי). הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית. הלואה לדיור - הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק: 1. ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ; 2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח; 3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים; 4. ההלוואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2. הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הריבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף התקופה. הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם. הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכונים האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדורג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חוזה swap - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

	חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים. חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים. חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.
י	יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות. יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.
כ	כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה. כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו. כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.
ל	לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לוויים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".
מ	מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים. מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר. מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים. מערכת זה"ב Regs - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים. מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בנכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית. משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.
נ	נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון. נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההון של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי BID ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לוה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Forward או Future, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;

(2) עסקת חליפין בריבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement או Forward rate agreement.

(4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט: עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לוה או קבוצת לוויים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לוה או קבוצת לוויים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון ריבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הריבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ

פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
4. הפקדון אינו צמוד.

פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא ריבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים בריבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.

ק

קבוצת לוויים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לוויים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לוויים אחת.

קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.

ר

רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

ריבית בנק ישראל - ריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.

ריבית פריים - ריבית הנקבעת בכל בנק על בסיס ריבית בנק ישראל.

ש

שווי הון - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הון ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההון של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הון ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההון של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו מרכיב המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטיים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

- (1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק (POS) לחברות כרטיסי אשראי.
- (2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.
- (3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.
- (4) מתן שירותי תקשורת לחברות כרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.

תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

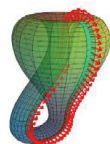
תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן וריבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של ריבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

54	מפקידים גדולים	
102, 54	נגזרים	ג
101, 54	נזילות	
80, 22	ניירות ערך	
48	ניתוח תרחישי קיצון	
98, 26	נכסי סיכון	
118, 84	סיכון אשראי	ס
48	סיכון ריבית	
48	סיכון שוק	
54	סיכון נזילות	
55	סיכונים אחרים	
19	עמלות	ע
41	ענפי משק	
48	ערך בסיכון (VAR)	
54, 23	פקדונות הציבור	פ
90	פנסיה	
133	שווי הוגן	ש
33	תיאבון לסיכון	ת
80	תיק למסחר	
17	תשואה להון	

57	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
10	אסטרטגיה עסקית	
90	אקטואריה	
97, 24	באזל	ב
59	בקרות	
103, 76, 54	גידור	ג
63	דוח רווח והפסד	ד
65	דוח על הרווח הכולל	
67	דוח על השינויים בהון	
69	דוח תזרים מזומנים	
63	דוח רואי החשבון המבקרים	
97, 24	הון והלימות הון	ה
67	הון מניות	
98, 26	הון עצמי רובד 1	
98, 26	הון רובד 2	
	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
126, 84	הפרשה למסים על הרווח	
20	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
123	חובות בעייתיים	ח
121, 84, 37	חובות פגומים	
97, 24	יחסי הון	י
97, 24	יעד הון	
110, 30, 24	לקוחות עסקיים	ל
110, 30, 24	לקוחות קמעונאיים	
66	מאזן	מ
110, 30	מגזרי פעילות	
15	מדד המחירים לצרכן	
71	מדיניות חשבונאית	
33	מדיניות ניהול סיכונים	
69	מזומנים ושווי מזומנים	
90	מחויבות בגין הטבות פרישה	
100, 26	מינוף	
20	מיסוי	
129	מסגרות אשראי	מ

לכב'
מר אלון שפירא, סמנכ"ל
בנק מסד בע"מ

הערכת שווי הטבות עובדים – מאזן 30/09/2020

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות (להלן- "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, ולדו"ח "אקטואר מתקן" שערכתי בעבר, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות בדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות.

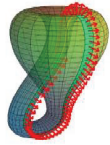
ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

השכלה

בוגר האוניברסיטה העברית בחוגים למתימטיקה וסטטיסטיקה בשנת 74.
חבר באגודת האקטוארים האנגלית AIA משנת 77
חבר באגודת האקטוארים הישראלית F.I.L.A.A. משנת 78.

ניסיון מקצועי

- עבדתי כ-3.5 שנים בחברת ביטוח משנה אנגלית.
- אקטואר ומנהל האגף לביטוח חיים בחברת הביטוח "אליהו" בשנים 1978-1981.
- בשנים 1982-1991 הקמתי וניהלתי את האגף לביטוח חיים בחברת הביטוח "איילון" במקביל להיותי האקטואר הראשי של החברה.
- משנת 1992 הנני אקטואר עצמאי, נותן שרותי יעוץ אקטואריים וביטוחיים לגופים שונים במשק. נתתי יעוץ אקטוארי חיצוני וחתמתי על מאזנים אקטואריים להדר (לפני מיזוגה בפניקס), אליהו ואיילון (עד היום).

חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיה תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים למאזן הנוכחי.

ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק בגין חובת פיצויים, שי לחג, הטבות לפנסיונרים, ימי מחלה, מענק ותק, המבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם, בהתאם להוראות בנק ישראל. ההתחייבות ליום המאזן היא כדלקמן:

לאחר תקופת העסקת העובד (כלל הטבות, חוץ ממענק יובל שמשולם בטרם סיום יחסי עובד מעביד) –
 התחייבות ברוטו: 120,949 אלפי ₪
 נכסי תכנית: 85,476 אלפי ₪

במהלך תקופת ההעסקה (מענקי יובל):
 התחייבות ברוטו: 1,002 אלפי ₪.

רצ"ב טבלאות מפורטות בהמשך.

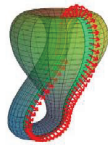
לבנק יש תכנית התייעלות, במסגרתה יש כוונה לשלם מענקי פרישה מיוחדים למספר עובדים שיפרשו בשנתיים הקרובות, יתרת התשלומים הכוללת נכון ליום המאזן עומדת ע"ס של כ- 5,330 אלפי ₪.

ההתחייבות העתידית ביום החישוב כלולה בהתחייבות האקטוארית הנ"ל.

בכבוד רב,

אליאור ויסברג

AIA FILAA

תיאור של כל אחת מההטבות

פיצויים פיטורין:

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובת הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים החישוב האקטוארי.

שי לחג:

מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרישה כל שנה בפסח ובראש השנה. העלות הנוכחית לבנק הינו 865 ₪ בחג הפסח ועוד 200 ₪ בראש השנה. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם בספטמבר 2009. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר (17%) בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג. שי לחג ניתן גם לבן זוגו של פנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

הבראה:

הפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) שפרשו לפני 1/7/2014 זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 496 ₪ נכון ליום החישוב. סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק, ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. על ההטבה יש להוסיף מס שכר בשיעור 17%.

קאנטרי קלאב:

פנסיונר זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 688 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17%. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

קייטנות:

פנסיונר שפרש לפני 1/7/2014 זכאי לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים/נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זאת מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. הטבה זו ניתנת בדרך כלל בחודשי הקיץ. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישבנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 969 ₪ לשנה נכון ליום החישוב, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010 בעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 296 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17%. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

נופש לגימלאי:

גמלאי הבנק זכאי להחזר בגין נופש עד לסך 300 ₪ כנגד הצגת חשבונית. הנופש חייב להיות בארץ. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 45 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מנוי לתאטרון:

לתיאטרונות שבהסדר חיוב של 65% מעלות המנוי, לתיאטרונות שאינם בהסדר החזר של 35% מעלות המנוי עד לתקרה של 400 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 8 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מתנות לרגל אירועים:

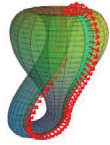
הולדת ילד/ה, בר/בת מצווה של בן/בת נכד/נכדה, בן/בת התחתן/ה, הולדת נכד/ה שווי ההטבה 250 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 57 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מתנת גיוס:

גמלאי הבנק זכאי לקבל תיק לנכדו/נכדתו (2 נכדים בלבד) בעת גיוס/ה לצה"ל. עלות משוערת 200 ₪. אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

סל אבלים:

במקרה של מוות מדרגה ראשונה, עלות משוערת 1,100 ₪, אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

- **ימי מחלה:**
העובדים צוברים זכאות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע), אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או, במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר.
מענק ימי מחלה הינו 20% משווי ימי המחלה הלא מנוצלים אם שיעור הניצול הוא מתחת ל-36%, או 15% אם שיעור הניצול נע בין 36% ל-65%. אם שיעור הניצול עולה על 65%, העובד אינו זכאי למענק כלל.
החשוב מבוסס על תחזית ימי המחלה בעת פרישה, על פי המצב בפועל ביום החישוב ובהנחה שינצל כל שנה בעתיד 11.5 ימי מחלה – זאת על פי ניתוח נתוני הבנק בשנים עד 2015. עלות יום מחלה נכון ליום החישוב מדווחות ע"י הבנק. הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שגר.

- **מענק 25 שנה:**
כל עובד בנק זכאי לקבל מענק בגובה משכורת חודשית אחת בהגיעו לוותק של 25 שנים בניכוי תקופות חל"ת. רכיבי משכורת לצורך הטבה נקבע ע"י הבנק. עלות המענק לבנק כוללת ביטוח לאומי והפרשות סוציאליות (ביחד כ-26%). הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שגר וביטוח הלאומי.

- **בדיקות רפואיות:**
ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. החל מ-12/2013, נערך חישוב בדומה להטבות האחרות. עלות ההטבה הממוצעת לעובד, על פי נתוני 2012, היא 29 ש.

- **ביטוח רפואי:**
פנסיונרים של הבנק (העובד בלבד ללא בן זוג) זכאים להשתתפות בהוצאות עבור ביטוח רפואי/סיעודי במידה והם מחזיקים פוליסת ביטוח. השתתפות הבנק מוגבלת ולבנק אין עד היום אף פנסיונר שמנצל הטבה זו. בשלב זה לא כללנו הערכה להתחייבות זו בהנחה שהיא לא מהותית.

- **השכלה גבוהה:**
ההטבה כוללת מימון של עד 4 שנות לימוד עבור ילדים לעובדים קבועים שהחלו לקבל את ההטבה לפני פרישת ההורים, וכן החלו את לימודיהם לפני גיל 26. גובה ההטבה הינו 15,311 ש, לשנה בתוספת מס שגר. הערכת העלות הצפויה מבוססת על נתוני ילדי העובדים והצפי לנצל את ההטבה לאחר מועד הפרישה, בהתאם לשיעור השתתפות בהשכלה גבוהה בישראל (כ-45% לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).

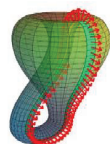
- **צבירת זכויות על פני תקופת העבודה:**
ההתחייבות בגין זכויות העומדות לתשלום בעת הפרישה או לאחר מכן (פדיון ימי מחלה והטבות לפנסיונרים) פרוסה לפי קו ישר על פני התקופה מכניסת העובד לעבודה ועד למועד הפרישה הצפוי. ההתחייבות בגין מענק ותק פרוסה על פני תקופת המענק.

אוכלוסייה הרלוונטית לכל אחת מההטבות:

- פעילים (זכאים לכל ההטבות, למעט דמי הבראה וקייטנות): 272
חברי הנהלה (זכאים להטבות פנסיונרים. אינם זכאים למענק ותק, הבראה, ימי מחלה וקייטנה): 4
פנסיונרים (זכאים להטבות פנסיונרים, אבל לא למענק ותק וימי מחלה): 63
שאינו פנסיונרים (חלק מההטבות): 10

הנחות דמוגרפיות וכלכליות:

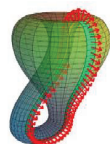
- **לוח חיים:**
בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר האוצר, פנסיה 1-10-2019 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.
- **נכות:**
כפי שמפורט בחוזר האוצר, פנסיה 1-10-2019 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.

- תחלופת העובדים:
הנחת עזיבת העובדים מבוססת על מחקר לשנים 2014-2019 מוצגים להלן, שיעור עזיבה ממוצע עתידי הוא כ 0.2%.

אחוז העזיבה	וותק	אחוז העזיבה	וותק
1.7%	12	23.9%	1
1.5%	13	19.2%	2
1.4%	14	15.2%	3
1.3%	15	11.8%	4
1.1%	16	9.1%	5
0.8%	17	6.9%	6
0.8%	18	5.2%	7
0.8%	19	3.9%	8
0.8%	20	3.0%	9
0.0%	21+	2.4%	10
		1.9%	11

- שיעור היוון ריאלי שנתי:
ריבית אג"ח ממשלתית בתוספת מרווח קונצרני, על פי הנחיית המפקח על הבנקים.
שיעור ההיוון ריאלי שנתי למכלול ההטבות ליום המאזן הוא 0.84%.
- שיעור אינפלציה צפויה:
מבוסס על פער בין אג"ח ממשלתי שקלי לצמוד, עומד על 1.23%.
- הנחת גידול השכר העתידית (משקף הסכם שכר שנחתם ב-1/2020):
שיעור גידול נומינאלי שנתי הינו 3.02%, משיעור זה מנוכה וקטור אינפלציה חזויה.
- ניצול ימי מחלה: כמפורט לעיל, 11.5 ימי מחלה לשנה לעובד.
- גיל פרישה צפוי: להערכת הבנק, 67 לגברים ו- 65 לנשים.
- שיעור מס שכר: 17%, כפי שהיה במועד החישוב.

ריכוז התחייבויות ונכסים, באלפי ₪:

התחייבויות	מועד הדיווח	פיצויים	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	לפנסיונרים	מענק פרישה	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	30/6/20	(90,680)	(4,322)	(12,312)	(9,613)	(335)	(117,263)	(1,020)
יתרה סגירה	30/9/20	(93,564)	(5,330)	(12,008)	(9,824)	(222)	(120,949)	(1,002)
שינוי		(2,884)	(1,008)	304	(211)	113	(3,686)	18

נכסים	מועד הדיווח	פיצויים	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	לפנסיונרים	לפנסיונרים	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	30/6/20	85,362					85,362	
יתרה סגירה	30/9/20	85,476					85,476	
שינוי		114					114	

חבות נטו - י.פ.	30/6/20	(5,318)	(4,322)	(12,312)	(9,613)	(335)	(31,901)	(1,020)
חבות נטו - י.ס.	30/9/20	(8,088)	(5,330)	(12,008)	(9,824)	(222)	(35,473)	(1,002)

השפעת מבחני רגישות, בשינוי של 1% (לא כולל מענקי יובל):

מבחן	פיצויים נטו	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	פנסיונרים הטבות	מענק פרישה	סה"כ שינוי
היוון + 1.0%	3,509	0	1,355	1,430	14	6,308
היוון - 1.0%	(7,595)	0	(1,614)	(1,862)	(12)	(11,083)
מדד + 1.0%	4,697	0	0	100	2	4,799
מדד - 1.0%	(10,700)	0	0	(187)	2	(10,885)
עזיבה + 1.0%	1,027	0	1,370	536	15	2,948
עזיבה - 1.0%	(1,194)	0	(1,603)	(629)	(13)	(3,439)
שכר + 1.0%	(10,357)	0	(1,554)	(0)	2	(11,909)
שכר - 1.0%	4,671	0	1,335	(0)	2	6,008